

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਟਾਈਪ, ਸੋਧਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਮਨ ਹਸਤਾਖਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਸਤਾਖਰ/ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ/ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਐਜੂਸੈਟ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਮਨੌਲੀ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ
ਮੋ: 9417556071

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਨਾਡਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ
ਮੋ: 9914202090

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਖਿਜਰਾਬਾਦ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ
ਮੋ: 9876011250

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਜੀਲਾ
ਸ.ਮਿ.ਸ. ਕੰਸਾਲਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ
ਮੋ: 9464088084

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੈਂਕ
ਜਮਾਤ- 10+2
ਵਿਸ਼ਾ:- ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ! ਸਮੱਚੇ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 10 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਵਸਤੂ-ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ-2, ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ ਭਾਗ-2 ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ, ਠੀਕ/ਗਲਤ, ਬਹੁ-ਚੋਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਮੱਚੇ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਵਸਤੂ ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੇ ਉੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਗੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਜਾਉਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ

ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਮਨੌਲੀ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ

ਮੋ: 9417556071

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ

ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਨਾਡਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ

ਮੋ: 9914202090

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਖਿਜਰਾਬਾਦ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ

ਮੋ: 9876011250

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਜੀਲਾ

ਸ.ਮਿ.ਸ. ਕੰਸਾਲਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਜੀਤਗੜ੍ਹ

ਮੋ: 9464088084

ਜਮਾਤ- ਬਾਰਵੀਂ
ਵਿਸ਼ਾ:- ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ
ਪੁਸਤਕ- ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ- II
ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (1) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ/ਸੰਖੇਪਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

(ੳ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਦਮੋਦਰ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਕੌਣ ਸੀ?
2. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝਾ?
3. ਇਸ਼ਕ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪਿਰਤ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਨਾਲ ਪਈ?
4. ਇਸ਼ਕ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਿੱਸਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਸੀ?
5. ਦਮੋਦਰ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ?
6. ਦਮੋਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?
7. ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
8. ਕਿੱਸਾ-ਕਵੀ ਦਮੋਦਰ ਦੇ ਕਿਸ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
9. ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ-ਦਮੋਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਧੀਦੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
10. ਹੀਰ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
11. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
12. ਹੀਰ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ?
13. ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ-ਦਮੋਦਰ ਵਿੱਚ ਸਲੇਟੀ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
14. ਚੂਚਕ ਤੋਂ ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਮੰਗਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ-ਦਮੋਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬਣਾਈ।
2. ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੀਰ ਦੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ।
3. ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਝੰਗ-ਸਿਆਲ ਸੀ।
4. ਹੀਰ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਮੌਜਮ ਸੀ।
5. ਦਮੋਦਰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਦਮੋਦਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ।
6. ਦਮੋਦਰ ਨੇ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ।
7. ਹੀਰ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਬਾਲ-ਵਰੇਸ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਮੋਦਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਹੀਰ-ਦਮੋਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਝੰਗ-ਸਿਆਲੀਂ ਸਾਰੇ ਕੀ ਸੱਦਦੇ ਹਨ?
A. ਚਾਕ B. ਨੌਕਰ
C. ਦਾਸ D. ਗੋਲਾ
2. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
A. ਸ਼ਾਹ-ਮੁਹੰਮਦ B. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
C. ਨਜ਼ਾਬਤ D. ਦਮੋਦਰ।
3. ਦਮੋਦਰ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
A. ਗੁਰਮਤਿ B. ਆਧੁਨਿਕ
C. ਕਿੱਸਾ D. ਸੂਫੀ
4. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
A. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ B. ਦਮੋਦਰ
C. ਪੀਲੂ D. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ
5. 'ਵੱਡਾ ਰਾਠ ਜ਼ਿੰਮੀ ਦਾ ਖਾਵੰਦ, ਕੇਹੀ ਸਿਫਤ ਅਖਾਈ'। ਇਹ ਕਾਵਿ-ਸਤਰ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
A. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ B. ਨਜ਼ਾਬਤ
C. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ D. ਦਮੋਦਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ।
2. 'ਪੂਣੀ ਤੇ ਧਰ ਪੂਣੀ ਲੋਕਾ ਸਲੇਟੀ ਸ਼ਗਨ ਕਰੇਂਦੀ' ਕਾਵਿ-ਸਤਰ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
3. ਨੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਰਾਂਝੇ ਨਾਲ ਇਸ਼ਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ।
4. ਦਮੋਦਰ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।

(ਅ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਪੀਲੂ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ?
2. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ?

3. ਪੀਲੂ ਕਿਸ ਸਦੀ ਦਾ ਕਿੱਸਾ-ਕਵੀ ਹੈ?
4. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ?
5. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਖਾਂਤ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ?
6. ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
7. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
8. ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਜਾਤ ਕੀ ਸੀ?
9. ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਲਣ ਲਈ ਕਾਹਦੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਗਿਆ?
10. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਬੱਕੀ ਤੋਂ ਕੌਣ ਡਰਦਾ ਹੈ?
11. ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
12. 'ਮਿਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
13. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ?
14. ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਲਣ ਜਾ ਰਹੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕੌਣ ਮੱਤਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ?
15. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪੀਲੂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪੀਲੂ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ।
2. ਪੀਲੂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਅੰਤ ਸੁਖਾਂਤ ਹੈ।
3. ਮਿਰਜ਼ਾ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
4. ਸਾਹਿਬਾਂ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਬੱਕੀ ਦੀਆਂ ਤਰੀਫ਼ਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ।
6. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਵੀ ਡਰਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੀਲੂ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਬੀਰ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
 - B. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
 - C. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
 - D. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ
2. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ?
 - A. ਹੀਰ ਨੇ
 - B. ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ
 - C. ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ
 - D. ਜੁਲੈਖਾਂ ਨੇ
3. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?

- A. ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ B. ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ
C. ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ D. ਸੱਸੀ-ਪੁੰਨੂ
4. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਸੀ?
A. ਅਮੀਰੀ ਦਾ B. ਤਾਕਤ ਦਾ
C. ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦਾ D. ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
A. ਖੁਸ਼ਦਿਲ B. ਹੰਕਾਰੀ
C. ਗੁੱਸੇਖੋਰ D. ਮਤਲਬੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੀਲੂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
2. ਪੀਲੂ ਨੇ ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ।
3. ਮਿਰਜ਼ਾ ਹੇਠਾਂ ਸੌ ਗਿਆ।
4. ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਦਾ ਹੈ।
5. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ।
6. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੇ ਲੁਹਾਰ ਤੋਂ ਕਿੱਲੀਆਂ ਲਈਆਂ।
7. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰਕੇ ਕਿੱਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ।
8. ਕਿੱਸਾ-ਕਾਰ ਪੀਲੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ।
9. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੀਲੂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
10. ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਪੀਲੂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ।

(ੲ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ

ਕਿੱਸਾ

ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖ਼ੁਰਦਾਰ

ਯੂਸਫ਼ ਜੁਲੈਖਾਂ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖ਼ੁਰਦਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਿੱਸਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖ਼ੁਰਦਾਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ?
3. ਯੂਸਫ਼-ਜੁਲੈਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖਿਆ?
4. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖ਼ੁਰਦਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਹੜਾ ਲਿਖਿਆ?
5. 'ਸੂਰਤ ਏਸ ਹਿਸਾਬੋਂ ਬਾਹਰ, ਕਿਆ ਕਿਆ ਸਿਫ਼ਤ ਕਜੀਵੇ।' ਕਾਵਿ-ਸਤਰ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ?
6. 'ਕਾਫਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਤੇ ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣਾ', 'ਜੁਲੈਖਾਂ ਦਾ ਸੱਤ ਛੱਤਾ ਮਹੱਲ ਬਣਵਾਉਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?
7. ਜੁਲੈਖਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਮਹੱਲ ਬਣਵਾਇਆ?

8. ਸੱਤ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹੱਲ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ?
9. ਯੂਸਫ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਨੇ ਕੱਢਿਆ?
10. ਕਿਸਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਯੂਸਫ ਨੂੰ ਬੋਕੇ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਇਆ?
11. ਕਿੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਯੂਸਫ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁੱਧ ਬੁੱਧ ਗੁਆ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ?
12. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਕਿਸ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ?
13. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਨੇ ਕਿਸਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿੱਸਾ ਯੂਸਫ ਜੁਲੈਖਾਂ ਲਿਖਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਯੂਸਫ ਜੁਲੈਖਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ।
2. ਯੂਸਫ ਨੇ ਸੱਤ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਮਹੱਲ ਬਣਵਾਇਆ।
3. ਯੂਸਫ ਦਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ।
4. ਸੱਤ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹੱਲ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ।
5. ਜੁਲੈਖਾਂ ਨੇ ਯੂਸਫ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ।
6. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਦਾ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਦਰਜ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਸੂਫੀ
 - B. ਬੀਰ
 - C. ਆਧੁਨਿਕ
 - D. ਕਿੱਸਾ
2. ਬੋਕੇ ਦੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ?
 - A. ਹਨੇਰਾ
 - B. ਰੌਸ਼ਨੀ
 - C. ਹਲਚਲ
 - D. ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ
3. ਯੂਸਫ ਜੁਲੈਖਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖਿਆ?
 - A. ਪੀਲੂ
 - B. ਮੁਕਬਲ
 - C. ਕਾਦਰਯਾਰ
 - D. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ
4. ਜੁਲੈਖਾਂ ਦਾ ਮਹੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ?
 - A. ਚਾਰ
 - B. ਦਸ
 - C. ਸੱਤ
 - D. ਤਿੰਨ

5. ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਦੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

- A. ਰਾਂਝੇ ਦੀ B. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ
C. ਯੂਸਫ਼ ਦੀ D. ਪੁੰਨੂੰ ਦੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਯੂਸਫ਼ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸੁੱਧ-ਬੁੱਧ ਗੁਆ ਬੈਠੀਆਂ।
2. ਜ਼ਲੈਖਾਂ ਦਾ ਕੱਦ ਉਰਦੂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਵਰਗਾ ਲੰਮਾ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸੀ।
3. ਯੂਸਫ਼ ਨੇ ਖੂਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ।
4. ਇੱਕ ਦਿਨ ਯੂਸਫ਼ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਮੰਗਵਾਇਆ।

(ਸ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਮੁਕਬਲ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਮੁਕਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
2. 'ਹੀਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਤਾ ਪਕਾਉਣਾ', 'ਕਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰੰਗਪੁਰ ਖੇੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ', 'ਹੀਰ ਦੀ ਡੋਲੀ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
3. ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸ ਥਾਂ ਹੀਰ ਦੀ ਕੁੜਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ?
4. ਹੀਰ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ?
5. ਸੈਦੇ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
6. ਹੀਰ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਕਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਕੀ ਦਿੱਤਾ?
7. ਮੁਕਬਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
8. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ' ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੁਕਬਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
9. ਮੁਕਬਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਕਿਸਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ?
10. ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕਬਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਿਲੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਮੁਕਬਲ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ।
2. ਹੀਰ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਰਾਂਝੇ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
3. ਹੀਰ ਨੂੰ ਸੈਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ।
4. ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ।
5. ਹੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਖੇੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਮੁਕਬਲ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
A. ਕਿੱਸਾ B. ਸੂਫੀ
C. ਬੀਰ D. ਭਗਤੀ
2. ਹੀਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸੀ?
A. ਮਿਰਜ਼ੇ B. ਰਾਂਝੇ
C. ਸੈਦੇ D. ਯੂਸਫ
3. ਮੁਕਬਲ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕਿੱਸਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ?
A. ਸੱਸੀ-ਪੁੰਨੂ B. ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ
C. ਯੂਸਫ-ਜੁਲੈਖਾਂ D. ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ
4. ਹੀਰ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਕਿਸਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ?
A. ਸੈਦੇ ਨੇ B. ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ
C. ਰਾਂਝੇ ਨੇ D. ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਮੁਕਬਲ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ।
2. ਹੀਰ ਦਾ ਸਾਹਾ ਸੁਧਵਾਉਣ ਲਈ ਨੂੰ ਸੌਂਦਿਆ ਗਿਆ।
3. ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਚੂਚਕ ਨੂੰ ਹੀਰ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।
4. ਅੱਜੂ ਖੇੜੇ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
5. ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਹੀਰ ਦੇ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ।
6. ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਿਆਹ ਕੇ ਡੋਲੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁੱਟ ਸੁੱਟੀਆਂ।
7. ਹੀਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੈਦਾ ਬਹੁਤ ਸੀ।
8. ਜ਼ਾਲਮ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

(ਹ)	ਕਿੱਸਾਕਾਰ	ਕਿੱਸਾ
	ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ	ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ ਹੈ?
3. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ?
4. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

5. ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਿਰਮੌਰ (ਵੱਡਾ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
6. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
7. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਰਾਂਝਾ ਬਾਲ ਨਾਥ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਪੰਥ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ?
10. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
11. ਬਾਲ ਨਾਥ ਤੋਂ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰਾਂਝਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈ ਕੇ ਰੰਗ ਪੁਰ ਖੇੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਜੋਗੀ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?
14. ਰਾਂਝੇ ਜੋਗੀ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?
15. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਭੱਖਿਆ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
16. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡੇ ਉੱਤੇ ਸੁਆਹ ਮਲਕੇ ਕੀ ਭਸਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ।
2. ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
3. ਜੋਗ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਰਾਂਝਾ ਬਾਲ ਨਾਥ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਾਲ ਨਾਥ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ।
5. 'ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਜੋਗ ਲੈਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਮੁਕਬਲ ਦੀ ਹੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
6. ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਜੋਗ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ ਨਸੀਹਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਬੀਰ B. ਭਗਤੀ
 - C. ਸੂਫੀ D. ਕਿੱਸਾ
2. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਮੁਕਬਲ B. ਗੋਰਖ ਨਾਥ
 - C. ਪੀਲੂ D. ਬਾਲ ਨਾਥ
3. ਜੋਗੀ ਬਣੇ ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ?
 - A. ਮਾਲਾ B. ਗੁਥਲੀ
 - C. ਖੱਪਰੀ D. ਬਾਟੀ

4. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ B. ਡੇਰੇ ਤੇ
 - C. ਟਿੱਲੇ ਤੇ D. ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ
5. 'ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਜੋਗ ਲੈਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
 - A. ਦਮੋਦਰ B. ਮੁਕਬਲ
 - C. ਵਾਰਿਸ D. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਰਚਨਾ..... ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
2. ਵਾਰਿਸ ਨੇ ਹੀਰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਵਿਖੇ ਲਿਖਿਆ।
3. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਦਾ ਪੰਥ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।
4. ਰਾਂਝਾ ਜੋਗ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆ।
5. ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਝੋ।
6. ਬਾਲ ਨਾਥ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਕੇ ਰਾਂਝਾ ਇਉਂ ਤੁਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਹੋਵੇ।
7. ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਬਾਲ ਨਾਥ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਜੋਗ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8. ਬਾਲ ਨਾਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗ ਦਾ ਸੁਆਦ ਬੜਾ ਹੈ।
9. ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਸਿਰ ਮੁੰਨ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
10. ਰਾਂਝਾ ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੀ।

(ਕ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਕਾਦਰਯਾਰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਕਾਦਰਯਾਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਅੰਸ਼ 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ?
2. 'ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖਿਆ।
4. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ 'ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ' ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ?
5. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ 'ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ' ਕਿਸ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
6. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
7. ਲੂਣਾ ਦਾ ਪੂਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ?
8. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

9. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿੱਥਿਆ ਕਿਸਨੂੰ ਸੁਣਾਈ?
10. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
11. ਪੂਰਨ ਦੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ?
12. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ?
13. ਭੋਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪੂਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਮਿਲਿਆ?
14. ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ?
15. ਪੂਰਨ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ?
16. ਕਿਸਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ?
17. ਪੂਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਫਕੀਰ ਬਣਨ ਲਈ ਹੱਥੀਂ ਤੋਰਿਆ?
18. ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਪੂਰਨ ਦੀ ਮਾਂ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚ ਤੜਫਦੀ ਰਹੀ?
19. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ?
20. ਇੱਛਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਾਈ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਨ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪੂਰਨ ਨੇ ਲੂਣਾ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਜਨਮ ਲਿਆ।
2. ਪੂਰਨ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।
3. ਇੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਟਵਾਇਆ ਗਿਆ।
4. ਬਾਲ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ।
5. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ।
6. ਲੂਣਾ ਨੇ ਸਲਵਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕਾਇਆ।
7. ਗੋਰਖਨਾਥ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ।
8. ਗੋਰਖਨਾਥ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣ ਕੇ ਪੂਰਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਾਦਰਯਾਰ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਭਗਤੀ B. ਸੂਫੀ
 - C. ਕਿੱਸਾ D. ਬੀਰ
2. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਕਿੱਥੇ ਰਿਹਾ?
 - A. ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ B. ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ
 - C. ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ D. ਮੱਠ ਵਿੱਚ
3. ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਕੌਣ ਸੀ?
 - A. ਪਾਰਵਤੀ B. ਇੱਛਰਾਂ

- C. ਲੂਣਾ D. ਅੰਬਾ
4. ਪੂਰਨ-ਭਗਤ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਰਖ ਨੇ ਕਿਸਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ?
- A. ਲੂਣਾ B. ਮਾਂ-ਬਾਪ
- C. ਸੁੰਦਰਾਂ D. ਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ
5. ਪੂਰਨ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ?
- A. ਦਸ B. ਚੌਦਾਂ
- C. ਬਾਰਾਂ D. ਸੋਲਾਂ
6. ਲੂਣਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਲਵਾਨ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ?
- A. ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੱਤੀ B. ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਟਵਾਇਆ
- C. ਝਿੜਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ D. ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੂਰਨ ਭਗਤ..... ਦਾ ਚੇਲਾ ਸੀ।
2. ਲੂਣਾ ਪੂਰਨ ਦੀ ਸੀ।
3. ਮਾਤਾ ਇੱਛਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਨ ਕੋਲ ਪੁੱਜਾ।
4. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਨੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ।
5. ਪੂਰਨ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਹੱਲਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਲਿਆ।
6. ਲੂਣਾ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਫ਼ਰੋਬ ਭਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ।
7. ਰਾਜੇ ਸਲਵਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।
8. ਨੇ ਪੂਰਨ ਦੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਜਲ ਲਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਬੰਦ ਪਰਦੇ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ।
9. ਪੂਰਨ ਨੇ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੁਆਲੇ ਤਿੰਨ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਿਆ।
10. ਇੱਛਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਛੜੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜ ਲੱਭਦੇ ਹਨ।

(ਖ) ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਕਿੱਸਾ
ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
2. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. 'ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ', 'ਸਹਿਤੀ ਅਤੇ ਮੁਰਾਦ ਦਾ ਮਿਲਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?

4. ਹੀਰ ਨੇ ਸਿਰ ਦਾ ਤਾਜ ਅਤੇ ਲਾਜ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ?
5. ਸਹਿਤੀ ਅਤੇ ਹੀਰ ਦਾ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ?
6. ਮੁਰਾਦ ਕੌਣ ਸੀ?
7. ਹੀਰ ਤੇ ਸਹਿਤੀ ਕਿਹੜਾ ਪੱਜ ਬਣਾ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ?
8. ਸਹਿਤੀ ਹੀਰ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
9. ਸਹਿਤੀ ਨੇ ਹੀਰ ਦੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਾਰਿਆ?
10. ਕਿਸਨੇ ਸੱਪ ਲੜਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ?
11. ਹੀਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ?
12. ਹੀਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਗ ਨੇ ਦੰਦੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ?
13. ਸਹਿਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ?
14. ਸੈਦਾ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ?
15. ਹੀਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਅੱਜੂ ਕਿਸ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਅਰਜ਼ਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ?
16. ਹੀਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?
17. ਕਿਸਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਹਿਤੀ ਦੇ ਤਮਾਮ ਦੁੱਖ ਕੱਟੇ ਗਏ?
18. ਮੁਰਾਦ ਸਹਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ?
19. ਖੇੜਿਆਂ ਨੇ ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਘੇਰ ਲਿਆ?
20. ਖੇੜਿਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਦਾ ਚੰਮ ਛਮਕਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਲਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ?
21. ਅਦਲੀ ਰਾਜੇ ਨੇ ਹੀਰ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀ?
22. ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਨਾਲ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ?
23. ਹੀਰ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰਿਆ?
24. ਹੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਖਵਾਈ ਗਈ?
25. ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਹੀਰ ਨੇ ਕਿਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ?
26. ਹੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੋਈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਹੀਰ ਸਹਿਤੀ ਦੀ ਨਨਾਣ ਸੀ।
2. ਹੀਰ ਦਾ ਮੁਰਾਦ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ।
3. ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ।
4. ਸਹਿਤੀ ਮੁਰਾਦ ਨਾਲ ਉੱਧਲ ਗਈ।
5. ਹੀਰ ਤੇ ਸਹਿਤੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸਾਗ ਤੋੜਨ ਗਈਆਂ।
6. ਮਾਂਦਰੀ ਨੇ ਹੀਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ।
7. ਸੈਦਾ ਹੀਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜੋਗੀ ਕੋਲ ਗਿਆ।
8. ਅਦਲੀ ਰਾਜੇ ਨੇ ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ।

9. ਖੇੜਿਆਂ ਨੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਖੀਰ ਖੁਆ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।
10. ਸਹਿਤੀ ਅਤੇ ਮੁਰਾਦ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
A. ਕਿੱਸਾ
B. ਭਗਤੀ
C. ਸੂਫੀ
D. ਬੀਰ
2. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ?
A. ਬੈਂਤ
B. ਕਬਿੱਤ
C. ਦਵੱਈਆ
D. ਕਲੀਆਂ
3. ਸਹਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ?
A. ਰਾਂਝਾ
B. ਮਿਰਜ਼ਾ
C. ਸੈਦਾ
D. ਮੁਰਾਦ
4. ਸਹਿਤੀ ਹੀਰ ਦੀ ਕੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ?
A. ਸਹੇਲੀ
B. ਭਰਜਾਈ
C. ਨਨਾਣ
D. ਭੈਣ
5. 'ਹੀਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ', 'ਹੀਰ ਦੀ ਮੌਤ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?
A. ਦਮੋਦਰ
B. ਮੁਕਬਲ
C. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ
D. ਵਾਰਿਸ

6. ਹੀਰ ਤੇ ਸਹਿਤੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਨ ਗਈਆਂ?
 - A. ਸਾਗ ਤੋੜਨ
 - B. ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ
 - C. ਸੈਦੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ
 - D. ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ
7. ਹੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਂਝੇ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤੀ?
 - A. ਰੋਣ ਲੱਗਾ
 - B. ਦੁਹਾਈ ਪਾਉਣ ਲੱਗਾ
 - C. ਮਰ ਗਿਆ
 - D. ਡਰ ਗਿਆ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਹੀਰ ਅਤੇਕਪਾਹ ਚੁਗਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ।
2. ਸਹਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ।
3. ਹੀਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਗਿਆ।
4. ਸਹਿਤੀ ਨੇ ਹੀਰ ਦੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਚੋਭ ਦਿੱਤਾ।
5. ਹੀਰ ਅਤੇ ਸਹਿਤੀ ਨੇ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।
6. ਨੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀਰ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਦੇਖੀ।
7. ਸਹਿਤੀ ਮੁਰਾਦ ਨਾਲ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ।
8. ਖੇੜਿਆਂ ਨੇ ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਘੇਰ ਲਿਆ।
9. ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।
10. ਹੀਰ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਖੁਆ ਕੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬੀਰ-ਕਾਵਿ

(ੳ)

ਕਵੀ

ਵਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

(ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ)

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੀਰ-ਰਸੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
2. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
3. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਵਾਰ ਲਿਖੀ?
4. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਯੁੱਗ ਦੀ ਮਿਥਹਾਸਿਕ ਕਥਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
5. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
6. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
7. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਬੰਦ ਹਨ?
8. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਕੌਣ ਹੈ?
9. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
10. ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
11. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਬਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕੌਣ ਹੈ?
12. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਨੇਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
13. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਕਿਹੜੇ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ?
14. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ?
15. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਥੰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ?
16. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਰਾਕਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਰਗਾ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
17. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ?
18. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਨੇ ਕਿਸਨੂੰ ਦੇਵ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ?
19. ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਕਿਸਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਿਆ?
20. ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
21. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀ ਮੰਗਵਾਇਆ?
22. ਰਾਕਸ਼ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆਏ?
23. ਦੋਹਾਂ ਦਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?
24. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ?
25. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ?
26. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਮ ਨੇ ਬਾਣਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਿਆ?
27. ਕਲਜੁਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੇ ਡੋਰੂ ਵਜਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?

28. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਕਸ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਏ?
29. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
30. ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਹੈ।
2. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ।
3. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ।
4. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।
5. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੈਂਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।
6. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਚੰਦਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸ਼ੇਰ ਨਚਾਇਆ।
7. ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰ ਹੋਈ।
8. ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਸੁਣ ਕੇ ਦੁਰਗਾ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗੀ।
9. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਨੇ ਦੇਵ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।
10. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਹਨ?
 - A. ਬੀਰ
 - B. ਕਿੱਸਾ
 - C. ਸੂਫੀ
 - D. ਆਧੁਨਿਕ
2. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੌਣ ਹੈ?
 - A. ਰਾਮ
 - B. ਬ੍ਰਹਮਾ
 - C. ਇੰਦਰ
 - D. ਮਹਿਖਾਸੁਰ
3. ਬੀਰ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - A. ਦਮੋਦਰ
 - B. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ
 - C. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

- D. ਮੁਕਬਲ
4. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ?
- A. ਮਹਿਖਾਸੂਰ
B. ਰਾਮ
C. ਦੁਰਗਾ
D. ਸ਼ਿਵ
5. ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਗਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਸਨੇ ਸੁਣਾਈ?
- A. ਮਹਿਖਾਸੂਰ
B. ਬ੍ਰਹਮਾ
C. ਇੰਦਰ
D. ਰਾਮ
6. ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ?
- A. ਇੰਦਰ
B. ਰਾਮ
C. ਮਹਿਖਾਸੂਰ
D. ਬ੍ਰਹਮਾ
7. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਸ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਕਿਸਨੇ ਪਟਕਾਇਆ?
- A. ਦੁਰਗਾ
B. ਇੰਦਰ
C. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
D. ਮਹਿਖਾਸੂਰ
8. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ?
- A. ਇੰਦਰ
B. ਰਾਮ
C. ਰਾਵਣ
D. ਮਹਿਖਾਸੂਰ
9. ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵ-ਭੂਮੀ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੁਰਗਾ ਕਿੱਥੇ ਚਲੀ ਗਈ?
- A. ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ
B. ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ

- C. ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ
 - D. ਦੇਵ ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ
10. ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਸਰਦਾਰੀ ਕਿਸਨੇ ਖੋਹ ਲਈ?
- A. ਦੁਰਗਾ ਨੇ
 - B. ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਨੇ
 - C. ਰਾਮ ਨੇ
 - D. ਸ਼ਾਮ ਨੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
2. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯੁੱਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
3. ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਖੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।
4. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਯੁੱਗ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਯੁੱਗ ਆ ਗਿਆ।
5. ਕਲਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਡੌਰੂ ਵਜਾਇਆ।
6. ਦੈਂਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਯੋਧਾ ਅਖਵਾਉਣ ਲੱਗਾ।
7. ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰੇ ਨੇ ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁੱਖ-ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ।
8. ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।
9. ਦੁਰਗਾ ਨੇ ਦੈਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮੰਗਵਾਇਆ।
10. ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ।

**(ਅ) ਕਵੀ ਵਾਰ
ਨਜ਼ਾਬਤ (ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ)**

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
3. ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
4. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
5. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ?
6. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

7. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
8. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜੰਗਨਾਮਾ?
9. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਵਾਰ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ?
10. ਅਟਕ ਤੋਂ ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਨੇ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ?
11. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਵੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
12. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਕਿਹੜੇ ਰਸਤਿਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ?
13. ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ?
14. ਰਾਵੀ ਕੰਢੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਮਗਰੋਂ ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਲੁੱਟੀ?
15. 'ਨਵਾਬ ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦਰ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਰ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲੇ' ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨਵਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
16. ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਵਾਬ ਨੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਸੀ?
17. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫੌਜ ਕੌਲ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਸਨ?
18. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
19. ਰਾਵੀ ਕੰਢੇ ਦੀ ਲੜਾਈ/ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?
20. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅਟਕ ਤੋਂ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਜੰਗਨਾਮਾ ਹੈ।
2. 'ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ' ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਨਜ਼ਾਬਤ ਹੈ।
3. ਨਵਾਬ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ 'ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ' ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਨਵਾਬ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਹੱਥੋਂ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ।
5. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ।
6. ਨਵਾਬ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰ ਗਿਆ।
7. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ।
8. ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਨੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੇ ਗੁਰਜਿਸਤਾਨੀ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ।
9. ਅਟਕ ਤੋਂ ਕਰਨਾਲ ਤੱਕ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।
10. ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਜ਼ਾਬਤ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਕਿੱਸਾ
 - B. ਸੂਫੀ
 - C. ਭਗਤੀ

- D. ਬੀਰ
2. ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਲੜੀਆਂ?
- A. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
B. ਸਿੱਖਾਂ
C. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ
D. ਮਰਾਠਿਆਂ
3. 'ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਹਾਰ ਮੰਨਣਾ' ਕਾਵਿ-ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- A. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
B. ਕਾਦਰਯਾਰ
C. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ
D. ਨਜ਼ਾਬਤ
4. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੋਈ?
- A. ਸਤਲੁਜ
B. ਬਿਆਸ
C. ਰਾਵੀ
D. ਝਨਾਬ
5. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਕਿਸਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨੀ?
- A. ਨਵਾਬ ਦਿੱਲੀ
B. ਨਵਾਬ ਪੰਜਾਬ
C. ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ
D. ਨਵਾਬ ਕਰਨਾਲ
6. ਸ਼ਾਹਦਰੇ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਖੂਬ ਲੁੱਟਿਆ?
- A. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ
B. ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ
C. ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਨੇ
D. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।
3. 'ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ' ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪਉੜੀਆਂ ਹਨ।
4. ਨਜ਼ਾਬਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।
5. ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਾਬਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ।
6. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰ ਬੀਰ ਰਸ ਦਾ ਉੱਤਮ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।
7. ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰਸ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
8. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।
9. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰ ਸੱਦ ਲਏ।
10. ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਨਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਉੱਡ ਗਏ।
11. ਵਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।
12. ਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ।

(ੲ) ਕਵੀ

ਜੰਗਨਾਮਾ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

(ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ)

I. ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿੱਸਾ ਜਾਂ ਜੰਗਨਾਮਾ ਜਾਂ ਵਾਰ, ਕੀ ਹੈ?
3. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਝਲਕਾਂ ਤ ਇਤਿਹਾਸ' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?
4. ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਇਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
6. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਕਿਸ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
7. 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
8. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?
9. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੇ ਕੀਤਾ?
10. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਸਦੀ ਉਸਤਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ?
11. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ?
12. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਮਿੱਤਰ ਸਨ?
13. 'ਰਾਜ਼ੀ ਬਹੁਤ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂ, ਸਿਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅਫ਼ਾਤ ਆਈ' ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ 'ਅਫ਼ਾਤ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?

14. 'ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੀ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਤੀਸਰੀ ਜ਼ਾਤ ਆਈ।' ਵਿੱਚ ਤੀਸਰੀ ਜ਼ਾਤ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
15. 'ਜਦੋਂ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਸ ਪੂਰੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
16. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?
17. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਕੌਣ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ?
18. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ?
19. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ 'ਕੌਰ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?
20. ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ?
21. ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
22. ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸਦੇ ਗਮ ਨਾਲ ਹੋਈ?
23. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
24. ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਹਨ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਹੈ।
2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਗਤ ਕਵੀ ਸੀ।
3. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਜ਼ਾਬਤ ਨੇ ਕੀਤਾ।
4. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਕਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ' ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਲਿਖਿਆ।
6. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ ਸੀ।
7. ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਚੰਦ ਕੌਰ ਬਹੁਤ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ।
8. ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਫ਼ਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
9. ਨਜ਼ਾਬਤ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।
10. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬੀਰ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਸੂਫੀ
 - B. ਕਿੱਸਾ
 - C. ਬੀਰ
 - D. ਗੁਰਮਤਿ

2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਤੋਂ ਭੀਖ ਕੌਣ ਮੰਗਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਅੰਗਰੇਜ਼
 - B. ਹਿੰਦੂ
 - C. ਰੱਬ
 - D. ਮੁਸਲਮਾਨ
3. ਚੰਦ ਕੌਰ ਕੌਣ ਸੀ?
 - A. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ
 - B. ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਦੀ ਮਾਤਾ
 - C. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਪਤਨੀ
 - D. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਫੌਜ ਦੀ ਸੈਨਾਪਤੀ
4. ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਕਿਸਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ?
 - A. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
 - B. ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ
 - C. ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
 - D. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ
5. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਗਤ
 - B. ਦੇਸ਼ ਭਗਤ
 - C. ਹਿੰਦੂ ਭਗਤ
 - D. ਬਗਲਾ ਭਗਤ
6. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਕੌਣ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ?
 - A. ਖੜਕ ਸਿੰਘ
 - B. ਚੰਦ ਕੌਰ
 - C. ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
 - D. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਤੀਸਰੀ ਜਾਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।

2. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਪਿੰਡਸੀ।
3. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਬ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਬਕ ਬਣਾਏ ਹਨ।
4. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
5. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਬੜੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
6. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਲ ਸੋਹਣਾ ਰੱਜ ਕੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ।
7. ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਮ ਨਾਲ ਵੀ ਮਰ ਗਿਆ।
8. ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ।
9. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਚੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੰਤਰੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।
10. ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਈ।
11. ਚੰਦ ਕੌਰ ਦੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੋਂ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰ ਲਿਆ।

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ੳ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ:-

ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ, ਬਾਗ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ
ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਵੈਰੀਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ

I. ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਸਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
3. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?
4. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
5. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
7. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
8. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਕਿਸਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਕੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ?
9. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
10. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਪਾਣੀ ਕਿੱਥੋਂ ਪੀਂਦਾ ਹੈ?
11. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਕਿਸ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਂਦਾ ਹੈ?
12. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਚਾਨਣ ਅਤੇ ਨਿੱਘ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?

13. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਆਪਣੀਆਂ ਡੋਡੀਆਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਭਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
14. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਆਪ ਖਿੜ ਕੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਵੰਡਦਾ ਹੈ?
15. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਕੀ ਵੰਡਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
16. 'ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ' ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਭੁਤ ਬਾਗ ਕਿਸਨੇ ਲਗਵਾਇਆ ਸੀ?
17. ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਗ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਕੀ ਸੀ?
18. ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ?
19. ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਗ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੇ ਰੌਣਕਦਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ?
20. ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦੋ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
21. ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਛਹਿਬਰ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ?
22. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
23. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਤ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਚਾਦਰ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ?
24. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ?
25. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਛੀ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?
26. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫੁੱਲ, ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ?
27. ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਹੱਟ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ?
28. ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਰੂਪ-ਮਹਿਕ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਲਈ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
29. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
30. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?
31. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
32. ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਚਸ਼ਮੇ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਜਲਵਾ ਦਿਖਦਾ ਹੈ?
33. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਨੇ ਗੰਭੀਰ, ਅਡੋਲ ਅਤੇ ਸੁਹਾਵਣਾ ਜੋਗ ਕਮਾਇਆ ਹੈ?
34. ਕਵੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੰਗ ਸਮਾਇਆ ਦਿਸਦਾ ਹੈ?
35. 'ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ' ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਹੈ।
2. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
3. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਾੜ ਵਿੱਚ ਬਾਗ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਗਵਾਇਆ ਸੀ।
4. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
5. ਵੈਰੀਨਾਗ ਚਸ਼ਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤਕ ਰਾਗ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
6. ਵੈਰੀਨਾਗ ਚਸ਼ਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
7. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ
 - B. ਪੰਜਾਬਣ
 - C. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ
 - D. ਦੁਨੀਆਂ
2. 'ਵੈਰੀਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 - A. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ
 - B. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ
 - C. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 - D. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
3. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਤੋਂ ਕੌਣ ਰੋਕਦਾ ਹੈ?
 - A. ਕਵੀ
 - B. ਮਾਲੀ
 - C. ਪੁਜਾਰੀ
 - D. ਫੁੱਲ
4. 'ਵੈਰੀਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਜਲਵਾ ਦਿਖਦਾ ਹੈ?
 - A. ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ
 - B. ਕਵਿਤਾ ਦਾ
 - C. ਰੱਬ ਦਾ
 - D. ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ
5. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
 - A. ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ
 - B. ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਇਕਾਂਤ
 - C. ਸੰਗੀਤਕ
 - D. ਭੱਜ-ਦੌੜ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਹੈ।
3. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
4. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।
5. ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਨਾਲ ਉਹ ਜੋਗਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਨੇ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ।
7. 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ' ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਤੋਂ ਲੋਰੀਆਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
8. ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਾੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਗਾਇਆ।
9. ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਗ ਦੇ ਤਖ਼ਤੇ ਸਨ।
10. 'ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਦਰਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਅ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ

ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ, ਵਿਸਾਖ, ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸ਼ਾਨ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਕਵੀ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. 'ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਮੁੱਢ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਬੱਝਾ?
3. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
4. 'ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ' ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
5. 'ਵਿਸਾਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
6. 'ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
7. 'ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਕਰੀ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕੌਣ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?
8. 'ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਬਲੀ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
9. 'ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਠ ਦੀ ਤਪਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਹ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
10. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਸਾਣ ਦੇ ਘਰ ਜੰਮੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਂ ਕੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ?
11. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲ, ਸੁਹਾਗੇ, ਗੋਡੀਆਂ ਕਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਸਵਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
12. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਕੀ ਖੇਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਰਸਾਣ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?
13. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਸਾਣ ਦੇ ਬੋਹਲ ਦੁਆਲੇ ਕੌਣ ਝੁਰਮਟ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ?
14. 'ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਬੋਹਲ ਕੌਣ ਹੁੰਝ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
15. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੌਣ ਹੈ?

16. ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਹੜਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ?
17. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ?
18. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਮਾਲਾਮਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ?
19. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜੱਟ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?
20. ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪੰਜ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
21. 'ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
22. 'ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ' ਕਦੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
23. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਲਗੀਧਰ' ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ?
24. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਲਗੀਧਰ' ਸਾਹਮਣੇ ਕਿੰਨੇ ਸੂਰਮੇ ਸੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿੱਤਰੇ?
25. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਂ ਦਾ ਬੂਰ ਝੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
26. 'ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
27. 'ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨਵਾਂ ਨਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
28. ਕਵੀ ਨਵਾਂ ਨਸ਼ਾ ਪੀ ਕੇ ਕੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
29. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਜਹਾਨ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ?
30. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ?
31. 'ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸ਼ਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
32. 'ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸ਼ਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
33. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਕਿਸਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦਾ ਪੰਘੂੜਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ?
34. ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ?
35. 'ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸ਼ਾਨ' ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
2. ਕਿਰਸਾਨ ਕੱਕਰੀ ਰਾਤ ਅਤੇ ਜੇਠ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
3. ਕਿਰਸਾਨ ਮੌਸਮ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜੁਟਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
4. 'ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਮਲਾਈਆਂ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ।
5. 'ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
6. 'ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ।
7. 'ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
8. 'ਵਿਸਾਖ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸਾਖ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦਿਨ ਗਰਮ ਅਤੇ ਰਾਤਾਂ ਠੰਢੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

9. ਵਿਸਾਖ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤੂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਬਤ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ।
10. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤੀ-ਕਿਰਸਾਣ ਸਭ ਵੰਡ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣਗੇ।
11. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ, ਬੇਕਾਰੀ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਵੇਗੀ।
12. ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ ਜਾਂ ਨਵਾਂ ਜਹਾਨ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
 - A. ਭਗਤੀ
 - B. ਕਿੱਸਾ
 - C. ਆਧੁਨਿਕ
 - D. ਸੂਫੀ
2. ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 - A. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
 - B. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 - C. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
 - D. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ
3. ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਸਾਣ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ?
 - A. ਮੀਂਹ
 - B. ਕੱਕਰੀ ਰਾਤ
 - C. ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ
 - D. ਲਹਿਣੇਦਾਰ
4. 'ਚਾਤ੍ਰਕ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਸਾਣ ਦਾ ਤਨ ਤਾਂ ਕੰਮਕਾਰ ਵਿੱਚ ਟੰਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਨ ਕਿੱਥੇ ਟੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 - A. ਖੇਤ ਵਿੱਚ
 - B. ਬੋਹਲ ਵਿੱਚ
 - C. ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ
 - D. ਸ਼ਰਾਬ ਵਿੱਚ
5. ਚਾਤ੍ਰਕ ਵਿਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਮੇਵਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - A. ਸੱਤੂ

- B. ਕੋਇਲ
 - C. ਅੰਨ
 - D. ਡੇਲੇ
6. ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿੱਥੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ?
- A. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ
 - B. ਪਾਕਿਸਤਾਨ
 - C. ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ
 - D. ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਵਿਸਾਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ।
2. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ।
3. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
4. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਲਵ-ਕੁਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।
5. ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੇ ਇਨਸਾਨਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕਾਰ, ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਸਭ ਕੇ ਖਾਣਗੇ।
6. ਚਾਤ੍ਰਕ ਨਵਾਂ ਨਸ਼ਾ ਪੀ ਕੇ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਫਸਲ ਸਾਂਭਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
8. 'ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦੀਆਂ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।
9. ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਾਬ, ਕੁਪੱਤ, ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੇ ਵੈਰੀ ਹਨ।
10. ਚਾਤ੍ਰਕ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਦਾ ਬਲੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਕਵੀ**ਕਵਿਤਾਵਾਂ****(ੲ) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ****ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ, ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ, ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ****I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-**

1. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਮੁਕਤ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੇ ਕੀਤੀ?
2. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
3. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ?
4. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ?
5. ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
6. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
7. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ?
8. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਰਾਤਨ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?
9. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ 'ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ' ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
10. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
11. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ?
12. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
13. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
14. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।
15. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਸਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਢਾਲਦੇ ਸਨ?
16. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
17. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
18. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਰੁੱਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
19. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
20. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਘਨਘੋਰ ਬੱਦਲ ਕਦੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
21. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮਾਣਨ ਦੀ ਅਸੀਸ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
22. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
23. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕਿਹੜੀ ਲਾਟ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?
24. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
25. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕਿੱਥੇ ਮਸਤ ਅਤੇ ਅਲਬੇਲੀ ਤਬੀਅਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ?
26. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਚਿੱਟੀ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?
27. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
28. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਟੰਗਦਾ ਸੀ?
29. ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?

30. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
31. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
32. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਦੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਝਲਕਦੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ।
2. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
3. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦਹੀਂ ਢੱਕ ਕੇ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿੰਦਾ।
6. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਦਾ ਕਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।
7. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
8. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਲਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ।
9. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਲੇਟਣਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।
10. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਵਹਿਸ਼ੀਆਂ ਵਾਂਗ ਘਾਹ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰੋਂਦਾ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਸਵੇਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼
 - B. ਵਿਸਾਖ
 - C. ਮੈਂ ਕੈਦ
 - D. ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ
2. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਲਹਿੰਦੇ
 - B. ਪੁਰਾਣੇ
 - C. ਸਾਂਝੇ
 - D. ਅਣ-ਵੰਡੇ
3. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਭਾਰਤ

- B. ਪੰਜਾਬ
 - C. ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ
 - D. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ
4. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਮਸਤੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਕਿਵੇਂ ਮਾਣਦਾ ਸੀ?
- A. ਨੇਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ
 - B. ਨੇਮ-ਰਹਿਤ ਰਹਿ ਕੇ
 - C. ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਰਹਿ ਕੇ
 - D. ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ
5. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਮੁੜ ਆ ਜਾਣ?
- A. ਹਨ੍ਹੇਰੀਆਂ
 - B. ਚਾਨਣੀਆਂ
 - C. ਸਵਾਦਲੀਆਂ
 - D. ਧੁੰਦਲੀਆਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਰੁੱਖਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਿਸ ਆ ਜਾਵੇ।
2. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਕੇ ਫਿਰ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ।
3. 'ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਕਾਂ ਮੈਂ' ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਹੈ।
4. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਸਰੋਂ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. 'ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
6. ਕਵੀ ਦੀ ਸਥਾਪੀ ਜੋਤ ਨਾ ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
7. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਵਿੱਚ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਸਿਹਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।
8. 'ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਸਤ ਤਬੀਅਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ।

ਕਵੀ

(ਸ) ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ, ਬਾਹੂ ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
2. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
3. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਲਿਖੀਆਂ?
4. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ?
5. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਲਿਖੀ?
6. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਦੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ?
7. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
8. ਕਵੀ ਨੇ ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਗਿਣ-ਗਿਣ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਸਨ?
9. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦੀ ਕਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਗਿਣ-ਗਿਣ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਸਨ?
10. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦੀ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ?
11. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਤੇ ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਭਰੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ?
12. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਚੁਮਾਸੇ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰਹਿਣਗੇ?
13. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਕਿਹੜੇ ਸੱਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
14. ਕਵੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ਼ਵੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵੀ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
15. ਕਵੀ ਕਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਤੰਗੀਆਂ-ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
16. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
17. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ?
18. 'ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
19. 'ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਬਰ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ?
20. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ?
21. 'ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਂਸੀ ਕੌਣ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ?
22. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੇ ਭਰੋਸੇ ਯੁਗ ਪਲਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ 'ਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜੇਲ੍ਹ' ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
2. ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦੀ ਡਾਕੀਏ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ।
4. ਕਵੀ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਪੰਛੀ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਲਾਮ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੌਲਦਾ।
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਦੀ ਮਜਲਸ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਸਨ।
7. 'ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ' ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹੂ-ਬਲ ਨਾਲ ਯੁਗ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕੌਂ ਲਿਖੀ ਗਈ?
 - A. 1947
 - B. 1942
 - C. 1944
 - D. 1950
2. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਯਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ?
 - A. ਪਤਾਸੇ
 - B. ਹਾਸੇ
 - C. ਚੁਮਾਸੇ
 - D. ਗੰਡਾਸੇ
3. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇਸ਼-ਭਗਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
 - A. ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ
 - B. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ
 - C. ਭਗਤ ਸਿੰਘ
 - D. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ
4. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਅੰਗਰੇਜ਼
 - B. ਗੋਰਾ
 - C. ਫਿਰੰਗੀ
 - D. ਵਿਦੇਸ਼ੀ
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦ ਕੱਟ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਤਾਂਘ ਹੈ?
 - A. ਰੋਟੀ
 - B. ਛੁੱਟੀ

- C. ਆਜ਼ਾਦੀ
 - D. ਫਾਂਸੀ
6. 'ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਪਿਆਲੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ?
- A. ਕੱਚ ਦੇ
 - B. ਚੀਨੀ ਦੇ
 - C. ਸਬਰ ਦੇ
 - D. ਜ਼ਬਰ ਦੇ
7. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਕਿਸਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- A. ਇਨਸਾਨ
 - B. ਸਰਕਾਰ
 - C. ਜੁਗ
 - D. ਤਕਦੀਰ
8. 'ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਕੌਣ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ?
- A. ਰਾਜਾ
 - B. ਮੰਤਰੀ
 - C. ਦੋਸ਼ੀ
 - D. ਕੈਦੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਕਵੀ..... ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਸੀ।
2. 'ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਖੌਲਦਾ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਗਿਣ-ਗਿਣ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।
4. ਕੈਦੀਆਂ ਨੇ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦਿਨ ਬਿਤਾਏ।
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸ਼ਰੀਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣਗੇ।
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਦੀਆਂ ਮਜਲਸਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ।
7. 'ਬਾਹੂ-ਬਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।
8. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਪਲਟ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਹ) ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ

ਮੈਂ ਕੈਦ, ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ 'ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
2. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੰਦ-ਮੁਕਤ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. 'ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?
4. 'ਮੈਂ ਕੈਦ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
5. 'ਮੈਂ ਕੈਦ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦਾ ਹੈ?
6. 'ਮੈਂ ਕੈਦ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕਿਸ ਕੈਦ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ?
7. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
8. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਨਗਰ ਦਾ ਵਾਸੀ ਹੈ?
9. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ?
10. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ਾਲਕ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
11. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਦੁਖੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਵੰਡਾਉਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ?
12. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
13. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਰਾਗ ਤੁਰਦਾ ਹੈ?
14. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
15. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਹਬ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਗ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
16. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਗ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕਰਦਾ ਹੈ?
17. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਖ਼ੁਨਾਮੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਰੀਹ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਹੈ।
2. 'ਮੈਂ ਕੈਦ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਰਜ਼ਾ ਤੋਂ ਜਲਦ ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਪੀੜ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦਾ ਵਾਸੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
5. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਖ਼ੁਨਾਮੀ ਨਾਲੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਚੰਗਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ
 - B. ਉਸ਼ਾ
 - C. ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ
 - D. ਪਰਖ
2. 'ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਕਿਸਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ?
 - A. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪਿਆਰ
 - B. ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ ਪਿਆਰ
 - C. ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ
 - D. ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ
3. ਕਵੀ 'ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਨਫਰਤ
 - B. ਪ੍ਰੀਤ
 - C. ਇਸ਼ਕ
 - D. ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ
4. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਉਲਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਮਜ਼ਹਬ
 - B. ਲੋਕ
 - C. ਕਾਨੂੰਨ
 - D. ਸਮਾਜ
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਾਹ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਕੌਣ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਸਮਾਜ
 - B. ਮਜ਼ਹਬ
 - C. ਕਾਨੂੰਨ
 - D. ਦੁਨੀਆਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ 'ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੈ।
3. 'ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਨੇਹੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਨਗਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
4. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਸਮਾਜ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ।
5. 'ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਗੜਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
(ਕ) ਫ਼ੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼	ਕਿਸਾਨ, ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਕਵੀ 'ਸ਼ਰਫ਼' ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. 'ਫ਼ੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼' ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਪੈਪਸੂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
4. 'ਫ਼ੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼' ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
5. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
6. 'ਫ਼ੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਤੇ ਖੂਹਾਂ ਦਾ ਦਾਦਾ ਕੌਣ ਹੈ?
7. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਭਾਗ ਕੌਣ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ?
8. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
9. 'ਸ਼ਰਫ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਲਹੂ-ਪੀਣੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
10. 'ਸ਼ਰਫ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ?
11. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
12. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਰੇ ਕਿੱਥੇ ਟੁੱਭੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ?
13. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਮ ਅੰਗਿਆਰੇ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
14. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੇ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ?
15. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
16. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀ ਕਿਸਨੇ ਬਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਚਾਚਾ ਅਤੇ ਕਣਕਾਂ ਦਾ ਬਾਪੂ ਹੈ।
2. 'ਸ਼ਰਫ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ।

3. 'ਸ਼ਰਫ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।
4. ਕਵੀ 'ਸ਼ਰਫ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।
5. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਬਾਲੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ?
 - A. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ
 - B. ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ
 - C. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
 - D. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
2. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਗ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
 - A. ਇਨਸਾਨ
 - B. ਭਗਵਾਨ
 - C. ਕਿਸਾਨ
 - D. ਸ਼ੈਤਾਨ
3. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਪੱਗੜੀ ਵੱਲ ਕੌਣ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 - A. ਪਰਵਾਨਾ
 - B. ਤਰਾਨਾ
 - C. ਜ਼ਮਾਨਾ
 - D. ਨਿਸ਼ਾਨਾ
4. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਕਿਸ ਕੋਲ ਹੈ?
 - A. ਭਗਵਾਨ
 - B. ਕਿਸਾਨ
 - C. ਇਨਸਾਨ
 - D. ਸ਼ੈਤਾਨ
5. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ?
 - A. ਮੁਕਤਸਰ
 - B. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
 - C. ਨਾਨਕਸਰ

D. ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦੇ ਹੀਰੋ ਕਿਹਾ ਹੈ।
2. 'ਕਿਸਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ..... ਬਣ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਲਹੂ ਪੀ ਰਹੇ ਹਨ।
3. ਕਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲਮੰਦੀ ਕਰਕੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
4. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬੜਾ ਸੁਆਦਲਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
5. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰੇ ਨੈਣਾਂ ਨੇ ਮੀਨਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਾਇਆ ਹੈ।
6. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਿੱਤਰੇ ਜਲ ਵਿੱਚ ਨੇ ਡਾਢੀ ਮੱਜ ਲਾਈ ਹੈ।
7. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਰਚਨਾ ਹੈ।
8. 'ਅਰਸ਼ੀ ਦੀਵਾਲੀ' ਵਿੱਚ ਸਵਰਗੀ ਲਾਲ ਤੇ ਰੱਬੀ ਵਣਜਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਖ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ, ਖ਼ਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੀਏ, ਮੇਰੇ ਗੀਤ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
4. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
5. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕੀ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
6. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
7. ਪਟਾਕੀ ਫੁੱਲ, ਸਰ੍ਹੋਂ ਅਤੇ ਹਰੇ-ਹਰੇ ਘਾਹ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ?
8. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ?
9. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਕਿਹੜੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਠਿੱਲੂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?
10. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਕਵੀ ਦੀ ਬਾਂਹ ਛੱਡ ਗਈ?
11. ਕਵੀ ਨੂੰ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀ?
12. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਗ਼ਮਾਂ ਤੇ ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਕੱਢਦਾ ਹੈ?
13. 'ਖ਼ਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੀਏ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?

14. 'ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀ ਦੀਵਾ ਬਾਲਣ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
15. ਖਨਗਾਹ ਉੱਤੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
16. 'ਖਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੀਏ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕਿਉਂ ਭਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ?
17. ਖਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੀ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਕਵੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਚਿਣਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?
18. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਅੰਦਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਬੇਚੈਨ ਹੈ?
19. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੀਤ ਕਿਸ ਨਾਲ ਘੁਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?
20. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੀਤ ਕਿਸਦਾ ਲਹੂ ਗਰਮਾਵਣਗੇ?
21. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਨੇ ਸਿਰ ਤੇ ਤੂੜੀ ਦੀ ਪੰਡ ਚੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।
2. ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਛੋਹ ਕਵੀ ਇਕਦਮ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।
3. ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਮੋਟੀ ਅਤੇ ਗਿੱਠੀ ਜਿਹੀ ਸੀ।
4. ਖਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ।
5. ਕਵੀ ਖਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੀ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਚਿਣਗ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਗੀਤ ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ ਰਚਾਉਣਗੇ।
7. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਕਵਿਤਾ ਦੇਸ਼-ਭਗਤੀ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
8. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਕਵੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਅੰਦਰ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਚੁਣੋ:-
 - A. ਬਾਗ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼
 - B. ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ
 - C. ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ
 - D. ਮੈਂ ਕੈਦ
2. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀ ਕਿੱਥੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਰਹੀ ਸੀ?
 - A. ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ
 - B. ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ
 - C. ਖਨਗਾਹ ਤੇ

- D. ਸਮਾਧੀ ਤੇ
3. 'ਖ਼ਨਗਾਹੀ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦੀਏ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ?
- A. ਪਿਆਰ ਦੀ ਚਿਣਗ
B. ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਚਿਣਗ
C. ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਚਿਣਗ
D. ਬਦਲਾਵ ਦੀ ਚਿਣਗ
4. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੇ ਗੀਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- A. ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਵਾਂਗ
B. ਮੀਂਹ ਵਾਂਗ
C. ਝੱਖੜ ਵਾਂਗ
D. ਹਵਾ ਵਾਂਗ
5. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੇ ਗੀਤ ਕਿਸਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- A. ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
B. ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ
C. ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ
D. ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ' ਨੇ ਸਿਰ ਤੇਚੁੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ।
2. 'ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ' ਦਾ ਸਰੀਰਸੀ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀ ਤੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਰਹੀ ਸੀ।
4. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੇ ਗੀਤ ਨਾਲ ਆਢੇ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ।
5. 'ਮੇਰੇ ਗੀਤ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੇ ਗੀਤ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਗਰਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਵੀ

(ਗ) ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਸੰਦੂਕ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ, ਪੰਜਾਬਣ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. ਕਵੀ 'ਨੂਰਪੁਰੀ' ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. 'ਗੱਡੇ ਉੱਤੇ ਆ ਗਿਆ ਸੰਦੂਕ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
4. ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਕਾਹਦੇ ਉੱਤੇ ਆਇਆ ਹੈ?
5. ਸੰਦੂਕ ਉੱਪਰ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹੱਸਦੀਆਂ ਖੇਡਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਕਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ?
6. ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦਾ ਵੀਰ ਵੱਗ ਚਾਰਦਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ?
7. ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਸਦੀ ਓਪਰੀ ਥਾਂ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਕਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?
8. 'ਨੂਰਪੁਰੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਘੁੰਡ ਕੌਣ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ?
9. 'ਨੂਰਪੁਰੀ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਵੇਲਾਂ ਬੂਟੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ?
10. 'ਨੂਰਪੁਰੀ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਕਿਹੜੀ ਰਸਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?
11. 'ਨੂਰਪੁਰੀ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਝਲਕਦੀ ਹੈ?
12. ਪੰਜਾਬਣ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
13. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚਰਖਾ ਕੱਤਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਕਿਸਨੂੰ ਹੈ?
14. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਿਸੇ ਦੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
15. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
16. 'ਨੂਰਪੁਰੀ' ਨੇ 'ਚੀਚ-ਵਹੁਟੀ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
17. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਤੋਂ ਨੱਚਣਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
18. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਕੇ ਘਰ ਦੀ ਓਪਰੀ ਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
2. ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਹਵੇਲੀਆਂ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਦੀ ਹੈ।
3. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਬੜੀ ਹੌਲੀ ਚਾਲ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ।
4. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ ਧੌਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਬੱਤਖ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
5. ਮੱਖਣ, ਪੇੜੇ, ਹਮੇਲਾਂ, ਪਰੀ ਬੰਦ ਆਦਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬਣ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।
6. ਨੂਰਪੁਰੀ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਬੱਚੀ ਪੰਜਾਬਣ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੰਜਾਬਣ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
 - A. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
 - B. ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ
 - C. ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼
 - D. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
2. ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਝਲਕਦਾ ਨਵਾਂ ਬੂਟਾ ਕਿਸਦਾ ਪਿਆਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਮਾਪਿਆਂ
 - B. ਧੀਆਂ
 - C. ਸਹੁਰਿਆਂ
 - D. ਪ੍ਰੇਮੀ
3. 'ਸੰਦੂਕ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ' ਵਿੱਚ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਹੜੇ ਚੰਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ?
 - A. ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੰਦ
 - B. ਈਦ ਦਾ ਚੰਦ
 - C. ਚੌਧਵੀਂ ਦਾ ਚੰਦ
 - D. ਮੱਸਿਆ ਦਾ ਚੰਦ
4. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ?
 - A. ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ
 - B. ਚਰਖੀ ਦਾ
 - C. ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ
 - D. ਖਾਣ ਦਾ
5. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਗਹਿਣਾ ਹੁੱਥ ਕੇ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ?
 - A. ਟਿੱਕਾ
 - B. ਤਵੀਤ
 - C. ਝਾਂਜਰ
 - D. ਹਾਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
2. ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਉੱਤੇ ਆ ਗਿਆ।
3. ਦਾਜ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਉੱਤੇ ਵੱਗ ਚਾਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
4. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ ਵਰਗੀ ਧੌਣ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।
5. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਨੱਚਣਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ।
6. 'ਪੰਜਾਬਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਵਰਗੀ ਬਹਾਦਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਘ) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ

ਉਸ਼ਾ, ਦੁਨੀਆਂ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
3. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਕਿਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ?
4. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਨੇ ਉਸ਼ਾ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
5. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਨੇ ਇਨਕਲਾਬਕਾਰ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
6. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਉਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਮਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
7. ਕਵੀ 'ਉਸ਼ਾ' ਤੋਂ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕਿਰਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ?
8. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਉਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?
9. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਦੁਨੀਆਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਸੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠ?
10. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਮਾਣਨ ਵਾਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
11. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਮਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ?
12. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਾਈ ਭਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੋਹਣਾ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।
2. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਉਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
3. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ਼ਾ ਅਮੀਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਚਾਨਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਉਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਵੇ।
5. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸ਼ਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
6. ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਮਾਣਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

7. ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੌ ਸਾਲ ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
8. 'ਜਗਤ ਕੁਝ ਨਹੀਂ' ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਲੁਟੇਰੇ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਉਸ਼ਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਜੋਤ ਦਾ ਖਿਲਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
 - A. ਹਵਾ
 - B. ਚਾਨਣ
 - C. ਸੂਰਜ
 - D. ਉਸ਼ਾ
2. 'ਉਸ਼ਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਵ ਦੇ ਨੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 - A. ਨਦੀ
 - B. ਪਾਣੀ
 - C. ਗੰਗਾ
 - D. ਖੂਨ
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ 'ਉਸ਼ਾ' ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਈ ਹੈ?
 - A. ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਰੱਥ
 - B. ਸੂਰਜ ਦਾ ਰੱਥ
 - C. ਉੱਠਾਂ ਦਾ ਰੱਥ
 - D. ਬਲਦਾਂ ਦਾ ਰੱਥ
4. ਕਵੀ ਨੇ ਉਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਨਸੀਬ ਤੇ ਕਲਮ ਫੇਰ ਕੇ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?
 - A. ਕਾਲੇ ਤੇ ਗੋਰੇ ਦੇ
 - B. ਅਮੀਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਦੇ
 - C. ਚੰਗੇ ਤੇ ਬੁਰੇ ਦੇ
 - D. ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦੇ
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੌ ਸਾਲ ਜੀਅ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਝੂਠੀ ਦੁਨੀਆਂ
 - B. ਬੁਰੀ ਦੁਨੀਆਂ
 - C. ਸੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ
 - D. ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੁਨੀਆਂ

6. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ?
 - A. ਹਕੀਕਤ
 - B. ਬੁਰਾਈ
 - C. ਝੂਠੀ
 - D. ਕਿਆਮਤ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਉਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਉਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ।
5. ਉਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਹੈ।
6. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਚਾਹ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
7. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਪਾਣੀ ਹਨ।

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਛ) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫ਼ੀਰ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਆਪਾ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
3. 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
4. ਕਵੀ 'ਸਫ਼ੀਰ' ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੀ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
5. 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
6. 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ?
7. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਦੀ ਪੱਗੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਸਫ਼ੈਦ ਕੰਵਲ ਵਰਗਾ ਹੈ?
8. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕਿਸ ਦੇ ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ?
9. ਕੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਦੇ ਜਿਸਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੈ?
10. ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਵਕਤ ਸਲਾਮ ਕੌਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਲਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
12. ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਲਾਲੀ ਤੋਂ ਕਿਸਨੂੰ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
13. 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ' ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
14. ਕਵੀ ਨੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਡਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਗਲੀ ਰੁਚੀਆਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸ਼ੋਭਨੀਕ ਹਨ।
4. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫੀਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਉਸ਼ਾ ਹੈ।
5. 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਖੂਨ 'ਚੋਂ' ਕਵਿਤਾ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ ਅਮੀਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।
7. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲੇਗੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਖੂਨ 'ਚੋਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ?
 - A. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
 - B. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫੀਰ
 - C. ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਤ
 - D. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
2. 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ' ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਆਪਾ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?
 - A. ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ
 - B. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ
 - C. ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ
 - D. ਅਮੀਰ ਨੂੰ
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਰੂਪੀ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਕੀ ਛੁਪਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ?
 - A. ਪੈਸਾ
 - B. ਸਰੀਰ
 - C. ਸੁੰਦਰਤਾ
 - D. ਅਮੀਰੀ
4. 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਖੂਨ 'ਚੋਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਲਝਿਆ ਹਾਸਾ ਕੌਣ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 - A. ਮਜ਼ਦੂਰ
 - B. ਨੌਜਵਾਨ

- C. ਸਰਮਾਏਦਾਰ
 - D. ਇਨਸਾਨ
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
- A. ਅਮੀਰੀ ਤੋਂ
 - B. ਗ਼ਰੀਬੀ ਤੋਂ
 - C. ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ
 - D. ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੋਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫ਼ੀਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਕਤਾਰ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਸਲਾਮ ਮੰਗਦਾ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ।
5. 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਹੈ।
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਪਸੀਨੇ ਨੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਭੱਖਦਾ ਜੋਬਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਵਿੱਤਰੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਚ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ, ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਿਆ?
3. 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
4. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
5. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
6. 'ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
7. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਂਦਾਨ ਕਿਸਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਕਵਿੱਤਰੀ ਨੇ ਬੇ-ਜ਼ੁਬਾਨ ਕੁੜੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ?

9. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਪੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ?
10. ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਕਵਿੱਤਾ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ?
12. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ?
13. ਕਵਿੱਤਰੀ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
14. ਕਵਿੱਤਰੀ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਕਵਿੱਤਰੀ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਚਿਰਾਗ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ?
16. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਕਵਿੱਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿੱਤਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਕ ਕਾਮਯਾਬ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾਕਾਮ?
17. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਰਾਹੀਂ ਕਵਿੱਤਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?
18. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਕਵਿੱਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
19. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਵਿੱਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵਿੱਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ?
20. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਕਿਹੜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਈ?
21. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਕਿਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਖੁਰਾਂ ਥੱਲੇ ਮਧੋਲਦੀ ਹੈ?
22. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਵਿੱਤਾ ਕਿਹੜੀ ਸੰਮਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ?
23. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
24. ਹੋਣੀ ਨੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ?
25. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਵਿੱਤਾ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜਿਆ ਰਾਜ ਕਰੇਂਦਿਆ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
26. ਕਵਿੱਤਰੀ ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸਨੂੰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿੱਤਾ ਉਸ਼ਾ ਹੈ।
2. 'ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ' ਕਵਿੱਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਪੇ ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।
3. 'ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ' ਕਵਿੱਤਾ ਵਿੱਚ ਕੰਨਿਆ ਨੂੰ ਬੇਜ਼ਬਾਨ ਗਊ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
4. 'ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ' ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਪੇ ਗੁਣਦੋਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।
5. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਕਵਿੱਤਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਵਿੱਤਾ ਹੈ।
6. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਕਵਿੱਤਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਹੀ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
7. 'ਕਵਿੱਤਰੀ' ਗੀਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
8. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਵਿੱਤਾ ਵਿਚਲੀ ਕਹਾਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।
9. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਵਿੱਤਾ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।
10. ਕਵਿੱਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਕਿਸਾਨ
 - B. ਕੁੜੀ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੀ
 - C. ਪੰਜਾਬਣ
 - D. ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ
2. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਪੇ ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ?
 - A. ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ
 - B. ਸ਼ੁਭ ਇਸ਼ਨਾਨ
 - C. ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ
 - D. ਪਵਿੱਤਰ ਇਸ਼ਨਾਨ
3. 'ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
 - A. ਭਾਵਨਾਤਮਕ
 - B. ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ
 - C. ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ
 - D. ਰਹੱਸਵਾਦੀ
4. ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਖੂਨਦਾਨ
 - B. ਨੇਤਰਦਾਨ
 - C. ਭੂ-ਦਾਨ
 - D. ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ
5. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
 - A. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ
 - B. ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ
 - C. ਗੀਤ ਨੂੰ
 - D. ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ
6. ਕਵਿੱਤਰੀ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕੀ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ?
 - A. ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ

- B. ਜ਼ਾਰਸ਼ਾਹੀ
 - C. ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ
 - D. ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ
7. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ?
- A. ਅਣਵੰਡੇ
 - B. ਦੇਸ਼-ਵੰਡ
 - C. ਅਜੋਕੇ
 - D. ਆਜ਼ਾਦ
8. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫ਼ਿਰਕੂ ਫ਼ਸਾਦਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਹੜੇ ਰੁੱਖ ਵਰਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ?
- A. ਹਰਿਆਲੇ
 - B. ਸੁੱਕੇ
 - C. ਸਿਓਂਕ ਲੱਗੇ
 - D. ਉੱਚੇ ਲੰਮੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
2. ਕਵਿੱਤਰੀ 'ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ' ਵਿੱਚ ਦਾਨੀ/ਦਾਤੇ ਪੁੰਨ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।
3. ਕਵਿੱਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੜੀ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸਾਹਮਣੇ ਗਊ ਵਰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਦਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. 'ਮੈਂ ਗੀਤ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿੱਤਰੀ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. 'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਦਾ ਅਸਰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਕੰਬ ਉੱਠਿਆ।
7. ਫ਼ਿਰਕੂਪੁਣੇ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਹੱਥੋਂ ਅਤੇ ਹੱਥੋਂ ਪੂਣੀਆਂ ਛੁੱਟ ਗਈਆਂ।
8. ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੱਚ ਗਈ।

ਕਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

(ਛ) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ, ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
2. ਕਵੀ 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
3. ਕਵੀ 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ?
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੰਦੇ ਕਾਹਦੇ ਉਪਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
6. 'ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
7. ਫੁਲਕਾਰੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ?
8. ਕਵੀ ਦਾ ਫੁਲਕਾਰੀ ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
9. 'ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
10. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ?
11. 'ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਰਾਤ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕੌਣ ਸੌਂਦਾ ਹੈ?
12. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਸਰਪਟ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
13. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਖੁੱਲਦਾ ਹੈ?
14. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ?
15. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ?
16. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
17. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
18. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਨੂੰ ਥੱਕਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ?
19. ਕਵੀ ਕੋਝ, ਬੋਝ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ?
20. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਧਰਤੀ ਦਾ ਭਾਰ ਕੌਣ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ?
21. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸ਼ਟਭੁਜੀ ਕੌਣ ਹੈ?
22. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਮੁਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਕਰਕੇ ਹੈ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

5. 'ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।
6. 'ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।
7. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ (ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ) ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ।
8. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਧੀ ਇੱਕ ਬੋਝ ਹੈ।
9. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਧੌਲ ਅਜੇ ਥੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਜੇ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ।
10. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਧੀ ਨੂੰ ਥੱਕਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ
 - B. ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ
 - C. ਕੰਨਿਆ ਦਾਨ
 - D. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ
2. 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਜਣਿਆ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
 - A. ਭਾਰਤ ਦਾ
 - B. ਮਾਂ ਦਾ
 - C. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ
 - D. ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦਾ
3. ਕਵੀ ਕਿਸਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਧਰਮ
 - B. ਮਨੁੱਖਤਾ
 - C. ਭਾਰਤ
 - D. ਗੰਗਾ
4. 'ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ' ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
 - A. ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ
 - B. ਅਧਿਆਤਮਵਾਦੀ
 - C. ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਵਾਲੀ
 - D. ਰਹੱਸਵਾਦੀ
5. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਹਕੀਕਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?

- A. ਨਾਇਕ ਵਰਗੀ
 - B. ਖਲਨਾਇਕ ਵਰਗੀ
 - C. ਸੋਨੇ ਵਰਗੀ
 - D. ਕੂੜੇ ਵਰਗੀ
6. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਦੇਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
- A. ਦੁਰਗਾ ਦੇਵੀ
 - B. ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ
 - C. ਅਸ਼ਟਦੇਵੀ
 - D. ਮਹਾਂਦੇਵੀ
7. 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਹੁਣ ਕਿਸਦੇ ਆਸਰੇ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ?
- A. ਰੱਬ ਦੇ
 - B. ਧੌਲ ਦੇ
 - C. ਇਸਤਰੀ ਦੇ
 - D. ਮਨੁੱਖ ਦੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਭਾਵ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।
2. 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਕਰਕੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
3. 'ਮੈਂ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
4. 'ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੀ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ।
5. ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵਾਂਗ ਖੁੱਲਦਾ ਹੈ।
6. ਇੱਕ ਮਿਥਹਾਸਿਕ ਕਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ।
7. ਕਵੀ 'ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
8. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਤਰੀ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੈ।

ਕਵੀ
(ਜ) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ
ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ, ਪਰਖ, ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ?
3. ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਕੀ ਹੈ?
4. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ?
5. ਵਰਤਮਾਨ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ?
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੀ ਅੱਖ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅਮਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਰਹੀ ਹੈ?
7. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣੂਆਂ ਘਰ ਪਰਮਾਣੂ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
8. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
9. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?
10. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
11. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?
12. ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਦੀ ਪਰਖ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
13. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
14. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ?
15. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?
16. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜ ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਕਿਸਨੂੰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ?
17. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਫੁੱਲ ਜਾਂ ਸੂਲ ਮਿਲਣ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
18. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਹੰਢਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਕਵਿਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅਮਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
3. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਐਟਮ ਬੰਬ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੇ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਕ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਯਤਨ ਹਰ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
7. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਚਿਖਾ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ।
8. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪੇ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ।
9. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਰਹੱਸਮਈ ਹੈ।
10. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਤਮਾ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
 - A. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
 - B. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ
 - C. ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ
 - D. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ
2. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਹਨ੍ਹੇਰਾ
 - B. ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ
 - C. ਹੁੰਦਲਾਹਟ
 - D. ਦੁਚਿੱਤੀਆਂ
3. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸਦੀ ਅੱਖ ਨੂੰ ਉਜਲੀ ਅੱਖ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਮਨੁੱਖ ਦੀ
 - B. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ
 - C. ਲੇਖਕ ਦੀ
 - D. ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ
4. 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਕੀ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
 - A. ਧਰਮ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ
 - B. ਅਗਨ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ
 - C. ਮਾਨਵ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ
 - D. ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

5. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਕੌਣ ਹੰਢਾਉਂਦਾ ਹੈ?
 - A. ਮਨੁੱਖ
 - B. ਆਤਮਾ
 - C. ਪਰਮਾਤਮਾ
 - D. ਇਸਤਰੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਰੂਪ ਬਿਨਾਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾ ਮੋਏ' ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਮਾਨ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ..... ਬਣ ਗਏ ਹਨ।
2. 'ਪਰਖ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਆਪਣੀ, ਅਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਠੁਣਕਾ ਕੇ ਪਰਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
4. ਕਵੀ 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਕਰਨੀ ਤੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਕਵੀ 'ਪਰਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਰਖ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
7. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।
8. 'ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਾ ਵਿੱਚ ਹੰਢਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਹੰਢਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕਵੀ
(ੜ) ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ:-

ਕਵਿਤਾਵਾਂ
ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ, ਚੁਰਸਤਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
3. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਹੱਸਦੀ ਹੈ?
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਾਂ ਭੰਨੀ ਮਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?
5. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਆਸ ਸੀ?
6. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਨੂੰ ਪਰਾਇਆ ਧਨ ਕੌਣ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
7. ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਨੂੰ ਕੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

8. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਕ ਦੀ ਬੱਤੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
9. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸੁੰਘ ਗਿਆ ਹੈ?
10. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿਜ਼ਾ ਦੀ ਰਗ-ਰਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਆ ਗਿਆ ਹੈ?
11. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
12. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ।
3. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦੀ ਮਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।
4. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਘਰ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਈ।
5. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦੀ ਦਾਦੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌੜੀ ਵੇਲ ਵਾਂਗ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।
6. ਨਵੀਂ ਆਈ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਲਈ ਜੱਗ ਦੀਆਂ ਉੱਜਾਂ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਹਨ।
7. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਸਭ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।
8. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੌਣ ਸੋਗ ਭਰੇ ਹੌਕੇ ਭਰਦੀ ਹੈ।
9. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਚੁਰੱਸਤਾ ਛੱਡਣਾ ਔਖਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।
10. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਕ ਦੀ ਬੱਤੀ ਬੜੀ ਸੋਹਣੀ ਜਗਮਗਾ ਰਹੀ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਕੌਣ ਹੈ?
 - A. ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਹਿਮਾਨ
 - B. ਜਵਾਨ ਇਸਤਰੀ
 - C. ਕਮਜ਼ੋਰ ਇਸਤਰੀ
 - D. ਨਵ-ਜੰਮੀ ਧੀ।
2. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ?
 - A. ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ
 - B. ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ
 - C. ਤਿੱਖਾ-ਤਿੱਖਾ
 - D. ਮੱਠਾ-ਮੱਠਾ

3. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਸਬਰ ਭਰੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਕਿਉਂ ਸੀ?
 - A. ਦੁੱਖ ਕਾਰਨ
 - B. ਦਰਦ ਕਾਰਨ
 - C. ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ
 - D. ਕਸ਼ਟ ਕਾਰਨ
4. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ?
 - A. ਔਰਤ
 - B. ਦਾਦੀ
 - C. ਧੀ
 - D. ਮਾਂ
5. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਜੱਗ ਦੀਆਂ ਊਜ਼ਾਂ ਹੁਣੇ ਤਿਆਰ' ਗੱਲ ਕਿਸਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ?
 - A. ਮਾਂ ਨੂੰ
 - B. ਧੀ ਨੂੰ
 - C. ਔਰਤ ਨੂੰ
 - D. ਸਮਾਜ ਨੂੰ
6. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬੁਝ ਗਿਆ ਸੀ?
 - A. ਬਲਬ
 - B. ਬੱਤੀ
 - C. ਦੀਵਾ
 - D. ਚਿਰਾਗ਼
7. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਸੱਪ ਸੁੰਘ ਗਿਆ ਸੀ?
 - A. ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ
 - B. ਕੌਡੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸੱਪ
 - C. ਉਦਾਸੀ-ਸੱਪ
 - D. ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਸੱਪ
8. 'ਚੁਰੱਸਤਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਨੂੰ ਕੀ ਛੱਡਣਾ ਔਖਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ?
 - A. ਸ਼ਹਿਰ
 - B. ਚੁਰੱਸਤਾ
 - C. ਦੁਨੀਆਂ

D. ਘਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਹੈ।
2. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ..... ਤੱਕ ਰਹੀ ਸੀ।
3. 'ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬੱਚੀ ਘਰ ਦੀਆਂ..... ਦੇਖ ਕੇ ਘਬਰਾ ਗਈ।
4. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦੀ ਦਾਦੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਨੂੰ ਧਨ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।
5. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦੀ ਦਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਲੈਣ ਆਈ ਹੈ।
6. ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਨੂੰ ਬਣ ਕੇ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
7. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੀ ਨੂੰ ਨੇ ਘੱਲਿਆ ਸੀ।
8. ਚੁਰੱਸਤਾ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੌਣ ਦੇ ਹੌਕੇ ਭਰ ਰਹੀ ਸੀ।
9. ਚੁਰੱਸਤਾ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।
10. ਚੁਰੱਸਤਾ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਕ ਦੀ ਬੱਤੀ ਜਿਹੀ ਸੀ।

ਕਵੀ
(ਵ) ਜਗਤਾਰ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ
ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ, ਹੌਸਲਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਜਗਤਾਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਕੀ ਹਨ?
3. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਗ਼ਜ਼ਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ?
4. 'ਜਗਤਾਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਮੋੜਾਂ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ ਅਤੇ ਹਨੇਰਾ ਹੈ?
5. 'ਜਗਤਾਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਕਵੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਖਾਮੋਸ਼ ਨਾ ਰਹੀ?
6. 'ਜਗਤਾਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫੇ ਤੇ ਕਿਸਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
7. 'ਜਗਤਾਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕਾਲ ਕੌਠੜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ?
8. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੀ ਯਾਦ ਗ਼ਮਾਂ ਦਾ ਜੰਗਲ ਚੀਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
9. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਕਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਹਿਬੂਬ ਆਖੇਗਾ?
10. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇੜੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ?
11. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
12. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

13. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੀ ਬਣ ਕੇ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
14. ਹੌਸਲਾ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਿਵੇਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
15. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਕਿਸ ਵਕਤ ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
16. ਜਗਤਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਧਦੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਬੜਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ।
2. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਕਤ ਦੇ ਪਰਾਂ ਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਲ-ਕੋਠੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਵੱਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
5. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭੱਜੇ ਪਰਾਂ ਨਾਲ ਉਡਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭਰੀ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
7. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਣ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਜਗਤਾਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਉਸ਼ਾ
 - B. ਵਿਸਾਖ
 - C. ਹੌਸਲਾ
 - D. ਕਿਸਾਨ
2. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - A. ਕਾਫ਼ੀ
 - B. ਗਜ਼ਲ
 - C. ਸੀਹਰਫ਼ੀ
 - D. ਗੀਤ
3. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਭਾਵ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ?
 - A. ਰੁਮਾਂਟਿਕ
 - B. ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ
 - C. ਰਹੱਸਵਾਦੀ

- D. ਸਮਾਜਵਾਦੀ
4. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸਦਾ ਮਹਿਬੂਬ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
- A. ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ
B. ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ
C. ਬੇੜੀ ਦਾ
D. ਸੂਲੀ ਦਾ
5. 'ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇੜੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਲੋਕ ਨੱਚਦੇ ਹਨ?
- A. ਪਾਗਲ
B. ਗੁਲਾਮ
C. ਨਿਡਰ
D. ਆਜ਼ਾਦ
6. ਹੌਸਲਾ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
- A. ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ
B. ਆਰਾਮ ਨਾਲ
C. ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ
D. ਧਿਆਨ ਨਾਲ
7. ਹੌਸਲਾ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ?
- A. ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ
B. ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ
C. ਤੂਫਾਨ ਤੋਂ
D. ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਤੋਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ।
2. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।
3. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਡਰ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਜਕੜੇ ਹੋਏ ਵੀ ਨੱਚਦੇ ਹਨ।
4. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. 'ਹੌਸਲਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੇ ਕਦੀ ਰੁਕਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
6. ਕਵੀ 'ਜਗਤਾਰ' ਨਾਲ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਵੱਧਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਵੀ
(ਟ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ
ਰੁੱਖ, ਮਾਂ, ਗੀਤ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਕਵੀ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. 'ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ' ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਲਿਆ ਹੈ?
3. ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ 'ਬਟਾਲਵੀ' ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?
4. ਕਵੀ 'ਬਟਾਲਵੀ' ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
5. 'ਰੁੱਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
6. 'ਰੁੱਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੋ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
7. 'ਬਟਾਲਵੀ' ਕਿਹੜੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਲ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. ਕਵੀ ਕਿਸਦੀ ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
9. ਕਵੀ 'ਬਟਾਲਵੀ' ਰੁੱਖ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
10. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦਾ ਨਾਂ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜੁਬਾਨ ਸ਼ਹਿਦ ਵਰਗੀ ਮਿੱਠੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
11. 'ਬਟਾਲਵੀ' ਕਿਸਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਘੀ ਦੀ ਸੁੱਚੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਵਰਗਾ ਆਖਦਾ ਹੈ?
12. 'ਬਟਾਲਵੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਜਹਾਨ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?
13. 'ਬਟਾਲਵੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ?
14. ਕਵੀ 'ਬਟਾਲਵੀ' 'ਗੀਤ' ਵਿੱਚ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕੀ ਭੁੰਨਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
15. ਕਵੀ 'ਚੰਬੇ ਦੀ ਡਾਲੀ' ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
16. 'ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ' ਕਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
17. 'ਗੀਤ' ਵਿੱਚ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ ਭੁੰਨਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਰੁੱਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੂੰ ਰੁੱਖ ਆਪਣੀ ਮਹਿਬੂਬਾ ਵਾਂਗਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਬਟਾਲਵੀ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕ ਖਿਡਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਰੁੱਖ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖ ਦੀ ਜੂਨੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
4. ਰੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
5. ਮਾਂ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਂ ਛਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਛੇਤੀ ਘਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖੀ-ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਸ਼ੂ-ਮਾਂ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
7. 'ਗੀਤ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਬਟਾਲਵੀ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ ਭੁੰਨਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

8. ਕਵੀ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਦੀ ਚੰਬੇ ਦੀ ਡਾਲੀ ਕਹਿ ਕੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
9. ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਕਵੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
10. ਕਵੀ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਤੋਂ ਪਰਾਗਾਂ ਭੁੰਨ ਕੇ ਅਖੀਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਰੁੱਖ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ?
 - A. ਪਤਨੀ
 - B. ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ
 - C. ਵਾਤਾਵਰਣ
 - D. ਰੁੱਖ
2. ਕਵੀ 'ਬਟਾਲਵੀ' ਕਿਸਦੀ ਛਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਬਨੇਰੇ ਦੀ
 - B. ਮਾਂ ਦੀ
 - C. ਰੁੱਖ ਦੀ
 - D. ਸੁੱਖ ਦੀ
3. ਕਵੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖਿਡਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਪੁੱਤ ਨੂੰ
 - B. ਰੁੱਖ ਨੂੰ
 - C. ਬੱਚੇ ਨੂੰ
 - D. ਭਰਾ ਨੂੰ
4. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੀ ਛਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਘੱਸਦੀ?
 - A. ਰੁੱਖ ਦੀ
 - B. ਮਾਂ ਦੀ
 - C. ਬਨੇਰੇ ਦੀ
 - D. ਹਨੇਰੇ ਦੀ
5. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਲਈ ਪਿਆਰ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?
 - A. ਬੱਚੇ ਲਈ
 - B. ਮਾਂ ਲਈ
 - C. ਸਮਾਜ ਲਈ

- D. ਰੱਬ ਲਈ
6. 'ਗੀਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਨੇ ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
- A. ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ
- B. ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ
- C. ਚਿੜੀਆਂ ਨੇ
- D. ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ
7. ਗੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ (ਭਾਵ ਹੋਣੀ) ਦੀ ਕੜਾਹੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?
- A. ਗਿੱਲੀ
- B. ਸਿੱਲ੍ਹੀ
- C. ਪਿੱਲੀ
- D. ਢਿੱਲੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ' ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
2. 'ਬਟਾਲਵੀ' ਨੂੰ ਟਾਂਵੇਂ ਟਾਂਵੇਂ ਪੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
3. 'ਬਟਾਲਵੀ' ਨੂੰ ਕੁਝ ਰੁੱਖ ਆਪਣੀ..... ਵਰਗੇ ਮਿੱਠੇ ਅਤੇ ਦੁਖਾਵੇਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
4. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵੀ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਹੈ।
5. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਜਹਾਨ..... ਦੀ ਅੱਖ ਵਰਗਾ ਟੀਰਾ ਹੈ।
6. 'ਮਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀ ਛਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਘਸਦੀ।

ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
(ਠ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ	ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਜਰੇਗਾ ਕਿਵੇਂ, ਬਲਦਾ ਬਿਰਖ ਹਾਂ, ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲੀ ਜਾ ਪਾਣੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਹੋਈ?
2. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. 'ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਜਰੇਗਾ ਕਿਵੇਂ' ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
4. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਰੇਗਾ?

5. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਅਸਲੀਅਤ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
6. 'ਪਾਤਰ' ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕੇ ਬਿਰਖ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਮੁੜ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
7. 'ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਰਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਕੇ ਕੌਣ ਬੈਠਣਗੇ?
8. 'ਬਲਦਾ ਬਿਰਖ ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
9. ਰੁੱਖ ਕਿਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ?
10. 'ਬਲਦਾ ਬਿਰਖ ਹਾਂ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਸਦੀ ਮਿਟ ਰਹੀ ਹੋਂਦ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ?
11. 'ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲੀ ਜਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
12. 'ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲੀ ਜਾ ਪਾਣੀ' ਰਾਹੀਂ ਕਿਸ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ?
13. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਬਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
14. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪਾਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਤੇ ਸ਼ਮਾਦਾਨ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
2. ਪਾਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨਿਆਂ ਭਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ।
3. 'ਬਲਦਾ ਬਿਰਖ ਹਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਰਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।
4. 'ਐਵੇਂ ਨਾ ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ ਡੋਲੀ ਜਾ ਪਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
5. ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।
6. ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਜੀਵਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ ਲਿਆਵੇਗੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਕੁੱਝ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਜਰੇਗਾ ਕਿਵੇਂ' ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?
 - A. ਗੀਤ
 - B. ਸੀਹਰਫ਼ੀ
 - C. ਗ਼ਜ਼ਲ
 - D. ਕਾਫ਼ੀ
2. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A. ਪਰਖ
 - B. ਮਾਂ
 - C. ਬਲਦਾ ਬਿਰਖ ਹਾਂ
 - D. ਗੀਤ

3. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਬਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
 - A. ਬੁੱਤਾਂ ਤੇ
 - B. ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ
 - C. ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ
 - D. ਪੁੱਤਾਂ ਤੇ
4. 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ' ਕਿਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ?
 - A. ਆਕਾਸ਼ ਲਈ
 - B. ਜੀਵਨ ਲਈ
 - C. ਖੇਤਾਂ ਲਈ
 - D. ਸਮੁੰਦਰ ਲਈ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦੇ ਵਾਂਗ ਸੁੱਕ ਗਏ ਹਨ।
2. 'ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਭਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਭਰੀ ਹੈ।
3. 'ਕੁੱਝ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਜ਼ਰੇਗਾ ਕਿਵੇਂ' ਦੀ ਸੁਰ ਹੈ।
4. 'ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਾਈ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾਨ ਹਨ।
5. 'ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਦਾ ਬਿਰਖ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
6. 'ਪਾਤਰ' ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
7. 'ਪਾਤਰ' ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਆਸੇ ਰਾਹਗੀਰ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀਜਾਣਗੇ।

ਕਵੀ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ
(ਡ) ਪਾਸ਼	ਪ੍ਰਤਿਬੱਧਤਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

1. ਕਵੀ 'ਪਾਸ਼' ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
2. 'ਪਾਸ਼' ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਪ੍ਰਤਿਬੱਧਤਾ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ?
4. 'ਪਾਸ਼' ਹਕੂਮਤ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿਸ ਤੋਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ?
5. ਕਵੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

6. ਪਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਮਾਜਵਾਦ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
7. ਪਾਸ਼ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੋ।
8. ਪਾਸ਼ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੋ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਾਬਰੀ ਕੇਵਲ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
2. ਪਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਕਵੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਪਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਪਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕੁੱਟ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪ੍ਰਤਿਬੱਧਤਾ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸਦੀ ਲਿਖੀ ਹੈ?
 - A. ਪਾਸ਼
 - B. ਪਾਤਰ
 - C. ਨੂਰਪੁਰੀ
 - D. ਨੇਕੀ
2. ਪਾਸ਼ ਡੌਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੱਲੀਆਂ ਵਰਗੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਬਰਾਬਰੀ
 - B. ਬਹਾਦਰੀ
 - C. ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ
 - D. ਨਿਸ਼ਾਨੀ
3. ਪਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - A. ਕਿਰਤ ਦੀ ਲੁੱਟ
 - B. ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕੁੱਟ
 - C. ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ
 - D. ਲੋਭ ਦੀ ਮੁੱਠ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. 'ਪਾਸ਼' ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਹੈ।
2. 'ਪਾਸ਼' ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਦੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. 'ਪਾਸ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।
4. 'ਪਾਸ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਹਕੂਮਤਾਂ, ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਨੂੰ ਹਰ ਵਕਤ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।
5. 'ਪਾਸ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਉਹ ਦਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਦਾ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇ।
6. 'ਪਾਸ਼' ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ

ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ੳ) ਐਬਟਾਬਾਦ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਐਬਟਾਬਾਦ ਸ਼੍ਰੋ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸ਼੍ਰੋ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
3. 'ਐਬਟਾਬਾਦ' ਸ਼੍ਰੋ-ਜੀਵਨੀ ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਹੈ?
4. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
5. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
6. ਸਲਹੱਡ ਇੱਕ ਪਠਾਣੀ ਪਿੰਡ ਹੈ ਤੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ?
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਹੇਠ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਬਿਠਾ ਦੇਂਦੀ?
8. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪੈਰ ਉਪਰ ਕੀ ਡਿੱਗਿਆ?
9. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
10. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?
11. ਬਾਲ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਭੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ?
12. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ?
13. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?
14. ਮਾਮੇ ਨੇ ਖਾਣ ਲਈ ਕਿਸਨੂੰ ਮਾਰਿਆ?
15. ਬਾਲ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮੀਢੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤਾ?
16. ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੀ ਮੋਹਰ ਕੌਣ ਲੈ ਗਿਆ?

17. ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਪਾਹੀ ਐਬਟਾਬਾਦ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
18. ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
19. ਕਿਸ ਨੇ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਚੋਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲਿਆ?
20. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ 'ਨਵਾਂ ਪਘੁੰਡਾ' ਆਖਦਾ ਹੈ?
21. ਮਾਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
22. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
23. ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
24. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਉਆ ਕੌਣ ਜਾਪਦਾ ਸੀ?
25. ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
26. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੌਣ ਗੂੜ੍ਹਾ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਿਆ?
27. 'ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ?
28. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਕਿਹੜੀ ਸੀ?
29. 'ਐਬਟਾਬਾਦ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ?
30. ਪੋਠੋਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਕਿਹੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਿਤ ਸੀ?
31. ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ ਬੋਧੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
32. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਕਿਹੜੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਦਾ ਇੱਕ ਜਿਊੜਾ ਆਖਦੀ ਹੈ?
33. ਕਿਸ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਘੋੜਾ ਠੇਲ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਐਬਟਾਬਾਦ' ਪਾਠ ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ।
2. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਐਬਟਾਬਾਦ ਨੇੜੇ ਸਲਹੱਡ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਕੱਚੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
3. ਲਾਲ ਜੱਤ ਵਾਲੀ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
4. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬੱਕਰੀ ਅਤੇ ਲੇਲੇ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ।
5. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਪਿਆਰੇ-ਪਿਆਰੇ ਪਹਾੜੀ ਥਾਂ ਐਬਟਾਬਾਦ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਸਰਾਪ ਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।
6. ਮਾਲੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰੇਮਾ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਮਾਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
7. ਪੋਠੋਹਾਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਸੀ।
8. ਟੈਕਸਿਲਾ ਦੀ ਮਹਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ ਬੋਧੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।
9. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਅਟਕ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਜਿਊੜਾ' ਸਮਝਦੀ ਸੀ।

10. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘੋੜਾ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਸਾਰੀ ਫ਼ੌਜ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਐਬਟਾਬਾਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਲਹੱਡ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
A ਪੱਕੇ ਘਰ B ਕੱਚੇ ਘਰ
C ਢੱਠੇ ਘਰ D ਮਹਿਲਨੁਮਾ ਘਰ
2. 'ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰੀਏ, ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਦਾ ਦਾਗ ਜਾਂ ਚੰਗਿਆੜਾ ਕਦ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
A ਸਾਰੀ ਉਮਰ B ਕੁਝ ਸਮਾਂ
C ਕੋਈ ਨਹੀਂ D ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ
3. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ?
A ਬਹੁਤ ਅਕਲਮੰਦ B ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਿੱਤਰ
C ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ D ਨੀਮ ਪਾਗਲ
4. ਕਿਸਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ?
A ਲੇਲੇ ਨੂੰ B ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ
C ਭੇਡ ਨੂੰ D ਕੁੱਕੜ ਨੂੰ
5. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫ਼ਕੀਰ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੋਹਰ ਕੱਟ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
A ਬਹੁਤ ਮਾਰਿਆ B ਖ਼ਾਲੀ ਤਲੀਆਂ ਚੁੰਮੀਆਂ
C ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ
6. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਲਈ ਐਬਟਾਬਾਦ ਨਾਂ ਦਾ ਪੰਝੂੜਾ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਝੂਲ ਰਿਹਾ ਸੀ?
A ਲਹਿਰਾਂ B ਚਾਂਦੀ-ਲੜੀਆਂ
C ਤਲੀਆਂ D ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀਆਂ
7. ਪ੍ਰੇਮਾ ਮਾਲੀ ਦਾ ਕੌਣ ਸੀ?
A ਨੌਕਰ B ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ
C ਮਾਲਕ D ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ
8. ਬੇਰਹਿਮ ਮਾਪੇ ਕਿਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਟਕਦੇ ਹਨ?
A ਵਾਸਨਾਵਾਂ B ਰੋਟੀਆਂ
C ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ D ਨੌਕਰੀਆਂ

9. ਟੈਕਸਿਲਾ ਕੀ ਹੈ?
 - A ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ B ਸਰਾਂ
 - C ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ D ਗਊਸ਼ਾਲਾ
10. ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ ਬੋਧੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਕਿੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
 - A ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ B ਤਖ਼ਤ ਬਾਈ
 - C ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ D ਟੈਕਸਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
11. ਜਦੋਂ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨੁਹਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ?
 - A ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗੀ B ਉਹ ਉਸਦੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਗਿਆ।
 - C ਕੋਈ ਨਹੀਂ D ਡਰ ਗਿਆ
12. ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦਾ ਘੋੜਾ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਰਿਹਾ, ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
 - A ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁੜੀ B ਖੜੀ ਰਹੀ
 - C ਕੋਈ ਨਹੀਂ D ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ..... ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
2. ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਝਾਲਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿਠਾ ਦੇਂਦੀ ਤੇ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਉਸਦੀ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ।
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਆਖਦੇ ਹਨ।
4. ਜਦੋਂ ਲੇਖਕ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਮਗਰ ਦੌੜਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਕਰੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦਾ ਸੂਝ ਦੇਂਦੇ ਸਨ।
5. ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲੋਂ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਸੀ।
6. ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
7. ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਪਾਹੀ ਜਿਹੜੇ ਉੱਥੇ ਆਏ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ।
8. ਲੇਖਕ ਲਈ ਐਬਟਾਬਾਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੀ।
9. ਲੋਕ ਕੁਦਰਤ ਲਈ ਜਰੂਰ ਓਪਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ।
10. ਮਹਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੀ ਜਿਥੇ ਸਾਰਾ ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ ਮਹਾਨ, ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਮਹਾਨ ਬੋਲੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ।
11. ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਰੋੜਪਤੀ ਜਾਗਣਗੇ, ਜਰਮਨ ਵਿਦਵਤਾ ਤੇ ਸਾਇੰਸ ਆਉਣਗੇ, ਪਾਵਨ ਯਾਤਰਾ ਉਪਰ ਆਵੇਗੀ ਤੇ ਏਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਰੂਹ ਫੂਕਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਗੇ।
12. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।
13. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਰਹੇ ਹਨ।
14. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਦਰਿਆ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਨੇ ਉਹਦੇ ਪਾਰ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਗਿਆਨੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ
(ਅ) ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ' ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਦਾ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਆਰਥਿਕ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਝੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਘੋਲਾਂ ਦਾ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਬਣਦੀ ਹੈ?
4. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਦੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ?
5. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਸੀ?
6. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਹਦੀ ਬੁ ਆਈ ਸੀ?
7. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਚੱਕ ਨੰ: 73 ਝਭਾਲ ਭਕਨਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ?
8. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਪਰਚਾਰਕ ਜਥੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ?
9. ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜਾ ਯੁੱਧ ਛਿੜ ਚੁੱਕਾ ਸੀ?
10. ਕਾਮਾ ਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
11. ਜਪਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਮਾ ਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਕਿਸਨੇ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਸੀ?
12. ਕਾਮਾ ਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਵਾਰ ਸਨ?
13. ਕਾਮਾ ਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਸੀ?
14. ਬਜ-ਬਜ ਘਾਟ ਉੱਤੇ ਕਿਸ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਸੀ?
15. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਦਾ ਕਲੇਜਾ ਕਿਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਬ ਗਿਆ ਸੀ?
16. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਬਜ-ਬਜ ਘਾਟ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ ਧਨੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ?
17. ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਸੰਬੰਧੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਭੜਾਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀ?
18. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੇ ਕਿਸ ਸਾਕੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ?
19. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ?
20. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੂੰ ਰਾਤ ਭਰ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ?
21. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਉੱਤੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ?
22. ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੂੰ ਕੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ?
23. ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੇ ਕੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ?
24. ਕਲਰ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਹੈਂਡ ਮਾਸਟਰ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ' ਦੀ ਸੈ-ਜੀਵਨੀ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
2. ਗਿਆਨੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 2000 ਸੰਨ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ।
3. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਚੱਕ ਨੰ: 73 ਝਭਾਲ ਭਕਨਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ।
4. ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਹੈ।
5. ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ 600 ਦੇ ਲਗਭਗ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਵਾਰ ਸਨ।
6. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਜਹਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।
7. ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਦਾ ਕਲੇਜਾ ਬਜ-ਬਜ ਘਾਟ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਬ ਗਿਆ ਸੀ।
8. ਜਾਪਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ।
9. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਉੱਤੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ।
10. ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਨਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।
11. ਕਲਰ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਜਨਤਾ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਸ਼ਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?
A ਬਗ਼ਾਵਤ B ਧਰਮ ਦਾ
C ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ D ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ
2. ਹਾਕਮ ਦੇ ਰਾਜੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ?
A ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਆਸਰਾ B ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ
C ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ D ਧਰਮ ਦਾ ਆਸਰਾ
3. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਕੀ ਬਣ ਗਿਆ?
A ਮਸਲਾ B ਅਪਰਾਧ
C ਕੋਈ ਨਹੀਂ D ਸੁਪਨਾ
4. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਬੁ ਆਉਂਦੀ ਸੀ?
A ਬਗ਼ਾਵਤ B ਜ਼ਬਰ ਜ਼ੁਲਮ
C ਨਫ਼ਰਤ D ਬੇਫ਼ਿਕਰੀ

5. ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪਰਚਾਰਕ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਨੂੰ ਕੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
A ਸਕੱਤਰ B ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ
C ਪ੍ਰਧਾਨ D ਖਜ਼ਾਨਚੀ
6. ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਛਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਵੀ ਕੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
A ਬਗ਼ਾਵਤ B ਅੱਖੀ
C ਮਾੜੀ D ਖੁਸ਼ਾਮਦ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਆਰਥਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਝੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮ ਹੀ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
2. 57 ਦੇ ਗਦਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦੇ ਕੰਨ ਵਧੇਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸੀ?
3. 1914 ਈ: ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕਰਾਇਆ ਸੀ।
4. ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪਰਚਾਰਕ ਜੱਥੇ ਦਾ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
5. ਇੱਕ ਜਾਪਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਲੱਦ ਕੇ ਕਨੇਡਾ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਕੂਮਤ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਂਦੀ।
6. ਯੋਕੋਹਾਮਾ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ।
7. ਲੇਖਕ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਨਾਲੋਂ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
8. “ਆਹ! ਅਸੀਂ ਗੁਲਾਮ ਹਿੰਦੀ ਕਿਤਨੇ ਬੇਵਸ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।”
9. ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।
10. ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪਾਰਾ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।
11. ਸਵੇਰੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
12. ਜੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਬਦਲੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਿਲੇ।
13. ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਾਪਸ ਘਰ ਆ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਨਿਰੀ ਗੁਲਾਮੀ ਹੈ।
14. ਕਲਰ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਸਨ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
(ੲ) ਮੁੱਢਲੀ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਮੁੱਢਲੀ ਅਵਸਥਾ/ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. 'ਮੁੱਢਲੀ ਅਵਸਥਾ/ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਜੀਵਨੀ ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ?
3. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
4. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਖੁੰਡੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ?
5. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਆਟਾ ਪਿਸਾਉਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੌਣ ਸੀ?
6. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਾਏ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?
7. ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾੜੇ ਗਏ ਅਰਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
8. ਕਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪਾਇਆ ਸੀ?
9. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲਾਈ ਸੀ?
10. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਲੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ?
11. ਰਾਸਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ?
12. ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਕੌਣ ਸੀ?
13. 19੦5 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਕੁੱਝ ਥੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?
14. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ?
15. ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਪਲੇਗ ਕਦੋਂ ਫੈਲੀ?
16. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
17. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ 19੦6 ਤੋਂ 19੦8 ਤੱਕ ਕਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ?
18. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਚਿਤਰਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ?
19. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਟਕ ਕਿਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ?
20. ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਡਲ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤਾ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀਆਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਜਮਾਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਸਿੱਖਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।
2. ਜਿਹੜੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਪੱਲੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਨਿਭਦੀ।

3. ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਆਉਂਦਾ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਕੇ ਕਾਸ਼ੀ ਜੀ ਚਲਾ ਗਿਆ।
4. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੱਛਮੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੀ ਮਾਮੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਲਾਇਕ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ।
5. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 1905 ਈ: ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
6. ਫ਼ਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ।
7. ਦਵਾਨ ਦਈ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਸੀ।
8. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ।
9. ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ 1900 'ਚ ਪਲੇਗ ਫੈਲਿਆ।
10. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦਵਾਨ ਦਈ ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਤੋਂ 'ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ' ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣਦੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਫ਼ਾਰਸੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਆਲਮ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀ ਸੀ?

A ਅਧਿਆਪਕ	B ਵਕਤਾ
C ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਿਲਕਾਰ	D ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ
2. ਜਦ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ?

A ਦਿੱਲੀ	B ਪ੍ਰਨਾਗ ਰਾਜ
C ਹਰਿਦੁਆਰ	D ਕਾਸ਼ੀ ਜੀ
3. ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਮੀ ਦਵਾਨ ਦਈ ਉਸਨੂੰ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਫੁਲਕੇ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪਾ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ?

A ਸ਼ੱਕਰ	B ਮੱਖਣ
C ਅਚਾਰ	D ਘਿਓ
4. ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਕੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ?

A ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ	B ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ
C ਕਲਮ ਝਰੀਟਨ	D ਗਾਉਣ-ਵਜਾਉਣ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸੰਨ 1902 ਵਿੱਚ ਪਿੰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ..... ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
2. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਵਾਰੀ ਤਿੰਨ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਸੀ ਤੇ ਚਾਰ।
3. ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵੇ ਆਉਣੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦਰ ਭਾਨ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਪਰ ਜਗਨ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਹਿ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਅੱਪੜਿਆ।
5. ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੇਖਕ ਰਾਜਾ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਦਾ ਪਾਰਟ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
6. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਮੋਨੇ ਸਨ ਪਰ ਲੇਖਕ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਮੀ ਦੀ ਧੀ ਸੀ।
8. ਲੱਛਮੀ ਦਾ ਨਾਤਾ ਇੱਕ ਮੋਨੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅਤੇ ਅੱਥੋਂ ਭੈਂਗ ਮਾਰਦਾ ਸੀ।
9. ਚੰਦਰਗਾਸ, ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ, ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਟਕ ਕੌਮੀ ਉੱਚਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।
10. ਪਿੰਡੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
11. ਸਰ ਮੈਲਕੁਲ ਹੇਲ, ਜੋ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕੈਲੋਨੀਅਲ ਅਫ਼ਸਰ ਸਨ, ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਯੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਯੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ' ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. 'ਯੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ' ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
4. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ?
5. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
6. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੀਆਂ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਉਠਾ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ?
7. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਿੱਥੇ ਦਿੱਤਾ?
8. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤਾ?
9. ਬਾਠਾਂਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕੌਣ ਆਇਆ?
10. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
11. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਿਆ?
12. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਾਵੇ?
13. ਪਿੰਡ ਥਰਪਾਲ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਲੰਮੇ ਛੱਪੜ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?
14. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ?
15. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ?
16. ਉਕਲੈਦਸ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
17. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

18. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ?
19. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਨੈਕੁਲਰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਕੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ?
20. ਮਿਡਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਰਹੀ?
21. ਪਸਰੂਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਵਸੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੀ?
22. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਵ ਨਾਗਰੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਲਏ?
23. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
24. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ?
25. ਘਰਦਿਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ?
26. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ?
27. ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤੁਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਸਨ?
28. ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ?
29. ਕਿਸ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਉੱਤੇ ਚੋਭ ਭਰਿਆ ਮਖੌਲ ਕੀਤਾ?
30. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ?
31. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਸੀ।
2. ਕਾਜ਼ੀ ਜਲਾਲਦੀਨ ਬਾਠਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਖੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਆਇਆ ਸੀ।
3. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਸਰ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।
4. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ।
5. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ।
6. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਵਿਤਸਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।
7. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਲਏ।
8. ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਡਿਤ ਵਿਤਸਤਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕੀਤੀ।
9. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ।
10. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ 1905 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਮੀਆਂ ਹਯਾਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਕੀ ਸੀ?

- A ਹਿੰਦੀ ਕਵੀ B ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ
C ਉਰਦੂ ਕਵੀ D ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵੀ

2. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਪਹਾੜੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਕਾਜ਼ੀ ਜਲਾਲਦੀਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਤਾ?
 - A ਇਨਾਮ B ਥਾਪੀ
 - C ਸ਼ਾਬਾਸ਼ D ਸੁਗਾਤ
3. ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਲੰਮਾ ਛੱਪੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?
 - A ਟੋਭਾ B ਢਾਬ
 - C ਕੋਈ ਨਹੀਂ D ਤਲਾਅ
4. ਜਨਵਰੀ 1902 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 'ਗੋਤਾ ਫਤਹਗੜ ਦੇ ਕਿਸ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ?
 - A ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ B ਹਾਈ ਸਕੂਲ
 - C ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ D ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ
5. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖਾਣ ਹੈ- ਚੋਰੀ, ਯਾਰੀ ਚਾਕਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ?
 - A ਬਾਂਝ ਰੁਪਇਆ ਨਾਹੀਂ B ਬਾਂਝ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਹੀਂ
 - C ਬਾਂਝ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਹੀਂ D ਬਾਂਝ ਵਸੀਲੇ ਨਾਹੀਂ
6. ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਸ਼ਰਫ ਨੇ ਪਸਰੂਰ ਤੋਂ ਇੱਕਠਿਆਂ ਕਿਹੜੀ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
 - A ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ B ਮਿਡਲ
 - C ਦਸਵੀਂ D ਬੀ.ਏ.
7. ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਕੀ ਸਨ?
 - A ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ B ਕਰਜ਼ਾਈ
 - C ਰੋਗੀ D ਨਿਕੰਮੇ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ।
2. ਮੀਆਂ ਹਯਾਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਦਾ ਕਵੀ ਸੀ।
3. ਰਈਏ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਸੀ।
4. ਵੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਸੀ, ਜੋ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉੱਤੇ ਸੀ।
5. ਬਾਠਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵੱਡੇ ਮੰਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।
6. ਕਾਜ਼ੀ ਜੀ ਨਾਰੋਵਾਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ।

7. ਦਰਿਆ ਰਾਵੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੀ ਵਿੱਥ ਉੱਤੇ ਸੀ।
8. ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਲੰਮਾ ਛੱਪੜ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਆਖਦੇ ਸਨ।
9. ਨਵੇਂ ਆਏ ਪੰਡਤ ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਜੀ, ਕਸਬਾ ਦੇ ਸਨ।
10. ਅਸੀਂ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਸੀ।
11. ਪਸਰੂਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਵੱਸੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੀ।
12. ਲੇਖਕ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪੜ੍ਹਾਂਗਾ।
13. ਗੰਡਾ ਮੱਲ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਲਾਹੌਰ ਨੌਕਰ ਸਨ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਲਾਹੌਰਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ।
14. ਕਲਾਸ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇੱਥੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
15. ਰਾਮ-ਰੱਖਾ ਮੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਚਾਰਾ ਅਸਰਫ਼ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
16. ਪੈਰਲਲ-ਬਾਰ ਉੱਤੇ ਹੁਲਾਰੇ ਨਾਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਖਾਸ ਸ਼ੌਕ ਸੀ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ

(ਹ) ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. 'ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੇਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀ ਕਿਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ?
4. ਰਸਤਾ ਬਦਲ ਕੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ?
5. ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਖਣੇ ਤੇ ਸਮਾਨ ਫੋਲਣਾ ਮੁਸਾਫਿਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਤਾਰ ਮਿਲੀ ਸੀ?
7. ਐਲਿਜ਼ੀ ਨੇ ਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕੀ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ?
8. ਐਮ.ਐਨ. ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ ਸੀ?
9. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਸ ਝੀਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਾ?
10. ਸਵਿਸ ਹੋਟਲਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?
11. ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
12. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਰਪ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਮੁਲਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
13. ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਸਿਆਲੇ ਦੀ ਸੈਰਗਾਹ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

14. ਸਵਿਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
15. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ?
16. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ?
17. ਲੇਖਕ ਕਿਸ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਗੁਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?
18. ਲੇਖਕ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਘਰ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਰਿਹਾ?
19. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ?
20. ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਿਸਣ ਲੱਗਾ?
21. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਨੁੱਖ-ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
22. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕ ਜਾਂਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦੇਖੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਨ ਫੌਲੇ।
2. ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਏਨਾ ਖਰਚ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿੰਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਲਗਣ ਲਈ।
3. ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਵਲੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਲੇਖਕ ਉੱਤੇ ਟਾਲਸਟਾਏ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ।
5. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦੀ।
6. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।
7. ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ।
8. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਝੀਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪਿਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।
9. ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਹੁਨਰ ਸਵਿਸ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਐਲਿਜੀ ਦੀ ਤਾਰ ਮਿਲੀ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦਾ ਰਾਹ ਬਦਲ ਕੇ ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਦੀ ਥਾਂ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ?
 - A ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ
 - B ਆਕਲੈਂਡ
 - C ਮਿਊਨਿਕ
 - D ਈਰਾਨ
2. ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਵੇਖਣਾ ਤੇ ਸਮਾਨ ਫੌਲਣਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

- A ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ B ਉਤਸ਼ਾਹ
C ਘਟੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ D ਖੁਸ਼ੀ
3. ਮਿ: ਰਾਏ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਿੱਥੇ ਪੁੱਜਾ?
A ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਸ਼ਹਿਰ B ਮਿਊਨਿਕ
C ਸੇਂਟ ਮੋਰਿਟਜ਼ D ਲੇਮਾ ਝੀਲ
4. ਸਵਿਸ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਠਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ?
A ਇਕੱਲਾ B ਖੁਸ਼ਹਾਲ
C ਅਮੀਰੇ D ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ
5. ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਮੈਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ?
A ਦਰਿਆ ਦਿਲ B ਸੋਹਣੀ ਵਾਦੀ
C ਤੰਗ ਦਿਲ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
2. ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਵੇਖਣਾ ਤੇ ਸਮਾਨ ਫੋਲਣਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
3. ਜ਼ਿਊਰਿਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਫਾਸਲੇ ਉੱਤੇ ਏਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਿਆਲੇ ਦੀ ਸੈਰਗਾਹ ਹੈ।
4. ਹੋਟਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਲੈ ਦਿੱਤੀ।
5. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
6. “ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ- ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰਹਿਣਗੇ- ਤੇ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ- ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਗੇ- ਓ ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ।”

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

(ਕ) ਮੇਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ (ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ)

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ‘ਮੇਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ’ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ‘ਮੇਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ’ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਲੇਖਕ ਕਿਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?

4. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਨਾਵਲ-ਨਵੀਸੀ ਦੀ ਛੋਹ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ?
5. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੁਲਗਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣਿਆ ਸੀ?
6. ਕੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ?
7. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਚਿਰ ਵਿੱਚ ਠਰ੍ਹਮਾ ਆ ਗਿਆ?
8. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ?
9. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
10. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਸੀ?
11. ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ?
12. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦਲੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ?
13. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਵਲ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ?
14. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਕਿਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ?
15. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਵਲ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
16. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਸ਼ੌਰੇ ਆਏ ਕਿਹੜੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜਨਾ ਪਿਆ?
17. ਗਿਆਨੀ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਕੀ ਦੱਸਿਆ?
18. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
19. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਕੀ ਗੁਆ ਆਇਆ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ।
2. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਬਦਲਦੀ ਗਈ।
3. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।
4. ਭਾਈ ਰਾਜਾ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ।
5. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਜਗਨ ਨਾਥ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹੇ।
6. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਨਾਵਲ ਰਚਨਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ।
7. ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਸਮੇਂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਨਾਵਲਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।
8. ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
9. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਕਈ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।
10. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਰਿਹਾ?
A ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹ B ਅੰਡੇਮਾਨ ਜੇਲ੍ਹ
C ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ D ਬੋਰਸਟਰ ਜੇਲ੍ਹ
2. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਯਾਦ ਸਤਾਉਂਦੀ ਸੀ?
A ਸਵਿਤਰੀ B ਸਰੋਜ
C ਸੰਗੀਤਾ D ਸੁਲਕਸ਼ਨਾ
3. ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇੰਨ੍ਹੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ?
A ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਿਚਾਰਿਆ B ਕੋਈ ਨਹੀਂ
C ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਘੋਖਿਆ D ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਛਾਣਿਆ
4. ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਕੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ?
A ਖਿੜ B ਸਿਮਟ
C ਬਦਲ D ਵਿਗੜ
5. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਭੁੱਖ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੁੱਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਜਾਪਣ ਲੱਗੀ?
A ਚਿਮਕਦੀ B ਮਿਟਦੀ
C ਤ੍ਰਿਪਤ D ਬੁਝਦੀ ਹੋਈ
6. ਭਾਈ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ?
A ਹਿਲਾ B ਦ੍ਰਿੜ
C ਕੋਈ ਨਹੀਂ D ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ
7. ਗਿਆਨੀ ਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈ?
A ਘਰ B ਜੇਲ੍ਹ
C ਸੰਤ ਬਣਨ D ਤਿਆਗ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਰਿਹਾ।
2. ਨਾਵਲ ਨਵੀਸੀ ਦੀ ਛੋਹ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ।
3. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦੇ ਖਿਆਲ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਬੇਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

4. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।
5. ਜਿਸ ਦਿਨ ਜੱਥਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ ਉਸ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਦਾ ਗੁਰਪੂਰਬ ਸੀ।
6. ਜਗਨ ਨਾਥ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਲਾਸ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਖਾ ਕੇ ਤੇ ਓਪਰੇ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਹੀਨਾ ਡੇਢ ਮਹੀਨਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਰਿਹਾ।

ਪ੍ਰਿੰ: ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ

(ਖ) ਅੰਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਗਿਆ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਅੰਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਗਿਆ' ਕਿਸ ਦੀ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ?
2. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦੇ ਲਿਖੇ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
3. ਅਮੋਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?
4. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਲਈ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸ ਦਿਨ ਆਇਆ?
5. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਕਿਸ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਬੂਟ ਉਤਾਰੇ ਤੇ ਫਿਰ ਪੁਆਏ ਸਨ?
6. ਚੀਫ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਯਤੀਮ ਖ਼ਾਨੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਇੰਚਾਰਜ ਕੌਣ ਸੀ?
7. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਤੇ ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀ ਕਿਸਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਉੱਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜੀਏਟ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਏ?
8. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕੌਣ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ?
9. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਮੋਲ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਿਆ?
10. ਜਦੋਂ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀ ਸੀ?
11. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ੀਫਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ?
12. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੂੰ ਜਮਾਤੀ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ?
13. ਪਿੰਗਲ, ਅਲੰਕਾਰ ਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਕੌਣ ਸੀ?
14. ਗਿਆਨੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਕਿਸ ਦਾ ਉਲ੍ਹਾਮਾ ਲਾਹਿਆ?
15. ਯਤੀਮਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਠਾਹਰ ਮਿਲੀ?
16. ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਸਿੱਖਿਆ?
17. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਮਾ ਰਾਏ ਦੇ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲੱਗਾ?
18. ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ?

19. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਕਿਹੜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
20. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਕਾਲਜ ਕਦੋਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ?
21. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦਾ ਕੀ ਅਹੁੱਦਾ ਸੀ?
22. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਪਰਚਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ?
23. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਯਤੀਮ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
2. ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਨੇ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਕੀਤੀ।
3. 1921-25 ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਬੂਟ ਪੰਜ-ਛੇ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
4. ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਵਿੱਚ 9.3● ਵਜੇ ਸਭ ਬੱਤੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।
5. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੂੰ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 1●● ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।
6. ਜਦੋਂ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੀ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ।
7. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਤੱਕ ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦੀ ਸ਼ੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A ਧੂੜ ਭਰੇ ਰਾਹ
 - B ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ
 - C ਮੇਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ
 - D ਅੰਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਗਿਆ।
2. 1921-25 ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੰਗਾ ਕੱਪੜਾ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
 - A ਇੱਕ
 - B ਵੀਹ
 - C ਦਸ
 - D ਪੰਜਾਹ
3. ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
 - A ਉਦਾਰ
 - B ਤੰਗ ਦਿਲ
 - C ਖੁਸ਼ਦਿਲ
 - D ਗੁੱਸੇਖੋਰ
4. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦੀ ਮੱਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ?
 - A ਕੋਈ ਨਹੀਂ
 - B ਅਮੀਰ
 - C ਅਧਿਆਪਕ
 - D ਗਿਆਨੀ

5. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ?
 - A ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. B ਐਮ.ਏ.
 - C ਬੀ.ਏ. D ਦੱਸਵੀਂ
6. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਅਨੁਸਾਰ ਛੇਵੀਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਤੇ ਜੁਗਰਾਫੀਏ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਨ?
 - A ਹਿੰਦੀ B ਪੰਜਾਬੀ
 - C ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ D ਉਰਦੂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਤੋਂ ਭਾਵ..... ਹੈ।
2. ਯਤੀਮਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਸੀ।
3. ਧਰਮ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਜੀਫ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।
4. ਧਰਮ ਵਿੱਦਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰਾਂ ਕਾਰਨ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤੇ ਜਮਾਤੀ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।
5. ਅੱਠਵੀਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੇਂ 'ਮੁਨਸ਼ੀ ਜੀ' ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਆਏ।
6. ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਾਲ ਹੋਈ ਝੜਪ ਤੋਂ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
7. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਰਸਾਲੇ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣਿਆ।
8. 1929 ਵਿੱਚ ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਨੇ ਕਾਲਜ ਖੋਲਿਆ।
9. ਸ.ਸ. ਅਮੋਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਈ।

ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ

(ਗ) ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
3. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ 1930 ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਸੀ?
4. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. ਕਿਹੜੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ?
5. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦਾ ਥੀਸਿਸ ਕਿਸ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ?
6. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਪੁੱਜੇ?

7. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਰਾਮ ਕੇਸ਼ਪ, ਜੇ.ਬੀ.ਸੈਨ, ਐਮ.ਐਲ. ਘੋਸ਼ ਤੇ ਜੋਰਜ ਮਠਾਈ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ?
8. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੂੰ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਮੁਸਲਿਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਦੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ?
9. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਿਹੜੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ?
10. ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਇਮਤਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪਹਿਲੇ ਨੌ-ਦਸਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਖ਼ਤ ਲਿਖਕੇ ਦਾਖ਼ਲੇ ਦਾ ਫਾਰਮ ਕਿੱਥੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ?
12. ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ 11 ਤੋਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ?
13. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਜਨਵਰੀ, 1931 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ 173 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨਵਾਂ ਨੰਬਰ ਸੀ?
14. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਸੰਨ 1946 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੀ ਬਣੇ ਸਨ?
15. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦੇ ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਚਲਦੇ ਰਹੇ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੋ-ਜੀਵਨੀ ਮੇਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਹੈ।
2. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. (ਆਨਰਜ) ਬੋਟਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
3. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਥੀਸਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।
4. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਾਹੌਰ ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡਲਿਟ ਵੇਖੇ।
5. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਕੋਲ ਦਾਖ਼ਲਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧੋਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
6. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਬਣੇ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਤਖ਼ਤ ਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੋ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?

A ਆਪ ਬੀਤੀ	B ਰੁਖਾਂ ਦੀ ਜੀਰਾਂਦ
C ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	D ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ
2. 'ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ' ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ?

A ਡਾਕਟਰੇਟ (ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ.)	B ਮਕੈਨੀਕਲ
C ਬੀ.ਏ.	D ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. ਆਨਰਜ।

3. ਐਸ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਕੀ ਦੇਖੇ?
 - A ਜਵਾਬ ਲਿਖੇ B ਪੈਂਡਲਿਟ ਦੇਖੇ
 - C ਜਵਾਬ ਪੜ੍ਹੇ D ਪੈਂਡਲਿਟ ਖਰੀਦੇ
4. ਕੌਣ ਪੋਟਲੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੰਡਨ ਆਇਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਲਾਰਡ ਮੇਅਰ ਬਣਿਆ?
 - A ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ B ਹੈਰਸਨ
 - C ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ D ਡਿੰਕ ਵਲਿੰਗਟਨ।
5. ‘ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ’ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, “ਯਾਖ਼ੁਦਾ ਮੁਝੇ’ ਸਤਰ ਪੂਰੀ ਕਰੋ।
 - A ਭੁੱਖਾ ਨਾ ਰੱਖ B ਗੁਲਾਮ ਨਾ ਬਣਾ
 - C ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਰੱਖ D ਇਮਤਿਹਾਨ ਮੇਂ ਨਾ ਡਾਲ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. (ਬੋਟਨੀ) ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
2. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਪ੍ਰੋ: ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ।
3. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜੇ।
4. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਪਿੰ: ਡੱਨੀਕਲਿਫ ਪਾਸ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਦਿੱਤਾ।
5. ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ।
6. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬੋਟਨੀ ਜੁਆਲੋਜੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸੀ।
7. ‘ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ’ ਨੇ ਮੈਟਕਾਫ ਹਾਊਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ।

ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ

(ਘ) ਲੜਕਪਨ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ‘ਲੜਕਪਨ’ ਸ਼੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
2. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
3. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲੜਕਪਨ ਦੇ ਗਿਣਦਾ ਹੈ?

4. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਹਾਵੜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਆ ਕੇ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ?
5. ਕਲਕੱਤੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
6. ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਕਲਾਈਵ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਾਲੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ?
8. ਕਲਕੱਤੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
9. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖੀ?
10. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ?
11. ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ (ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ) ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ?
12. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ?
13. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਿਸਨੇ ਪਾਇਆ?
14. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਨਾਗਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਕੂਲ' ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ-ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
15. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹੇ?
16. ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਈ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
17. ਲੇਖਕ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਲੜਕਪਨ ਦੀ ਉਮਰ ਪੰਜ ਤੋਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
2. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਹਾਵੜਾ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ।
3. 'ਨਾਗਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਕੂਲ' ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
4. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸਾਲ ਛੋਟਾ ਸੀ।
5. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨਾਗਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਕੂਲ' ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਛੁੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
6. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਸਾਖੀ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆਉਂਦੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ।
8. ਕਲਕੱਤੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ' ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਪਏ ਸਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਲੜਕਪਨ' ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੈ?

A ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ	B ਸਦਾਚਾਰ ਵਿਚਾਰ
C ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ	D ਅਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

2. ਹਾਵੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਗੰਗਾ ਦੀ ਡੈਲਟੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਨਦੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਕੰਢੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
 - A ਗੋਦਾਵਰੀ B ਬ੍ਰਹਮ ਪੁੱਤਰ
 - C ਗੰਗਾ D ਹੁਗਲੀ
3. ਕਲਾਈਵ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਾਲੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - A ਹੇਠਲਾ ਤੱਲਾ B ਛੇ ਤੱਲਾ
 - C ਬਾਹਰਲਾ ਤੱਲਾ D ਉਪਰਲਾ ਤੱਲਾ
4. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਣੇ ਕਿਸਨੇ ਸਿਖਾਏ?
 - A ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ B ਭਾਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ
 - C ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ D ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ
5. ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹੇ?
 - A ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ B ਪੰਜਾਬੀ
 - C ਹਿੰਦੀ D ਹਿਸਾਬ
6. 'ਮੋਤੀ ਪਿਸਤੀ ਨਸਲ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁੱਤਾ ਸੀ?
 - A ਨਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਤੇ ਨਾ ਵੱਡਾ B ਮੋਟਾ
 - C ਉੱਚਾ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ (ਪਿੰ: ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ) ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ।
2. ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਵੜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
3. ਕਲਕੱਤੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।
5. ਭਾਈ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੇਤ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਮੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਣੇ ਸਿਖਾਏ।
6. ਲੇਖਕ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਮੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
(ਛ) ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ' ਸ਼ੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
2. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸ਼ੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਲੇਖਕ ਦੇ ਹੋਠਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਮਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ?
4. ਭਾਈ ਜਮਾਲੋ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ?
5. 'ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ' ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਦੁੱਧ ਦੀ ਗਾਗਰ ਕੱਛ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਕੇ ਛਾਉਣੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
6. 'ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ' ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਦੋ ਘੜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ?
7. ਲੇਖਕ ਨੇ ਟੈਨਿਸ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਹਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ?
8. ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੁਣਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
9. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਕਿਸ ਨੇ ਤੋਰੀ?
10. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ?
11. ਲੇਖਕ ਦਾ ਦੋਸਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮੁੰਡਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਜੁਆਨੀ ਚੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੋਠਾਂ ਉੱਤੇ ਗੀਤ ਮਚਲਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ।
2. ਚਾਚੀ ਜੀਵਣੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਸੀ।
3. ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਬੈਠਾ-ਬੈਠਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੇ ਕੀ ਕਰਦਾ?
A ਰੰਗ ਭਰਦਾ B ਚਿੱਤਰ ਵਾਂਹਦਾ
C ਜੋੜ ਘਟਾਉ ਕਰਦਾ D ਕੁਕੜ ਕਾਂਗੜੇ ਮਾਰਦਾ
2. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਨੀਲੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਸੀ?
A ਪੰਛੀ ਉੱਡਦੇ B ਆਪ ਉੱਡਦਾ
C ਪਤੰਗ ਉੱਡਦਾ D ਪੁਲਾੜ-ਵਿਮਾਨ ਉੱਡਦਾ
3. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦੀ ਸ਼ੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ 'ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ' ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- A ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ B ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ
C ਕਿਸ ਪਹਿਰੇ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗੱਠੜੀ D ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਮੇਰੀ ਖੇਡ
4. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ?
A ਕਮਜ਼ੋਰ B ਸਾਦਾ
C ਡਰਪੋਕ D ਫੈਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰੇ ਕੋਈ ਜਿਹਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
2. ਲੇਖਕ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ।
3. ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਅੱਡੀ ਟੱਪਾ ਖੇਡ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ।
4. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਲੰਮੀ ਤੇ ਕੋਇਲ ਵਰਗੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਤਾਈਂ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ।
5. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਖਾਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਲੇਖਕ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ।
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਚ) ਮੇਰਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਮੇਰਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਕੌਣ ਸੀ?
4. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਕਿਸ ਦਾ ਰੂਪ ਜਾਪਦਾ ਸੀ?
5. ਹਰ ਅਪਸਰਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
6. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਮਾਹੌਲ ਕਾਰਨ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹਰ ਨਜ਼ਮ ਕੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?
7. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਹਦਾ ਸਰਾਪ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ?
8. ਲੇਖਿਕਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਨਜ਼ਮ ਲਿਖਣ ਮਗਰੋਂ ਬਾਪ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰ ਬੱਚੀ ਬਣਨ ਲਈ ਕੀ ਕਰਦੀ ਸੀ?
9. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਬਾਪ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ?

10. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੀੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ?
11. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਲ ਵਾਕਫ਼ੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
12. ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝਦੀ ਹੈ?
13. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
14. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ?
15. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸਰਾਪ ਪਾਇਆ ਹੈ?
16. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਬਾਹਰੀ ਮੁਖਾਲਫ਼ਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਮੁਖਾਲਫ਼ਤ ਨੂੰ ਚੀਰ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਬੜਾ ਕੁਝ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
2. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ।
3. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਹਰ ਸੋਚ ਹੁਣ ਵੀ ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਾਢੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਭੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।
4. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਾਥੀ ਸਿਰਫ ਉਸਦਾ ਬਾਪ ਸੀ।
5. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਬਾਪ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਜ਼ਮਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ।
6. ਲੇਖਿਕਾ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।
7. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਭੀੜੀ ਗਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੀੜਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ 'ਮੇਰਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ' ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - A ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ B ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
 - C ਆਪ ਬੀਤੀ D ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ
2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਘਰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?
 - A ਸ਼ਰਾਬਾਂ B ਕਿਤਾਬਾਂ
 - C ਅਖਬਾਰਾਂ D ਪੁਰਾਣੇ ਕਪੜਿਆਂ
3. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਸਿੱਧੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਦਾ ਬੁਹਾ ਖੜਕਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ ਸੀ?
 - A ਚੋਰਾਂ B ਘੰਟੀ ਵਜਾ ਕੇ

- C ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ D ਅਰਾਮ ਨਾਲ
4. ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁੱਝ ਤਨ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
A ਭੈੜਾ B ਸੋਹਣਾ
C ਭੀੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ D ਗੰਦਾ
5. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
A ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੁੜ B ਜੁਆਨ ਜਹਾਨ
C ਮੇਰਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ D ਮੇਰਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਘਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਸਾਲ ਕਿਸ ਵਾਂਗ ਆਇਆ।
2. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਘਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
3. ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਪਸਰਾ ਦਾ ਰੂਪ ਸੀ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਖਲੋਂਦਾ ਸੀ।
4. ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ..... ਸਾਕ ਸੀ।
5. ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੀ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ..... ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ

(ਛ) ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੁੜ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੁੜ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
2. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕਿੰਨੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਸਨ?
4. ਲੇਖਕ ਉਦੋਂ ਕਿੱਡਾ ਕੁ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚਲ ਵਸੇ?
5. ਤਾਏ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਵੱਧ ਲਿਖਾਈ?
6. ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
7. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜਿਆ?
8. ਤਾਏ ਨੇ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਜਿਸ ਦੋਸਤ ਕੋਲ ਛੱਡਿਆ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

9. ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਰਨ ਮਗਰੋਂ ਤਾਏ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸੁਨਾਮ ਕਿਸ ਕੋਲ ਛੱਡਿਆ?
10. ਲੇਖਕ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸਕੂਲੋਂ ਬਸਤਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿੱਪਲਾਂ ਹੇਠ ਕੀ ਖੇਡਦਾ ਰਿਹਾ?
11. ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜਣ ਮਗਰੋਂ ਲੇਖਕ ਤੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਸਕੂਲ ਗਏ?
12. ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉੱਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ?
13. ਹਰੀ ਚੰਦ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਛੱਡਣ ਮਗਰੋਂ ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਟੀਸੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ?
14. ਲੇਖਕ ਲੁੰਬੜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?
15. ਚਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਨੌਵੀਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
16. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਹੱਲਾ-ਸ਼ੇਰੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ?
17. ਲੇਖਕ ਚਾਚੇ ਚੇਤੂ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਕਿੱਥੇ ਲਾਲਟੈਨ ਜਗਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ?
18. ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਵਿੱਚ ਅਵੱਲ ਰਿਹਾ?
19. ਸਾਇੰਸ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਜੱਫੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਕੀ ਕਿਹਾ?
20. ਲੇਖਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਦਨਾਮਾ ਕਿੱਥੇ ਦੱਬਿਆ?
21. ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਤਲੀ ਕਮਰ ਕਿਸਦੀ ਸੀ?
22. ਲੇਖਕ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ ਸੀ?
23. ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਹਦਾ ਸਰਾਪਿਆ ਸਮਝਦਾ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੰਜ ਭੈਣ ਭਰਾ ਸਨ।
2. ਤਾਏ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਉਮਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵੱਧ ਲਿਖਾਈ।
3. ਲੇਖਕ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਕੜਾ ਸੀ।
4. ਲੇਖਕ ਲੁੰਬੜ, ਹਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
5. ਲੇਖਕ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।
6. ਬਚਪਨ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਆਦਲਾ ਭਾਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 'ਗੋਲਡਨਏਜ'।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ 'ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੁੜ' ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - A ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਮੇਰੀ ਖੇਡ
 - B ਮੇਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਯਾਤਰਾ
 - C ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
 - D ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ

2. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਹੱਲਾ ਸ਼ੇਰੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
 - A ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ B ਆਪਣੀ ਮਾਂ
 - C ਆਪਣੀ ਭੈਣ D ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ
3. ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਮਜ਼ਮੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਅੱਵਲ ਰਿਹਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਆਈ?
 - A ਫ਼ਸਟ B ਸੈਕਿੰਡ
 - C ਥਰਡ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਹੋਰੀਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਸਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੀ।
2. ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੁੜ ਆਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ।
4. ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਮੁੰਡੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।
5. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦਾ ਨਸੀਬ ਹੋਇਆ।
6. ਹਾਕੀ ਦੀ ਸਟਿੱਕ ਲੈਣ ਲਈ ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਰੁਪਏ ਲਏ।
7. ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਮਜ਼ਮੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਹੈ।
8. ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਸੀ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ

(ਜ) ਜਨਮ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਜਨਮ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ?
2. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
4. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ?
5. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸ ਦਿਨ ਹੋਇਆ ਸੀ?
6. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ?
7. ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਵਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਦੀ ਕਿੱਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?

8. ਖਾਨਦਾਨੀ ਵਹੀ ਅਤੇ ਜੰਤਰੀ ਵਿੱਚ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ਕਿਹੜਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?
9. ਲੇਖਕ ਵਦੀ ਸੁਦੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ?
10. ਲੇਖਕ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
11. ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
12. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
13. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਿਸ ਘਰਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ?
14. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
15. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
16. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਕੀ ਸੀ?
17. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਮੀਟ ਬਾਰੇ ਕੀ ਰਵੱਈਆ ਸੀ?
18. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਮੀਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਸੀ?
19. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
20. ਪੇਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
21. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤੇ ਪਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪਲਿਆ ਸੀ?
22. ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕਿਸ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ?
23. ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕੀ ਲਿਖਦਾ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਜਦੋਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਉਦੋਂ ਦੋ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗਾਂ ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਸਨ।
2. ਯੁੱਧ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ 'ਅਹਿੰਸਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ' ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
3. ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛਕਾਇਆ।
4. ਲੇਖਕ ਦਾ ਤਖੱਲਸ 'ਧੀਰ' ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।
5. ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ।
6. ਲੇਖਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਦਾ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਅਸਲੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 - A 29 ਦਸੰਬਰ 1920 ● B 2 ਦਸੰਬਰ 1920 ●
 - C 1 ਦਸੰਬਰ 1920 ● D 31 ਦਸੰਬਰ 1920 ●

2. ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
 - A ਧੰਨ B ਸਦਾ ਹੀ ਚੰਗੇ
 - C ਸਦਾ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ D ਕਮਾਉਂਦੇ
3. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ?
 - A ਰਾਖੇ ਛੱਡੇ B ਕਿਲ੍ਹੇ ਬਣਵਾਏ
 - C ਸੈਨਿਕ ਰੱਖੇ D ਬਲੀਦਾਨ ਦਿੱਤੇ
4. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ 'ਜਨਮ' ਤੇ 'ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ' ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ?
 - A ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ B ਬ੍ਰਹਿਸਪਤੀ
 - C ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ D ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਮੇਰੀ ਖੇਡ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਨਮ..... ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ।
2. ਈਸਵੀ ਤੋਂ ਬਿਕਰਮੀ..... ਵਰ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਹੈ।
3. ਮੱਘਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਵੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।
4. ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਲਿਸਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਜ਼ੋਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸੀ ਤੇ ਵਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਚੱਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।
6. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ..... ਸੀ।
7. ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਸਰਹੰਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਬਸੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
8. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ..... ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ।
9. ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛਕਾਇਆ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਬਦਲਿਆ।

ਡਾ: ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

(ਝ) ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਹ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਹ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

3. ਜਦੋਂ ਲੇਖਿਕਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਮਲੋਦ ਪਹੁੰਚਦੀ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਕੌਣ ਘੋੜੀ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ?
4. ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਿਹੜੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਠਣ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ?
5. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
6. ਕੌਣ ਘਾਵਾ ਰਾਮ ਦਾ ਸੁਰਮਾ ਮੰਗਦੀ ਸੀ?
7. ਬਦਰਾ ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਸੀ?
8. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
9. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
10. ਨਸਵਾਰ ਦੀ ਚੁਟਕੀ ਕੌਣ ਲੈਂਦੀ ਹੈ?
11. ਬਿਸ਼ਨੋ ਪ੍ਰੋਹਤ ਨੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀ ਉਪਾਅ ਦੱਸਿਆ?
12. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਇਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਜਦੋਂ ਲੇਖਿਕਾ ਮਲੋਦ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਘੋੜੀ ਫੜੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ।
2. ਗਫੂਰ ਲੇਖਿਕਾ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ।
3. ਤਾਈ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁੱਖ ਨਿਵਾਰਨ ਪੰਚਮੀ ਨਹਾਉਣ ਗਈ ਸੀ।
4. ਲੇਖਿਕਾ ਨਿਆਣੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ ਸੀ।
5. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਜਦੋਂ ਲੇਖਿਕਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਮਲੋਦ ਪਹੁੰਚਦੀ, ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਕੌਣ ਘੋੜੀ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ?

A ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ	B ਗਫੂਰ
C ਬਦਰਾ	D ਬਾਪੂ
2. ਬਦਰਾ ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਸੀ?

A ਚਾਚਾ	B ਤਾਇਆ
C ਭਰਾ	D ਬਾਬਾ
3. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦਾ ਸ੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ 'ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਹ' ਉਸ ਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

A ਇਕ ਨਿਆਰੀ ਦੁਨੀਆਂ	B ਮੇਰੀ ਪੱਤੇ ਮੇਰੀ ਖੇਡ
C ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫਰ	D ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਿਕਾ ਜਦੋਂ ਮਲੋਦ ਜਾ ਕੇ ਉਤਰਦੀ ਅੱਗੇ..... ਘੋੜੀ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ।
2. ਘੋਨੀ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਕਤੂਰੇ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਦਾ ਨਾਂ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਰੱਖਿਆ।
3. ਮੈਂ ਕਾਠੀ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਫੜੀ ਬੈਠੀ ਹਾਂ ਤੇ ਘੋੜੀ ਜੰਗਲਾਂ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਉੱਡਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
4. ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ, “ਅਖੇ ਤਿੱਤਰ ਖੰਭੀ ਬੱਦਲੀ ਰੰਨ ਮਲਾਈ ਖਾਏ, ਉਹ ਵੱਸੇ ਉਹ ਉਜੜੇ ਕਦੇ.....।”
5. ਕਿਸ਼ਨੀ ਬੁੜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ।

ਅਜੀਤ ਕੌਰ

(ਵ) ਮੇਰਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਘਰ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ‘ਮੇਰਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਘਰ’ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੀ?
4. ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ?
5. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣੀ ਮੱਛੀ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ?
6. ਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਦੋ ਦੁਸਹਿਰਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
7. ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਗਾਨੀ ਮੇਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ?
8. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਗਾਨੀ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਮਗਰੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ?
9. ਲੇਖਿਕਾ ਲਈ ਚੁੰਨੀ ਲੈਣੀ ਕਿਸਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਈ ਸੀ?
10. ਜਸਬੀਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਖੇਡ ਕੀ ਸੀ?
11. ਬੀਜੀ ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਜਸਬੀਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਦੇ?
12. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਫੇਰੀ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕੀ ਖਰੀਦਿਆ?
13. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਲੌਕਟ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ?
14. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਘਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
15. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ?
16. ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸਦੇ ਹੋਠਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਨਾਲ ਉਪਮਾ ਕਰਦਾ ਸੀ?
17. ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਪਿਤਾ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰਦਾ ਸੀ?

18. ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਲੇਖਿਕਾ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਇਸਾਈਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ।
2. ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਲਾਲ ਸਾਵੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗੀ ਇੱਕ ਮੱਛੀ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤੀ।
3. ਜਸਬੀਰ ਦਾ ਕੰਮ ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਹਸਾ-ਹਸਾ ਕੇ ਮਾਰਨਾ ਸੀ।
4. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਲੌਕਟ ਟਾਈਮ ਬੰਬ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।
5. ਲੇਖਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੀ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. 'ਮੇਰਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਘਰ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ?
A ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ B ਮੇਰੇ ਪੱਤੇ ਮੇਰੀ ਖੇਡ
C ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ D ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼
2. 'ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਮੇਰੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ?
A ਤਰਬੱਲ ਮਚ ਗਈ B ਹਿਲਜੁਲ ਹੋਈ
C ਖ਼ਬਰ ਪਹੁੰਚੀ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਮਾਮੀ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣੀ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਇੱਕ ਮੱਛੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
2. ਦੂਜੀ ਕੰਧ ਤੇ ਕਿੱਲ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਟੰਗੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਦੁਸ਼ਹਿਰਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।
3. ਬੀਜੀ ਜਸਬੀਰ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸੁਣਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਬੇਟਾ ਸੀ।
4. ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੋੜੇ ਹੋਏ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਖ਼ਰੀਦ ਲਿਆ।
5. ਲੇਖਿਕਾ ਨੂੰ ਦੇ ਘਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਘਰ ਵੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
6. ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਸਾਬਣ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸਾਬਣ ਲੈ ਕੇ ਦੇਵਾਂ।

ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
(ਟ) ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਸਾਏ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. 'ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਸਾਏ' ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
2. ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਲੇਖਕ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ?
4. ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਿਸ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ?
5. ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਸੀ?
6. ਲੇਖਕ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ?
7. ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹਿਆ?
8. ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ?
9. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
10. ਐਮ.ਏ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ?
11. ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?
12. ਲੇਖਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਸਨ?
13. ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲੇਖਕ ਦਾ ਧਰਮ, ਪੂਜਾ ਤੇ ਇਸ਼ਟ ਬਣ ਗਈ?
14. ਲੇਖਕ ਦੀ ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹੈ ਜਾਂ ਲੋਕ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ?
15. ਲੇਖਕ ਨੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਸ ਪੱਠੇਗਾਰਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?
16. ਲੇਖਕ ਨੇ ਅਲਾਹੁਣੀਆਂ ਕਿਸ ਤੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਲਿਖੀਆਂ?
17. ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਕਿਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ?
18. ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕੀ ਦਿੱਤਾ?
19. ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਕੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
20. ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ?
21. ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ।
2. ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਮ.ਏ. ਫਸਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।
3. ਲੇਖਕ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ' ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ।

4. ਲੇਖਕ ਨੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।
5. ਸੈਂਟਰਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਪੜ੍ਹਾਕੂ ਹੀ ਸਮਝਿਆ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ ਉਸਦੀ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 - A ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ B ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ
 - C ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ D ਗਲੀਏ ਚਿਕੜ ਦੂਰਿ ਘਰੁ
2. 1950 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਦਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?
 - A ਪੰਜਾਬੀ B ਹਿੰਦੀ
 - C ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ
3. 'ਜਦੋਂ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਲਾਹੁਣੀਆਂ.....', ਸਤਰ ਪੂਰੀ ਕਰੋ?
 - A ਨਹੀਂ ਫੁੱਟਦੀਆਂ B ਨਹੀਂ ਗਾ ਹੁੰਦੀਆਂ
 - C ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ D ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਫੁੱਟ ਨਿਕਲਦੀਆਂ।
4. 'ਮੈਂ ਰੁਪਏ ਕਮਾਵਾਂਗਾ, ਢੇਰ, ਝੱਲੀਏ, ਮੈਂ ਜਿਧਰ ਵਗਿਆ ਹਾਂ.....', ਸਤਰ ਪੂਰੀ ਕਰੋ?
 - A ਵਗਦਾ ਗਿਆ ਹਾਂ B ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਵਗਿਆ ਹਾਂ
 - C ਅੱਗੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ D ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ ਫੈਲਿਆ ਹਾਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਲੇਖਕ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ।
2. ਮਾਸਟਰ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੇ ਜੁਮੈਟਰੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।
3. ਪਰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੇ ਬੇਵਕਤ ਚਲਾਣੇ ਕਾਰਨ, ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ।
4. ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪਲਸੇਟੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੀ।
5. ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਲਈਅਰ ਗਾਰਡਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ।

ਪੁਸਤਕ- ਸਾਹਿਤ ਬੋਧ ਭਾਗ- II

ਅਧਿਆਇ- 1 ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ

(ੳ) ਕਵਿਤਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਸੁਹਜ ਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ?
2. ਪਹਿਲਾ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
3. ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
4. ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਿਆਲ, ਜਜ਼ਬੇ, ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਲੈਅ-ਤਾਲ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬੇ ਕਿਸ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਕਿਸ ਸੁਰ-ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਉੱਠਦੇ ਹਨ?
6. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?
7. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਬੋਲ ਨਿਕਲਣ, ਉਹ ਕੀ ਹਨ?
8. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ?
9. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਬੋਲਦੀ ਹੈ?
10. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ?
11. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ?
12. ਕਵੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ?
13. ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਹੈ?
14. ਕਾਰਲਾਈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਹੈ?
15. ਮੈਕਿਊ ਆਰਨਲਡ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਹੈ?
16. ਜੋ ਕੁਝ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ?
18. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਗ਼ਮੀਆਂ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਵਲਵਲੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਛਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ?
19. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਲਈ ਆਦਮੀ ਅੰਦਰ ਕਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
20. ਕੌਣ ਬੀਤੇ, ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰੈਕਾਲੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?
21. ਜਿੱਥੇ ਕਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ?
22. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ?
23. 'ਭਾਸ਼ਾ' ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਹੈ?
24. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?

25. ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਤੇਜ਼ਸਵੀ, ਉਜੱਸਵੀ ਤੇ ਬੀਰ-ਰਸ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?
26. ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਮਲ, ਸੁਹਜ ਭਰਪੂਰ, ਸੰਗੀਤਮਈ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
27. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
28. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਰੋਏ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ?
29. ਬਿੰਬ ਕਿਸੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕੀ ਹਨ?
30. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਹੈ?
31. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਮੇਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
32. ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਤੇ ਵਜ਼ਨ ਕਿਸ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੈ?
33. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ?
34. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
35. ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
36. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ?
37. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
38. ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਵੀ ਕਿਹੜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਖੇ ਭਾਲੇ ਲਗਦੇ ਹਨ?
39. ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
40. ਜਦੋਂ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਜਜ਼ਬਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
41. ਕਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਫੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ?
42. ਜਦੋਂ ਮਨੋਭਾਵ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
43. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ?
44. ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?
45. ਰੁਦਨਮਈ ਰਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?
46. ਕਿਹੜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਉੱਠਦੇ ਹਾਂ?
47. ਰਸ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
48. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਿਹੜੇ ਕਵੀ ਹਨ?
49. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਹੜੀ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
50. ਦਮੋਦਰ, ਪੀਲੂ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
51. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਨਜ਼ਾਬਤ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
52. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੇ ਕਾਵਿ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਵਿਤਾ ਸਾਹਿਤ ਕਲਾ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਗੂੰਜਦੇ।
3. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।
4. ਕਵਿਤਾ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ।
5. ਕਵਿਤਾ ਦਿਲ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।
6. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਲਚਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
7. ਕਵੀ ਸੋਹਣੇ ਬਿੰਬਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।
8. ਕਵਿਤਾ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਲੈਆਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ।
9. ਜੇ ਕੁਝ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
10. ਕਵਿਤਾ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ।
11. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
12. ਜਿਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਰਚ ਸਕਦਾ।
13. ਕਵੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਪਰਾਏ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
14. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਉਥੇ ਕਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।
15. ਭਾਸ਼ਾ ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਸਾਲਾ ਹੈ।
16. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮਸਾਲਾ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
17. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ।
18. ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
19. ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮਾਨਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
20. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣੋਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
21. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਝਾਊ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
22. ਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
23. ਗਿੱਦੜ ਕਾਇਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
24. ਗੰਗਾ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।
25. ਕਿਸੇ ਆਲੋਚਕ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਇੱਕ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।
26. ਹਰ ਤਸਵੀਰ ਇੱਕ ਅਣਬੋਲਤ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
27. ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
28. ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਿੱਤ, ਸਵੱਯਾ, ਦੋਹਿਰਾ, ਸੋਰਠਾ, ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਆਦਿ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੰਦ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ।
29. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
30. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਰਸ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
31. ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਗਹਿਣਾ ਹੈ।
32. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੱਚੇ ਮੇਵੇ ਮਿੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

33. ਕਲਪਨਾ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
34. ਕਲਪਨਾ ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
35. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ।
36. ਰਸ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਰੁਣ ਰਸ, ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਆਦਿ।
37. ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
38. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰਸ 12 ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ।
39. ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿੱਸਾ ਕਵੀ ਹਨ।
40. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਬੋਲ ਕੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ?
 - A ਕਹਾਣੀ B ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ
 - C ਕਵਿਤਾ D ਨਾਵਲ
2. ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ?
 - A ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਵਲਵਲਿਆਂ B ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ
 - C ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਉਹੋ ਆਦਮੀ ਕਵਿਤਾ ਸਿਰਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
 - A ਰਸ B ਅਲੰਕਾਰ
 - C ਸ਼ਬਦਾਂ D ਆਪਣੇ-ਪਰਾਏ
4. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?
 - A ਅੱਖਰ B ਧੁਨੀਆਂ
 - C ਭਾਸ਼ਾ D ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤੀ
5. ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ?
 - A ਛੰਦ B ਬਿੰਬ
 - C ਖਿਆਲ D ਬਿੰਬਾਵਲੀ
6. ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਅਣਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਸੀ ਉਹ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
 - A ਗੀਤਾਂ B ਗਜ਼ਲਾਂ
 - C ਕਹਾਣੀਆਂ D ਕਵਿਤਾ
7. ਕੌਣ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅਕੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਰਖਦਾ ਹੈ?
 - A ਸ਼ਬਦ B ਗਜ਼ਲ

- C ਛੰਦ D ਕਹਾਣੀ
8. ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ।
- A ਛੰਦ B ਅਲੰਕਾਰ
- C ਰਸ (J) ਕਹਾਣੀ
9. ਉਪਮਾ, ਰੂਪਕ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਤੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਸ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਹਨ?
- A ਛੰਦ B ਕਵਿਤਾ
- C ਕਹਾਣੀ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
10. ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- S ਸੁਸਤ ਤੇ ਸੁਪਤ B ਜਾਗਦੀ
- C ਚੁਸਤ D ਉਣੀਂਦੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੀ ਪਹਿਲ-ਪਲੇਠੀ ਤੇ ਜੇਠੀ ਹੈ।
2. ਸੁਹਜ ਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜਨਮ ਲਿਆ।
3. ਕਵਿਤਾ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।
4. ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਰੂਪ ਹੈ।
5. ਕਵਿਤਾ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਹਿਤ-ਕਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ।
6. ਕਵਿਤਾ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ।
7. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ।
8. ਕਵੀ ਸੋਹਣੇ ਬਿੰਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਂਦਾ ਹੈ।
9. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਲੈਆਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ।
10. ਕਵਿਤਾ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਤੇ ਦਾ ਬੇਰੋਕ ਉਛਾਲਾ ਹੈ।
11. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹਰ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
12. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ।
13. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
14. ਜਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਉੱਥੇ ਕਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।
15. ਕਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਸਾਲਾ ਹੈ?
16. ਕਵੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਕੌਮਲਤਾ, ਅਰਥ ਸ਼ਕਤੀ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਕੇ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
17. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
18. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

19. ਜੇਕਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਦੀ ਵਸਤੂ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਕੋਮਲ ਸੁਹਜ ਭਰਪੂਰ, ਸੰਗੀਤਮਈ ਤੇ ਕੋਮਲ ਧੁਨੀਆਂ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।
20. ਜੇਕਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ਸਵੀ, ਉੱਜਸਵੀ ਤੇ ਬੀਰ-ਰਸ ਉਪਜਾਊ ਹੋਣਗੀਆਂ।
21. ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜੋ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ।
22. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
23. ਚੰਗਾ ਕਵੀ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਰਤ ਕੇ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥਾਂ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
24. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
25. ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੇ ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।
26. ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
27. ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਮੇਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
28. ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਤੇ ਛੰਦ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੈ।
29. ਛੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
30. ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
31. ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਹੈ।
32. ਹਰ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਉਂਦਾ ਹੈ।
33. ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਘਾੜਤ ਬੋਲਾਂ ਤੇ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
34. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵੀ ਕਾਲਰਿਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਵਿਤਾ ਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ।
35. ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
36. ਕਵੀ, ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਪਾਠਕ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਇਕਸੁਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
37. ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
38. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੀ ਖਾਣ ਹੈ।
39. ਜਦੋਂ ਕਵੀ ਕੋਈ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਾਗ ਉਠਦਾ ਹੈ?
40. ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਫੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।
41. ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
42. ਖੁਦ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।
43. ਕਵੀ ਲਈ ਅਨੋਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
44. ਸਾਹਿਤਕ ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ।
45. ਕਰੁਣਾਮਈ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।
46. ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਰੋਂਦੇ ਹਾਂ।
47. ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।
48. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰਸ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

49. ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਹੈ।
50. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਕਵੀ ਹਨ।
51. ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ ਹਨ।
52. ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
53. ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਦਮੋਦਰ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
54. ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਨਜ਼ਾਬਤ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਨਾਂ ਉੱਘਾ ਹੈ।
55. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਂ ਹਨ।

(ਅ) ਨਿਬੰਧ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੋਸ਼ਗਤ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ?
2. ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਿਸ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ?
3. ਨਿਬੰਧ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੈ?
4. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗੱਦ-ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਟੀਕਾਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ?
6. ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ?
7. ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
8. ਲੇਖ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
9. ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਲੇਖ ਤੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
11. ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
12. ਲੇਖ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
13. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
14. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਨਿਬੰਧ ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?
16. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
18. ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
19. ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?

20. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
21. ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ?
22. ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
23. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
24. ਵਿਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਬੰਧ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ?
25. ਵਿਚਾਰਾਤਮਿਕ, ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ, ਵਰਣਨਾਤਮਿਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਿਬੰਧ ਹੈ।
26. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਕਿਸ ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
27. ਕਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਹੈ?
28. ਜਿੰਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣਗੇ ਓਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ?
29. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਅਕਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
31. ਨਿਬੰਧ ਕਲਾ ਕਿਸ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
32. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਬੇਕਨ, ਐਡੀਸਨ, ਜਾਨਸਨ, ਸਟੀਵਨਸਨ, ਐਮਰਸਨ ਅਤੇ ਗੋਲਡ ਸਮਿਥ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ?
33. ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੜੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?
34. ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਕਿਹੜਾ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ?
35. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੇਖ ਦਾ 'ਅਬਚਲੀ ਜੋਤ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ?
36. ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ?
37. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ?
38. ਪ੍ਰੋ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. 'ਤਰਕ ਤੇ ਪੁਰਨਤਾ' ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਖਿਆਲ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਗੱਦ-ਰੂਪ ਹੀ ਨਿਬੰਧ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
3. ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਗੀਤ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਲੇਖ ਹਲਕੀਆਂ ਫੁਲਕੀਆਂ ਤੇ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
5. ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਘਟੀਆ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਰੇ ਨਿਬੰਧ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ।
6. ਪ੍ਰੋ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ' ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
7. ਲੇਖ ਤੋਂ ਭਾਵੁਕ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
8. ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9. ਨਿਬੰਧ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ।
10. ਸਾਡੇ ਲੇਖਕ ਕੇਵਲ ਨਕਲਗਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਜਣਗਾਰੇ ਵੀ ਹਨ।
11. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ।
12. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
13. ਗੀਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਬੰਧ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੌਜ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
14. ਗੀਤ ਵਾਂਗੂ ਹੀ ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਝਲਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
15. ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਾਜਦਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਹਾਜ਼ਰ ਸਰੋਤਾ ਹੋਵੇ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਿਬੰਧ ਦੇ ਕੋਸ਼ਗਤ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ?
 - A ਗੁੰਦਣਾ B ਖਿਲਾਰਨਾ
 - C ਵਿਚਾਰ D ਭਾਵ
2. ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਿਸ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ?
 - A ਭੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ B ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ
 - C ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੇ D ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ
3. ਨਿਬੰਧ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੈ?
 - A ਭਾਵ B ਸਾਹਿਤ
 - C ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ D ਗੱਦ
4. ਨਿਬੰਧ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ?
 - A ਕਵਿਤਾ B ਗਜ਼ਲ
 - C ਗੀਤ D ਕਹਾਣੀ
5. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਅਕਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ?
 - A ਵੱਡਾ B ਛੋਟਾ
 - C ਲੰਬਾ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਲਈ ਨਿਬੰਧ ਰਚਣ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
 - A ਭਾਸ਼ਾ B ਵਿਚਾਰ
 - C ਗਿਆਨ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

7. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?

A 19ਵੀਂ ਸਦੀ B 20ਵੀਂ ਸਦੀ

C 21ਵੀਂ ਸਦੀ D 18ਵੀਂ ਸਦੀ

8. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੇ?

A ਕਾਵਿਮਈ B ਰਹੱਸਮਈ

C ਸਾਂਵੀ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ੈਲੀ D ਸਾਦਾ ਤੇ ਠੋਠ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਿਬੰਧ..... ਦਾ ਵਧੀਆ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ।
2. ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਸਫਲ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।
3. ਨਿਬੰਧ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੋਸ਼ਗਤ ਅਰਥ ਹਨ।
4. ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਭੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ।
5. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਜਾਨਸਨ ਨੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਮਨ ਦਾ ਬੇਤਰਤੀਬਾ, ਉਘੜਾ-ਦੁਘੜਾ ਤੇ ਅਣਪਚਿਆ ਟੋਟਾ ਕਿਹਾ ਹੈ।
6. ਨਿਬੰਧ..... ਦਾ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੂਪ ਹੈ।
7. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਛੂਹਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਦ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਨੂੰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
9. ਨਿਬੰਧ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ।
10. ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
12. ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਉਡਾਰੀ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
13. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
14. ਨਿਬੰਧ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
15. ਲੇਖ ਗੈਰਰਸਮੀ ਤੇ ਨਿਬੰਧ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
16. ਤੋਂ ਭਾਵੁਕ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
17. ਨਿਬੰਧ..... ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
18. ਲੇਖ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਤੇ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
19. ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿਰਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
20. ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਸੰਖਿਪਤ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
21. ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

22. ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
23. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
24. ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
25. ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।
26. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਆਕਾਰ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
27. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ..... ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
28. ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
29.ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
30. ਨਿਬੰਧ ਰਚਣ ਵੇਲੇ..... ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
31. ਬੇਕਨ, ਐਡੀਸਨ, ਜਾਨਸਨ..... ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਹਨ।
32. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੇਖ ਪੂਰਨ ਵਿਕਸਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ।
33. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਦਾ ਆਰੰਭ..... ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
34. ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਸਾਹਿਤ ਹੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
35. ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ।
36. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਸ਼ੈਲੀ ਰਾਹੀਂ ਤੀਹ ਕੁ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਕੀਤਾ।
37. ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧਕਾਰੀ ਨੇ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ।

(ੲ) ਨਾਵਲ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਨਾਵਲ ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਨਾਵਲ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੈ?
3. ਨਾਵਲਕਾਰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?
4. ਨਾਵਲਕਾਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਚੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਕਥਾਨਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?
5. ਨਾਵਲ ਸ਼ਬਦ ਰੋਮਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?
6. 'ਨੋਵੇਲਾ' ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਕਥਾਨਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
9. ਕੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਅਲੋਚਕ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ?
11. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?

12. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕੋ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
13. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਉਸ ਦੀ ਰੋਚਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ?
14. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
15. 'ਅਣ ਵਿਆਹੀ ਮਾਂ' ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ?
16. ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਚਨਾ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
17. ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ?
18. ਦੇਵਕੀਨੰਦਨ ਖੱਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਨਾਵਲ ਲੜੀ ਰਚੀ?
19. ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
20. 'ਸ਼ਰਾਬ ਕੌਰ' ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਵਿਸ਼ੇ ਪੱਖੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
21. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
22. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
23. 'ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ' ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ?
24. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
25. 'ਇੱਕ ਦਿਲ ਵਿਕਾਊ' ਨਾਵਲ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
26. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
27. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸਤਰੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
28. ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ?
29. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾਮਚਾ ਕਿਹਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਾਵਲ ਨੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਧਾਰ ਕੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
2. ਨਾਵਲ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਗੌਰਵ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਦੇ ਮੋੜ 'ਤੇ ਦੇਖ ਸਕੀਏ।
4. ਕਥਾਨਕ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਗੌਰਵ ਤੇ ਪਲਾਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਸਾਹਿਤ ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
7. ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
8. ਨਾਵਲਕਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਸਫਲ ਉਹ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।
9. ਅਲੋਚਕ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
10. ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਕਲਾ ਹੈ।
11. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਹਰ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

13. ਲਘੂ ਨਾਵਲ ਵੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਕ ਭੇਦ ਹੈ।
14. ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ ਨਾਵਲ ਲੜੀ ਲਿਖੀ।
15. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਹੈ।
16. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਾਵਲ ਕਿਸ ਕਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ?
 - A ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ B ਮੱਧਕਾਲ
 - C ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
2. ਨਾਵਲਕਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਕਿਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 - A ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ B ਗੁੰਝਲਾਂ
 - C ਕਹਾਣੀ D ਨਾਵਲ
3. ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ?
 - A ਅਚੇਤ B ਜਾਗਰੂਕ
 - C ਸੁਚੇਤ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - A ਚਪਟੇ ਪਾਤਰ B ਗੋਲ ਪਾਤਰ
 - C ਲੰਬੇ ਪਾਤਰ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. ਕਿਹੜੇ ਪਾਤਰ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਸਰੂਪ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
 - A ਤਿਕੋਣ ਪਾਤਰ B ਗੋਲ ਪਾਤਰ
 - C ਚਪਟੇ ਪਾਤਰ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
6. ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ?
 - A ਫਾਰਸੀ ਸਾਹਿਤ B ਉਰਦੂ ਸਾਹਿਤ
 - C ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ D ਅਰਬੀ ਸਾਹਿਤ
7. 'ਕਰਮਜੀਤ ਕੁੱਸਾ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - A ਰੋਹੀ ਬੀਆਬਾਨ B ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ
 - C ਮੜੀ ਦਾ ਦੀਵਾ D ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ
8. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪਾਈ?

- A ਸੁੰਦਰੀ B ਮੜੀ ਦਾ ਦੀਵਾ
C ਚੰਦਰਕਾਂਤਾ D ਸ਼ਰਾਬ ਕੌਰ

9. ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- A ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ B ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
C ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ D ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ

10. 'ਕੋਠੇ ਖੜਕ ਸਿੰਘ' ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ?

- A ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ B ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
C ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੇ D ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ਨਾਵਲ..... ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ।
- ਨਾਵਲ ਦਾ ਜਨਮ..... ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ।
- ਨਾਵਲ ਸ਼ਬਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ..... ਦਾ ਸਮਾਨਅਰਥੀ ਹੈ।
- 'ਨਾਵਲ' ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ।
- ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਵਲਕਾਰ 'ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ' ਨੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।
- ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਵਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ ਹੈ।
- ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਵਲਕਾਰ ਕਥਾਨਕ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੁੱਚੇ..... ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਵਲਕਾਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
- 'ਈ.ਐਮ. ਫੋਰਸਟਰ' ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਿਆ ਰਾਣੀ ਮਰ ਗਈ' ਕਥਾ ਹੈ।
- 'ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਿਆ ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਣੀ ਮਰ ਗਈ' ਇਹ ਹੈ।
- ਸਾਹਿਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਵਲਕਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਸਫਲ ਉਹ ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।
- ਆਲੋਚਕ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨਾਵਲ ਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰੀਰ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ..... ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਚਨਾ ਬੇਜਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਾਰਥਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸਨ।
- 'ਦੇਵਕੀ ਨੰਦਨ ਖੱਤਰੀ' ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਨਾਵਲ ਲੜੀ..... ਬੜੀ ਰੁਚੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

21. ਨੇ 'ਸ਼ਰਾਬ ਕੌਰ' ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ।
22. 'ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।
23. 'ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਹੈ।
24. 'ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
25. ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ 'ਹਾਣੀ' ਹੈ।
26. 'ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੋ' ਦਾ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿਤ ਨਾਵਲ ਹੈ।
27. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਸਤਰੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹੈ।
28. 'ਪਿਉ-ਪੁਤਰ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ।
29. 'ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਨਾਵਲ ਹੈ।
30. 'ਕਰਮਜੀਤ ਕੁੱਸਾ' ਦੇ ਦੋ ਨਾਵਲ 'ਰੋਹੀ ਬੀਆਬਾਨ' ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਿਤ ਨਾਵਲ ਹਨ।
31. ਕਥਾਨਕ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲਕਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਨਾਵਲੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਕਿਸ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
2. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
3. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
4. ਜੇਕਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ?
5. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਗੋਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
7. ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ?
8. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
9. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ੈਲੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
10. ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲੇਖਕ ਲਈ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
12. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹੜੇ ਯੁਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
13. ਕਿਸਨੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲਿਆ?
14. ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਵੀਨ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਪੱਛਮੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਖਰਿਆ ਹੈ।
2. ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕੋ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
3. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੋਚਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
4. ਕਥਾ-ਵਸਤੂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਥਾਨਕ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਸਰਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਅਣਕਿਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ ਵਾਂਗ ਢਿੱਲੀ ਤੇ ਜਟਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
8. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਤਰ ਹੀ ਸਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
9. ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
10. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
11. ਹਰ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
12. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
13. ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।
14. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕੀਲ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ?
A ਨਾਟਕੀ ਗੁਣਾਂ B ਕਲਾਤਮਿਕਤਾ
C ਵਾਰਤਾਲਾਪ D ਕਹਾਣੀ
2. ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਚਿਤ 'ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਕੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ?
A ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ B ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ
C ਅੱਗੇ ਬੋਲਣ D ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰ ਪਾਉਣ
3. ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਚਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
A ਤੇਜ਼ B ਮੱਧਮ
C ਸੁਸਤ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

4. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
 - A ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ B ਸਮਾਜਿਕ
 - C ਰੱਸਮਈ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਕੁਲਫੀ' ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕੁਲਫੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ?
 - A ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ B ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
 - C ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ D ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
6. ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ?
 - A ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ B ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
 - C ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ D ਅਜੀਤ ਕੌਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :-

1.ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹੈ।
2. ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਝਟਪਟਾ, ਤੇ ਅਸਚਰਜ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
4. 'ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ।
5. 'ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ..... ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
6. ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਇਕ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਨਿਰਜਿੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
7. ਕਹਾਣੀ ਪਹਿਲੇ ਡਿਕਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
8. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਤੇ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ।
10. ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।
11. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਗੋਲੀ ਵਾਂਗ ਝਟਪਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
12. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
13. ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ..... ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਤਰ ਹੀ ਸਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
14. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚਪਾਤਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
15. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।
16. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
17. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

18. ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
19. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲਿਆ ਹੈ।
20. ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ ਪੀੜੀ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹਨ।

(ਹ) ਇਕਾਂਗੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹਨ?
2. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਹੈ?
3. ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਪਰਦਾ ਉਠਾਉ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਇਕਾਂਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
4. ਥੋੜੇ ਖਰਚੇ, ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
5. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕਿਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
7. ਕਥਾਨਕ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਕੀ ਹੈ?
8. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
10. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. ਇਕਾਂਗੀ ਨੂੰ ਕਥਾਨਕ ਪੱਖੋਂ ਕਿੰਨੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
12. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਥਾ ਚਾਲ ਕਿਵੇਂ ਚਲਦੀ ਹੈ?
13. ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਸੂਖਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?
14. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਵਾਕਾਂ ਤੇ ਬੋਲੋੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
16. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਅੰਗੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇੱਕ ਟੋਟਾ ਕਹਿਣਾ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੈ।
2. ਇਕਾਂਗੀ 'ਬਾਂਦਰ ਦਾ ਪੰਜਾ' ਤੋਂ ਲੋਕ ਏਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਅਸਲੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ।
3. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਆਪਣੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣ ਕੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਬੜਾ ਝਟਪਟਾ ਦੇ ਉਤੇਜਨਾ-ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਬਹੁ-ਅੰਗੀ ਨਾਟਕ ਵਾਂਗੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਸੁਝਾਉ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਅੰਤ ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਸੂਝ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣ।
8. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਘੜਮਸ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ।
9. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ-ਲੰਮੇ ਵਾਕਾਂ ਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
11. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਸੁਹਜ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
12. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
13. ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
14. ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਪਰਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
15. ਰੰਗ-ਮੰਚ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।
16. ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਟੇਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।
17. ਆਰੰਭਕ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
18. ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਪ੍ਰੋ: ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਨਾਟਕ, ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ?
 - A ਬਹੁ-ਅੰਗੀ B ਤਿੰਨ-ਅੰਗੀ
 - C ਪੰਜ-ਅੰਗੀ D ਇਕ-ਅੰਗੀ
2. ਪੂਰੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੇਂ ਪਰਦਾ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਸਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ?
 - A ਇਕਾਂਗੀ ਖੇਡਣ B ਗੀਤ ਗਾਉਣ
 - C ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।
3. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 - A ਦੋ B ਬਹੁਤ
 - C ਇਕ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - A ਕਥਾਨਕ B ਉਦੇਸ਼
 - C ਵਾਰਤਾਲਾਪ D ਰੰਗਮੰਚ

5. ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਹੈ?
 - A ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ B ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ
 - C ਦ੍ਰਿਸ਼-ਕਾਵਿ D ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ
6. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਆਰੰਭਕ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਸੀ?
 - A ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ B ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ
 - C ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
7. 'ਬਾਲ ਵਿਆਹ', 'ਦਾਜ ਪ੍ਰਥਾ' ਇਕਾਂਗੀ ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
 - A ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ B ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ
 - C ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ D ਪ੍ਰੋ. ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ
8. ਪ੍ਰੋ. ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਕਾਂਗੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ?
 - A ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ B ਵਿਧਵਾ ਵਿਆਹ
 - C ਬਾਲ ਵਿਆਹ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਅਰਥ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਾਟਕ ਹੈ।
2. ਅੰਗ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ।
3. ਇਕਾਂਗੀ ਨਾਟਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ।
4. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਣਾ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।
5. ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ।
6. ਸੂਖਮ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕਲਾ ਰੂਪ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ।
7. ਵਿਸ਼ਾ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਪੁਰਾ ਹੈ।
8. 'ਇਕਾਂਗੀ' ਦਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਉਂਤ-ਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਗਿਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤੇ ਸੰਜਮਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਥਾ ਲੜੀ ਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਸਿਖਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
13. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਆਰੰਭ, ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
14. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
15. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
16. ਪਾਤਰ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

17. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
18. ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
19. ਇਕਾਂਗੀ ਕਾਵਿ ਹੈ।

(ਕ) ਜੀਵਨੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੀਬੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ?
3. ਸੂਝਵਾਨ ਸ਼ਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੇ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੀਬੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ?
4. ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
5. ਆਮ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ?
6. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਖਾਰੀ ਮਾਰਕ ਟਵੇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
8. ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ?
9. ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਜੁੜਵੇਂ ਰੂਪ ਹਨ?
10. ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ?
11. ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਹੈ?
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
13. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਨਮ ਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ?
14. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਆਦਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਰਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
15. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੇ ਕੋਲ ਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
16. ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਨਾਇਕ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?
17. ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ?
18. ਜੀਵਨੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਸੇ ਇਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
19. ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
20. ਹਮਦਰਦੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ?
21. ਜੀਵਨੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਹੋਂਦ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ?
22. ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

23. ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
24. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ।
25. ਕਿਹੜੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
26. ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੂ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ?
27. ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਿੱਤਰਦਾ ਹੈ?
28. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ।
2. ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਤੇ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
3. ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।
4. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਧਾਰ ਨੂੰ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਅੱਜ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਰੂਪ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।
6. ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਾਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ, ਪੀਰ, ਪੈਗੰਬਰ, ਗੁਰੂ, ਸੰਤ, ਮਹਾਤਮਾ ਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
7. ਨਾਇਕ ਦਾ ਚਿੱਤਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8. ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਅੱਧੀ ਬੁਰਾਈ ਉਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਿਪ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਚੰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕਲੰਕ।
9. ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨੇਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਝੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
10. ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਲੀ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨੀ ਗੁੰਗੀ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਕਲਾਤਮਿਕ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਤੇ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?
 - A ਭਾਰਤੀ/ਪੂਰਵੀ B ਪੱਛਮੀ
 - C ਦੱਖਣੀ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
2. ਜੀਵਨੀ-ਕਲਾ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਨਵਾਂ ਗਠਬੰਧਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ?
 - A ਪੁਰਾਤਨ B ਅਜੋਕੇ
 - C ਮੱਧ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਖਾਰੀ ਮਾਰਕ ਟਵੇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ?
 - A ਹਾਂ
 - B ਨਹੀਂ
 - C ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ
 - D ਘਰਦਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ
4. ਜੀਵਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ, ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੀ ਹੈ?
 - A ਸੰਸਾਰ
 - B ਸਮਾਜ
 - C ਦੁਨੀਆ
 - D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. ਕਿਸੇ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
 - A ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
 - B ਜੀਵਨੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
 - C ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ
 - D ਮੌਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ
6. ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 - A ਸ਼ੈਲੀ
 - B ਘਟਨਾਵਾਂ
 - C ਬੋਲੀ
 - D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਗੁਰੂ ਤੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ ਵਿੱਚ ਪਕੇਰਾ ਸੀ।
2. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਲੇਖਕ ਅਨੁਭਵਾਂ, ਹੱਡ-ਬੀਤੀਆਂ, ਜੱਗ-ਬੀਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. ਜੀਵਨੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਲਿਬਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਹੈ।
9. ਜੀਵਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੈ।
10. ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟਾਂ, ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਪੱਤਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
11. ਅੱਜ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
13. ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮੀਆਂ ਦਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਾ ਹੈ।

14. ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਹੈ।
15. ਹਮਦਰਦੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ।
16. ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਇਕ ਦੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਜੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹੋ ਹੀ ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ।
18. ਲੇਖਕ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
19. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਹਿਰਦ, ਸੁਤੰਤਰ ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰੇ।
20. ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ।
21. ਲੇਖਕ ਗ਼ੈਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
22. ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।
23. ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਖ) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
3. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਲੇਖਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਲਝੀ ਤਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੁਣਦਾ ਹੈ?
5. ਲੇਖਕ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?
6. ਆਮ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਆਮ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਢਕੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?
8. ਕਿਸ ਵਰਗਾ ਸੱਚਾ ਪੁਰਸ਼ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
9. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣਾ ਕਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਧੁਰਾ ਹੈ?
10. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ?
11. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ?
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਟੁੰਬਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰ ਸਕੇ?
13. ਕਿਸ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ?

14. ਰੂਸੋ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
15. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?
16. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣਾ ਕਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?
17. 'ਆਰਸੀ' ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ?
18. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
19. 'ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰ' ਕਿਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ?
20. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
21. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚਲਾ ਸੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੰਢਾਏ ਅਤੇ ਭੋਗੇ ਪਲਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
3. ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਰੂਪਾਂ ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨੀ, ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਡਾਇਰੀ ਨਾਲ ਰਲਗੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹਰ ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਇਕ ਵਿੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ।
5. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਤੇ ਆਪ-ਹੰਢਾਇਆ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਹੰਢਾਏ ਹੋਏ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
9. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
10. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲੜੀਵਾਰ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
11. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੜਾ ਸੁੱਘੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
12. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
13. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੁਆਉਣਾ ਹੈ।
14. ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
15. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
16. ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
17. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੇ ਉਣਤਾਈਆਂ ਵੀ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
18. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
19. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਿਆ ਜਾਂਦਾ।

20. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣੀ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਹੈ।
21. ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਜੀਵਨ ਵਿਕਾਸ' ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੀ।
22. 'ਅੱਧੀ ਮਿੱਟੀ ਅੱਧਾ ਸੋਨਾ' ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ।
23. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
24. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ।
25. ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 - A ਨਿੱਜੀ
 - B ਦੂਜਿਆਂ
 - C ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ
 - D ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ
2. ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੰਢਾਏ ਅਤੇ ਭੋਗੇ ਪਲਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਉਸਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 - A ਜੀਵਨੀ
 - B ਨਾਟਕ
 - C ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ
 - D ਨਾਵਲ
3. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਧੁੰਦ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
 - A ਛਾਇਆ
 - B ਪਰਛਾਇਆ
 - C ਜਾਣਕਾਰੀ
 - D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
4. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - A ਸੁਣਿਆ
 - B ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
 - C ਆਪ ਹੰਡਾਇਆ
 - D ਪਰਾਇਆ
5. ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੱਲੇ ਲੇਖਕ ਜੋ ਵੀ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ-ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਬਣਦੀ ਹੈ?
 - A ਲੇਖਣੀ
 - B ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ
 - C ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
 - D ਚਾਲ-ਚਲਣ
6. ਸੱਚ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?
 - A ਨੁਕਸਾਨ
 - B ਬੁਰਾ
 - C ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
 - D ਕਲਿਆਣ
7. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?
 - A ਨੁਕਸਾਨ
 - B ਬੁਰਾ
 - C ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
 - D ਕਲਿਆਣ

- A ਦੁਰ-ਘਟਨਾਵਾਂ B ਘਟਨਾਵਾਂ
C ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ D ਹਾਦਸੇ
8. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦਾ ਹੈ?
A ਭੂਤਕਾਲ B ਵਰਤਮਾਨ
C ਭਵਿੱਖਕਾਲ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
9. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?
A ਸਵੀਕਾਰ B ਭੁੱਲਣਾ
C ਲਿਖਣਾ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
10. ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ, ਸੁੱਧ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤੇ ਸਾਕਾਰ ਸਰੂਪ ਕਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
A ਜੀਵਨੀ B ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ
C ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ D ਕਵਿਤਾ
11. 'ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
A ਮੇਰੀ ਆਪਾ B ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
C ਨੰਗੀ ਧੁੱਪ D ਆਰਸੀ
12. 'ਸੰਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੱਸੋ?
A ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਾਹਣੀ B ਆਰਸੀ
C ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ D ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ
13. 'ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ' ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ।
A ਨੰਗੀ ਧੁੱਪ B ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ
C ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ D ਆਰਸੀ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਦਰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ।
- ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਹੈ।
- ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਅਨੇਕ ਤੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਲੜੀ ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੱਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

6. ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਨੋਰਥ ਹੈ।
7. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
8. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
9. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਦ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
12. ਮਨੁੱਖ..... ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ।
13. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਦਰਲੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
14. ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਣਾ ਕਈ ਵਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।
15. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ..... ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
16. ਲੇਖਕ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤੇ ਉੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।
18. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ।
19. ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੀ।
20. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੀ।
21. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।
22. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਣ।
23. ਸੁਹਿਰਦ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(ਗ) ਨਾਟਕ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਨਾਟਕ ਕਿਸ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਹੈ?
2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਿੰਨਵਾਂ ਵੇਦ ਕਿਹਾ ਹੈ?
3. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਰਿਗਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
4. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਸਾਮਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
5. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਯਜੁਰਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
6. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ 'ਅਥਰਵੇਦ' ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?

7. ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਵੇਦਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਪੰਜਵੇਂ ਵੇਦ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?
8. ਭਾਰਤੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੇਦ ਹਨ?
9. ਨਾਟਕ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
10. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਅੱਜ ਕਲ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪਕ ਵੀ ਅਜੋਕਾ ਰੂਪਕ ਹੈ?
12. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਰਾਮਾ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ?
14. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਰਾਮਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
15. ਈਸਾ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਪਾਣਿਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
16. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
17. ਨਟ, ਨਾਟ ਜਾਂ ਨ੍ਰਿਤ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਧਾਤੂ ਰੂਪ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਨ?
18. ਪੱਛਮੀ ਨਾਟਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
19. ਗ੍ਰੀਕ ਡਰਾਮਾ ਕਿਹੜੀ ਸਦੀ ਪੂਰਵ ਈ: ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?
20. ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਟਕ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
21. ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਹੈ?
22. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਅਨੇਕ ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਹਨ?
23. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਨਾਟਕ-ਕਲਾ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਇਆ?
24. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਨਾਟਕ-ਕਲਾ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਈ?
25. ਕਿਹੜੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
26. ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ?
27. ਨਾਟਯ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹਨ?
28. ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?
29. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
31. ਕਿਹੜੇ ਨਾਟਕ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦੀ, ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
32. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲੀਦਾਸ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਹੈ।
33. 'ਕਾਲੀਦਾਸ' ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕ ਪੂਰਨ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਹੈ।
34. ਪੱਛਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਮੰਨੇ ਹਨ?
35. ਭਾਰਤੀ ਆਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਨੇ ਹਨ?
36. 'ਡਾ. ਗੋਵਿੰਦ ਤ੍ਰਿਗੁਣਾਇਤ' ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਟਕ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ?
37. ਭਾਰਤੀ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਕਥਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਮੰਨੇ ਹਨ?
38. ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਥਾ ਵਸਤੂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਹਨ?

39. ਨਾਟਕੀ-ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?
40. 'ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ' ਦਾ 'ਮਰਦ ਮਰਦ ਨਹੀਂ, ਤੀਵੀਂ ਤੀਵੀਂ ਨਹੀਂ' ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਨਾਟਕ ਹੈ?
41. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਪਾਤਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਘੜਦਾ ਹੈ?
42. ਕਿਹੜੀ ਝਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਓਜਸਵੀ ਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
43. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
44. ਗ੍ਰੀਕ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਗਾਨ ਆਮ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
45. 'ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ' ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟ-ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
46. ਸੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
47. ਕਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ ਨੇ ਸੁਭਦਰਾ ਨਾਟਕ ਲਿਖਿਆ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਨਾਟਕ ਸਾਹਿਤ-ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਹੈ।
2. ਹੁਣ ਰੂਪਕ ਨਾਲੋਂ ਨਾਟਕ ਦਾ ਹੀ ਵੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹੈ।
3. ਨਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਨਕਲ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾਟਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਨਾਟਕ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡਰਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਯੂਨਾਨ ਪੱਛਮੀ ਨਾਟਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਹੈ।
7. ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਤੇ ਰੋਮਨ ਨਾਟਕ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ।
8. ਨਾਟਕ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਕਾਵਿ ਹੈ।
9. ਭਾਰਤ ਤੇ ਯੂਨਾਨ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੈ।
10. ਨਾਟਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਵਾਂ ਵੇਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਅਰਸਤੂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕਿਹਾ ਹੈ।
12. ਨਾਟਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।
13. ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
14. ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਮੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
15. ਨਾਟਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕਕਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
16. ਨਾਟਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਂਗ ਸੁੱਖ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਅੱਜ ਦਾ ਨਾਟਕ ਪੱਛਮੀ ਨਾਟਕੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।
18. ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਪਲਾਟ ਜਾਂ ਕਥਾਨਕ ਨੂੰ ਕਥਾ-ਵਸਤੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
19. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।
20. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਹੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੇ ਉਸਰਦਾ ਹੈ।
21. ਨਾਟਕ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

22. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਕੀ-ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
23. ਵਾਰਤਾਲਾਪ, ਨਾਟਕ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ।
24. ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
25. ਸੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਡੀ ਨਾਟਕ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
26. ਦੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਨਾਟਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।
27. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕ ਦੇ ਤੱਤ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।
28. ਅੱਜਕਲ ਨਾਟਕ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਰੂਪ ਕਾਵਿ-ਨਾਟ ਹੈ ਉਹ ਤਾਂ ਨਿਰੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।
29. ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਬਚਿੱਤਰ ਨਾਟਕ' ਅਤੇ 'ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ' ਦੇ 'ਹਨੂੰਮਾਨ ਨਾਟਕ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਟਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
30. ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਰੂਪਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਪੱਛਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ?
 - A 5 B 6
 - C 2 D 4
2. 'ਨਾਟਕ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 - A ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ B ਕਥਾ-ਵਸਤੂ
 - C ਇਕਾਂਗੀ D ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. ਨਾਟਕ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਹੈ?
 - A ਦ੍ਰਿਸ਼ B ਸ਼੍ਰਵ
 - C ਲਲਿਤ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਪੰਜਵਾਂ ਵੇਦ ਕਹਿਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚਕਥਾ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ।
2. ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੇਦ ਹਨ, ਇੱਕ ਸ਼੍ਰਵ ਕਾਵਿ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾਕਾਵਿ ਹੈ।
3. ਜਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਾਵਿ ਹੈ।
4. ਜਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਾਵਿ ਹੈ।
5. ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
6. ਨਾਟਕ ਦੀ ਹੀ ਵੰਨਗੀ ਹੈ।
7. ਨਾਟਕ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਹੈ।

8. ਨਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਨਕਲ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਲਾਤਮਿਕ ਨਕਲ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
10. ਗ੍ਰੀਕ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ?
11. ਗ੍ਰੀਕ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਾਚ, ਗਾਨ ਤੇ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਐਸਕੀਲਸ, ਸੋਫੋਕਲੀਜ਼, ਯੂਰੀਪੀਡੀਜ਼ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਨ।
13. ਯੂਨਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾਟਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ।
14. ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ, ਮਾਰਲੋ, ਬੈਨ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।
15. ਸ਼ੂਦਰਕ, ਭਾਮ, ਅਸ਼ਵਘੋਸ਼, ਹਰਸ਼, ਭਵਭੂਤੀ, ਵਿਸਾਖ ਦੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ।
16. ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਮਰਾਠੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਲਿਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
17. ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਕਲ ਕਿਹਾ ਹੈ।
18. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਤੇ ਦਾ ਰੋਲ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।
19. ਨਾਟਕ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿੰਦੂ ਹੈ।
20. ਨਾਟਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
21. ਨਾਟਕ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਵੀ ਹੈ।
22. ਨਾਟਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
23. ਬਾਬੂ ਗੁਲਾਬ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਟਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਕਲ ਤੇ ਹੈ।
24. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਤਪਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।
25. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮੇਲ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
26. ਨਾਟਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੈ।
27. ਕਲਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਨਾਟਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
28. ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
29. ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ।
30. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
31. ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਟਕ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਹੈ।
32. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨਾਟਕ ਦੀ ਹੈ।
33. ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ-ਮਾਨਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
34. ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਤੇ ਹਨ।
35. ਅੱਜ ਦਾ ਨਾਟਕ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੈ।
36. ਹੁਣ ਨਾਟਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
37. ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੀਤਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
38. ਨਾਟਕ ਕਥਾ ਨੂੰ ਗਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਘਟਨਾ, ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

39. ਅਰਥ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ।
40. ਦਾ ਭਾਵ ਆਪਸ ਜੋੜਣਾ ਤੇ ਮੇਲਣਾ ਹੈ।
41. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ' ਤੇ ਸੱਜਰੇ ਨਾਟਕ 'ਭਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ..... ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦੋਵੇਂ ਹਨ।
42. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਸਾਉਣਾ ਪਾਤਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
43. ਨਾਇਕ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
44. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
45. ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਤਰ 'ਹੀਰੋ' ਨੂੰ 'ਨੇਤਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
46. ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਹੁਣ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।
47. ਜੇ ਦਰਸ਼ਕ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
48. ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕਰੁਣਾਮਈ, ਤਰਸ ਭਾਵੀ, ਸ਼ੋਕ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
49. ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
50. ਨਾਟਕ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹੈ।
51. ਦਰਸ਼ਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਅਧੂਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
52. ਪਾਰਸੀ ਨਾਟਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਹ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ।
53. ਦੁਖਾਂਤ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
54. 'ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਨੌਰਾ ਰਿਚਰਡਸ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਹੈ।

(ਘ) ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰੁਚੀ ਨੇ 'ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ' ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ?
2. ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਕਿੱਥੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਫਾਹੀਆਨ ਤੇ ਹਿਊਨਸਾਂਗ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਸਨ?
4. ਅਬਰੂਨੀ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਸੀ।
5. 'ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਸਿਰਜਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ?
6. 'ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
7. 'ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. 'ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਸੈਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?

9. ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰ ਸਮਾਚਾਰ ਬੜੇ ਰੌਚਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੇ?
10. 'ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ' ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਸਤੂ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਲੇਖਕ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ?
11. ਕਿਹੜੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਸਾਹਿਤ ਯਾਤਰੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
13. 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ' ਨੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ?
14. ਕਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
15. ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
16. ਸੈਲਾਨੀ ਜਦੋਂ ਘਰੋਂ ਵਿਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀ ਪਸਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਵਸਤੂ ਮੂਲਕ ਤੱਤ ਕਿਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ?
18. ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦਾ ਹੈ?
19. ਕਿਸ ਦੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਹੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
20. ਸੈਲਾਨੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
21. ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਸਮੱਗਰੀ ਹਨ?
22. ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
23. ਪੰਜਾਬੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਬੱਝਦਾ ਹੈ?
24. 'ਮੇਰਾ ਵਲੈਤੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਕਿਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਹੈ?
25. 'ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ' ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ?
26. 'ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ' ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਨਵੀਨਤਮ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਘੁਮੱਕੜ-ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ।
3. ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪ ਨਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵੰਨਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਸੈਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
5. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗੱਦ -ਰਚਨਾ ਹੈ।
6. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸਿਰਜਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
7. ਲੇਖਕ (ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ) ਦਾ ਭੂਗੋਲ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
8. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਹੁਨਰ ਹੈ।
9. ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਲੜੀਆਂ ਹਨ।

10. ਰੌਚਕਤਾ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
11. ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
12. ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ ਅਤੇ ਸਵੈਇੱਛਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।
13. ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹਰ ਗਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
14. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਸਾਰੀਆਂ-ਵੰਨਗੀਆਂ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਹੈ?
15. ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਵੈਨਕੁਵਰ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਕਾਈ ਟਰੇਨ, ਐਡਮਿੰਟਨ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰੋਲਰ ਕੋਸਟਰ ਅਜੂਬੇ ਹਨ।
16. 'ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ 'ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼' ਹੈ।
17. 'ਮੇਰਾ ਰੂਸੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
18. ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਜਨਮ-ਸਾਖੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਹੀ ਨਹੀਂ।
19. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਬੜੀ ਸਾਊ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।
20. ਉਤਸੁਕਤਾ ਤੇ ਤਾਂਘ ਹੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਬਿੰਦੂ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਦੂਸਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁਹਜ-ਸੁੰਦਰਤਾ ਵੇਖਣ ਤੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਖਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਆਈ ਹੈ।
 A ਰੁੱਤਾਂ-ਮੌਸਮਾਂ B ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼
 C ਘਰ-ਬਾਹਰ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
2. 'ਪੀਟਰ ਮਾਰਟਿਰ' ਅਤੇ 'ਪਿੰਟੋ' ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਸਮਾਚਾਰ ਬੜੇ ਰੌਚਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹਨ?
 A ਸੁਖਦ B ਪ੍ਰੇਮ
 C ਸਫ਼ਰ (J) ਦੁਰਘਟਨਾ
3. 'ਸਫ਼ਰ' ਅਤੇ 'ਨਾਮਾ' ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿਰਜਿਤ ਹੋਇਆ?
 A ਜ਼ਿੰਦਗੀਨਾਮਾ B ਸੜਕਨਾਮਾ
 C ਸੁਤੰਤਰ ਨਾਮਾ D ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ
4. 'ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?
 A ਬਾਹਰੀ B ਅੰਦਰੂਨੀ
 C ਭਾਰਤ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ

5. 'ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ' ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹੜਾ ਗਿਆਨ ਅਧੂਰਾ ਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਰੰਗ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- A ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ B ਧਰਮ ਗਿਆਨ
C ਰਾਜਨੀਤੀ ਗਿਆਨ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਲਿਪੀਬੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਸਿਕੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਸਿਦਬਾਦ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਓਡੀਸੀ..... ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਮੂਨੇ ਹਨ।
3. ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀ ਨਵੇਂ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ, ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਮੋਹਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।
4. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ..... ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਸਿਰਜਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।
5. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਰੰਚਕ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਵਰਣਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6. ਪਾਠਕ ਘਰ ਬੈਠੇ..... ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੈਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
7. ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵਾਂ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਮਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ..... ਸਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਢਾਲ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
8. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼-ਬਿੰਦੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਣਡਿੱਠ, ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਬੇਗਾਨੇ..... ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।
10. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਚਨਾ ਹੈ।
11. ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪਰਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।
12. ਸਾਹਿਤਿਕ ਰੰਗ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੀ ਹੈ।
13. ਸਾਹਿਤਿਕ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰੰਗੀਨ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।
14. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਸਫ਼ੀਰ, ਇੱਕ ਰਾਜਦੂਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ..... ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
15. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲੇਖਕ..... ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
16. ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ.....ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਹੈ।
17.ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਤੱਤ ਹੈ।
18.ਕਰਨਾ ਮਨ ਦੀ ਮੌਜ਼ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।
19. ਯੂਰਪ ਭਾਵੇਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ।
20. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਧਰਤੀ ਖੰਡ ਫੋਕਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
21. ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਫੋਕਸ..... 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

22. ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੀਵਨ ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਅਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
23. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੀ-ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਰੂਪ ਹਨ।
24. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ.....ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ।
25. 'ਡਾ. ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ' ਨੇਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ।

ਅਧਿਆਇ - 2

ਛੰਦ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ?
2. ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਦੀ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ?
3. ਅੱਜ ਕੱਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ?
4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਵਿੱਦਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?
5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗ੍ਰੰਥ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
6. 'ਛੰਦ ਸੂਤਰ' ਨੂੰ ਕਿਸ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ?
7. 'ਛੰਦ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਕਿਸ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਕਲਾ ਜਾਂ ਲਲਿਤ ਕਲਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਕੌਣ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
10. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਂ ਜਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਵਿਉਂਤ ਨਾਲ ਜੋ ਸੁਰ-ਤਾਲ ਤੇ ਤੁਕਾਂਤ-ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੀ ਹੈ?
11. ਛੰਦਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਹਰ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ?
13. ਜਿਸ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਗ ਨਾ ਲਗੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
14. ਕਿਸੇ ਵਰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
15. ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
16. ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਲਘੂ ਵਰਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
18. ਗੁਰੂ ਵਰਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
19. ਛੰਦ-ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
20. ਛੰਦਕ ਚਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਗਣਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ ਗਈ। ਇਹ ਗਣ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
21. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਤੁਕ 'ਤੇ ਆਏ ਠਹਿਰਾਉ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?

22. ਛੰਦ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ?
23. ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
24. ਕਬਿੱਤ, ਕੋਰੜਾ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਹਨ?
25. ਮਾਤਰਿਕ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
26. ਦੋਹਰਾ, ਸੋਰਠਾ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਹਨ?
27. ਗਣਿਕ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
28. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
29. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦੀ ਹਰੇਕ ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
30. ਕੋਰੜਾ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
31. ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਉਪਬੋਲੀ ਦਾ ਛੰਦ ਹੈ?
32. ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
33. ਕਬਿੱਤ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
34. ਕਬਿੱਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
35. 'ਬੈਂਤ' ਛੰਦ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ?
36. ਬੈਂਤ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
37. ਚੌਪਈ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
38. ਚੌਪਈ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
39. ਚੌਪਈ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਚਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
40. ਚੌਪਈ ਛੰਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਚਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ?
41. ਦਵੱਈਆ ਕਿਹੜਾ ਛੰਦ ਹੈ?
42. ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
43. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ?
44. ਕਿਹੜੇ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
2. ਪੁਰਤਾਨ ਕਾਲ ਦੀ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਛੰਦਾ-ਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
3. ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ਨ, ਤੋਲ, ਵਿਸਰਾਮ, ਲੈਅ ਆਦਿ ਛੰਦ ਦੇ ਕਈ ਗੁਣ ਹੁਣ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ ਪਿੰਗਲ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।
6. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ।
7. ਛੰਦ ਤੁਕਾਂਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲ ਹੈ।

8. ਕਈ ਅਲੋਚਕ ਲੈਅ, ਤੋਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹੀ ਛੰਦ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੱਛਣ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
9. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ 'ਲਗਾ' ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ।
10. ਕਿਸੇ ਵਰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਮਾਤਰਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
11. ਲਘੂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੱਡਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਛੋਟਾ।
12. ਵਰਨਿਕ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
13. ਮਾਤਰਿਕ ਛੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।
14. ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰਿਵਾਜ ਸੀ।
15. ਕੋਰੜਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ-ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਕੋੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
16. ਕਬਿੱਤ ਇਕ ਵਰਨਿਕ ਛੰਦ ਹੈ।
17. ਬੈਂਤ ਅਤੇ ਬੈਤ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹਨ।
18. ਬੈਂਤ ਦੇ ਤੁਕਾਂਤ ਮੇਲ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀਆ ਰਚੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।
19. 'ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ' ਰਚਿਤ 'ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ' ਵਿੱਚ ਚੌਪਈ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।
20. ਦਵੱਈਆ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇ ਲਘੂ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਿਹੜੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਸਾਰੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਛੰਦਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ?
 - A ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ
 - B ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ
 - C ਮੱਧਕਾਲ
 - D ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ
2. ਕੰਨਾ ਵਾਲੇ ਵਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ ਲਗਦੀ ਹੈ?
 - A ਲਘੂ
 - B ਗੁਰੂ
 - C ਕਬਿੱਤ
 - B ਕੋਈ ਨਹੀਂ
3. ਗਣਿਕ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਿਸ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 - A ਵਰਨ
 - B ਗਣ
 - C ਮਾਤਰਾ
 - B ਅੱਖਰ
4. ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ?
 - A ਕੋਰੜਾ
 - B ਕਬਿੱਤ
 - C ਦੋਹਰਾ
 - D ਬੈਂਤ
5. 'ਬੈਂਤ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ?
 - A ਅਰਬੀ
 - B ਫਾਰਸੀ
 - C ਉਰਦੂ
 - D ਪੰਜਾਬੀ

6. 'ਦਮੋਦਰ' ਤੇ 'ਹਾਸ਼ਮ' ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਛੰਦ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?
- A ਦਵਈਆ B ਕੋਰੜਾ
C ਬੈਂਤ D ਦੋਹਰਾ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
2. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੈ।
3. ਛੰਦ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4. ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹਰ ਵਾਕ ਹੈ।
5. ਜਿਸ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ, ਵਰਨ, ਗਣ, ਵਿਸਰਾਮ, ਤੁਕਾਂਤ ਆਦਿ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹੈ।
6. ਲਘੂ ਵਰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
7. ਗੁਰੂ ਵਰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
8. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਲਗਾਂ ਵਰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।
9. ਜੇਕਰ ਲਘੂ ਲਗਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਮਾਤਰਾ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
10. ਲਘੂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ।
11. ਗੁਰੂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰ ਵਰਗਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
12. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਚਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
13. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦੀ ਹਰ ਤੁੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਸਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
14. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਲਗਦਾ ਹੈ।
15. ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਵਿਸਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
16. ਕੋਰੜਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।
17. ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
18. ਕੋਰੜੇ ਦੀ ਹਰ ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਵਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
19. ਕਬਿੱਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
20. ਬੈਂਤ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਤੁਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।
21. ਬੈਂਤ ਦੇ ਤੁਕਾਂਤ ਮੇਲ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
22. ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਿੱਚ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ਦਾ ਸਫਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ।
23. ਦਵਈਆ ਛੰਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
24. ਦਵਈਆ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ।
25. ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਛੰਦ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸਰਸੀ, ਸਾਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਣੂਪਦ ਛੰਦ-ਰੂਪ ਵਰਤੇ ਹੋਏ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਆਇ- 3

ਅਲੰਕਾਰ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕੀ ਹਨ?
2. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
3. 'ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ' ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
4. ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ?
5. ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਹਨ?
6. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?
7. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ 'ਉਪਮਾ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
8. ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
9. ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
10. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. 'ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ' ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ?
12. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
13. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਦਾਹਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ?
16. ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ?
17. ਬਹੁਤ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਵਿ ਰੀਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਕਵੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁਹਜਾਤਮਿਕ ਜੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਕਵੀ ਨੇ ਚਾਨਣ ਤੇ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁੱਧ ਤੇ ਮਟਕੀ ਦੀ ਉਪਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।
3. ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਚੜ੍ਹਣ ਨਾਲ ਹਨੇਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
4. ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਬੇਸੁਆਦਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
5. ਅਲੰਕਾਰ ਰਮਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸੈਨਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
6. ਰੂਪ, ਸਰੂਪ, ਅਨੂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ 'ਉਪ' ਅੱਖਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਹਨ।
7. ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਇੱਕ ਅਰਥ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ।
8. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉਪਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਜਸ, ਕੀਰਤੀ ਆਦਿ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

9. ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ।
10. ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਅਰਥ ਛਾਂ ਹੈ।
11. ਸੁਆਦਲੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
12. ਚਮਤਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ?
 - A ਕੱਪੜੇ B ਗਹਿਣੇ
 - C ਸ਼ਿੰਗਾਰ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ
2. ਕਈ ਵਾਰ ਕਵੀ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੜੀ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਠਕ ਤੇ ਸ੍ਰੋਤੇ ਖੁਸ਼ ਕੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - A ਹਾਏ ਹਾਏ B ਹੋ ਹੋ
 - C ਵਾਹ-ਵਾਹ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
3. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਇਕ ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਬੰਦ ਹੈ 'ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ ਦਾ ਦੁੱਧ ਡੁਲ੍ਹਿਆ'। ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ' ਕਿਹੜੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ?
 - A ਅਗਿਆਨ B ਦੁੱਧ
 - C ਮਟਕੀ D ਗਿਆਨ
4. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਬੰਦ ਹੈ 'ਛੱਡ ਰਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ' ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਹਕਾਇਤਾਂ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
 - A ਗਿਆਨ B ਕਹਾਣੀਆਂ
 - C ਚਾਨਣ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
5. 'ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ 'ਪੂਰਬ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਨੈਂ ਉਤੇ' ਵਿੱਚ 'ਨੈਂ' ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
 - A ਨਹੀਂ B ਕੋਈ ਨਹੀਂ
 - C ਨਦੀ D ਕੰਢੇ
6. ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਚਾਰੀਆ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ।
 - A ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ B ਅਗਸਤਮੁਨੀ
 - C ਭਰਤਮੁਨੀ D ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
7. ਕਿਸ ਆਚਾਰੀਆ ਦਾ ਲਿਖਿਆ 'ਨਾਟ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?
 - A ਭਾਰਤ ਮੁਨੀ B ਭਰਤਮੁਨੀ

- C ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ D ਕੋਈ ਨਹੀਂ
8. ਜਿਹੜੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਅਰਥ ਦੋਹਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅਲੰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- A ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਅਲੰਕਾਰ B ਅਰਥ ਅਲੰਕਾਰ
C ਸ਼ਬਦ ਅਲੰਕਾਰ D ਅਤਿਕਥਨੀ
9. 'ਉਸ ਦਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤੱਤ ਹਨ?
- A 3 B 4
C 5 D 2
10. 'ਉਸਦਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਗੁਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- A ਮੁਖੜਾ B ਚੰਦ
C ਸੋਹਣਾ D ਵਰਗਾ
11. 'ਉਸ ਦਾ ਮੁਖੜਾ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਵਾਚਕ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- A ਮੁੱਖੜਾ B ਸੋਹਣਾ
C ਉਸਦਾ D ਵਰਗਾ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

- ਕਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਹਜਮਈ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਜਾਵਟੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।
- ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਭਾਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
- ਕਵੀ ਨੇ ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।
- ਮਨੁੱਖ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।
- ਦੀ ਦਾਤਰੀ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਵੱਢ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।
- ਅਲੰਕਾਰ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅਲੰਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਉਪਮਾ ਵਿੱਚ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ।
- ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲਾ ਤੱਤ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।

13. ਮਨੁੱਖੀ ਜਨਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਜੰਗਲੀ ਫਲ ਹੈ।
14. ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ ਦੇ ਅਤਿ ਅਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ।
15. ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ - 4

ਰਸ

I. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:-

1. ਰਸ ਕਾਵਿ-ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਕਿਹੜਾ ਆਨੰਦ ਹੈ?
2. ਭਾਰਤੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਆਚਾਰੀਆ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਏ ਹਨ?
3. ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
4. ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ?
5. ਰਸ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
6. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਆਦਿ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ?
7. ਕਿਹੜੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋਏ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
8. ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਮਸਤੀ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ਸਥਾਈ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਰਸ' ਕਿੰਨੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ?
10. ਸਾਰਿਆਂ ਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
11. ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨੂੰ ਰਸਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਭਰਤਮੁਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਉੱਜਵਲ ਹੈ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ?
13. ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ?
14. ਹਾਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
15. ਰੌਂਦਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
16. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
17. ਬੀਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
18. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਕਿਹੜੀ ਵਾਰ ਬੀਰ-ਰਸ ਦਾ ਉੱਤਮ ਨਮੂਨਾ ਹੈ?
19. ਕਿਸੇ ਡਰਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣ, ਸੁਣਨ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ਉਪਜਦਾ ਹੈ?
20. ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
21. ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਘ੍ਰਿਣਾ ਸਰੀਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

22. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ?
23. ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
24. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
25. ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ?
26. ਅਚਾਰੀਆ ਭਰਤਮੁਨੀ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਨੂੰ ਰਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਸੀ?
27. ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
28. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਇਕ ਦਿਨ ਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
29. ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਤੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
30. ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਬੱਝਣਾ ਕੀ ਹੈ?
31. ਭਰਤ ਮੁਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਤਾਹ ਉਠਣਾ ਕੀ ਹੈ?

II. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ:-

1. ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮੇ ਬੀਰ ਰਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਦੇ ਹਨ।
2. 'ਰਸ' ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਰ-ਤੱਤ ਹੈ।
3. 'ਰਸ' ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੰਨੇ ਦਾ ਰਸ।
4. ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ-ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।
5. ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।
6. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੱਚੇ ਘੜੇ ਉਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀ।
7. ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਸ ਨੌਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ।
8. ਹਾਸ ਰਸ ਸਾਰੇ ਰਸਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ।
9. ਹਾਸਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10. ਰੌਦਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।
11. ਕਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਦਮੀ ਜਾਇਜ਼-ਨਜਾਇਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਹੈ।
12. ਭਿਆਨਕ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ 'ਭੈ' ਹੈ।
13. ਕਈ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
14. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਵਿਸਮਾਦ ਹੈ।
15. ਭਰਤਮੁਨੀ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਨੂੰ ਰਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ।

III. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਤੁਕ “ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ ਤੈ ਕੀ ਦਰਦੁ ਨਾ ਆਇਆ” ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ:-
A ਰੋਦਰ ਰਸ B ਹਾਸ ਰਸ
C ਕਰੁਣ ਰਸ D ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ
2. ਰਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
A ਮਨ B ਦਿਲ
C ਸਰੀਰ D ਉਤਸ਼ਾਹ
3. ਸਾਰਿਆਂ ਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ‘ਰਸਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ’ ਹੈ?
A ਸ਼ਿੰਗਾਰ B ਬੀਭਤਸ
C ਅਦਭੁਤ D ਸ਼ਾਂਤ
4. ਜਦੋਂ ਮਾਰੋ, ਕੱਟੋ-ਵੱਢੋ ਦੇ ਲਲਕਾਰੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਨਚਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਕਿਹੜਾ ਰਸ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
A ਬੀਰ ਰਸ B ਰੋਦਰ ਰਸ
C ਸ਼ਾਂਤ D ਸ਼ਿੰਗਾਰ

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:-

1. ਰਸ ਜਿਉਂ ਹੀ ਛੁੱਟ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. ਰਸ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਸਭ ਤੋਂ ਮਧੁਰ-ਮਿੱਠੇ ਉਹੋ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ-ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।
6. ਯਾਦ, ਚਿੰਤਾ, ਸ਼ੰਕਾ, ਪਛਤਾਣਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।
7. ਕਾਰਨ, ਕਾਰਜ ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭਾਵ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8. ਚਿੰਤਾ, ਸ਼ੰਕਾ, ਪਛਤਾਣਾ, ਸੰਤਾਪ ਆਦਿ ਅਸਥਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
9. ਸਾਡੇ ਚੇਤਨ ਤੇ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
10. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕੱਚੇ-ਕੋਰੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਮਟਿਆਲੀ ਮਹਿਕ ਸਦਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਹੈ, ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
11. ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਰਸਾਂ ਦੀ ਹਨ।

12. ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਰਸ ਹੈ ਜੋ ਰਸ ਹੈ ਬਾਕੀ ਰਸ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
13. ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ।
14. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਿਕ ਹਾਸਾ ਤਲਵਾਰ ਹੈ।
15. ਸਾਹਿਤਿਕ ਹਾਸਾ ਕਾਟ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ।
16. ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
17. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਚੰਡਾਲ, ਵਿਕਰਾਲ ਤੇ ਬੇਤਰਸ ਕਿਹਾ ਹੈ।
18. ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਜੰਗਨਾਮੇ 'ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ' ਵਿੱਚਰਸ ਦੇ ਕਈ ਬੰਦ ਹਨ।
19. ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਚੈਨੀ ਤੇ ਵਿਆਕੁਲਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਮਨ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਹੀ..... ਹੈ।
20.ਬੀਭਤਸ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ।
21. ਅਦਭੁਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ।
22. ਤੱਤ ਗਿਆਨ ਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਨੋਟ:-

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (2) ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਆਖਿਆ:-

ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ-2) ਦੇ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ, ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਕਾਵਿ-ਟੋਟੇ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ, ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (3) ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ:-

ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ-ਕਾਵਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (4) ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਝਲਕਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ-2) ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ, ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਅੰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ:-

I. ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਢ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

2. 'ਦਮੋਦਰ' ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
3. 'ਪੀਲੂ' ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਕਾਵਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
4. 'ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ' ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
5. 'ਕਾਦਰਯਾਰ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।

II. ਬੀਰ-ਕਾਵਿ:-

1. ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
2. 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
3. 'ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ' ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।

III. ਆਧੁਨਿਕ-ਕਾਵਿ:-

1. ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
2. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ।
3. ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿੱਸਾਕਾਰੀ ਤੇ ਸਟੇਜੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
4. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਲਹਿਰ' ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਿਆ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
5. ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦੀ ਕਾਵਿ ਝੁਕਾਅ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।
6. ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖੋ।
7. 'ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
8. 'ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸੇਵਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
9. 'ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
10. 'ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ' ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
11. 'ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

12. 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
13. 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਾਹਿਤ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
14. 'ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫੀਰ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
15. 'ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
16. 'ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
17. 'ਜਗਤਾਰ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।
18. 'ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
19. 'ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ' ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (5) 'ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ' ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਠ ਅਭਿਆਸਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ' ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ: (6) ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ (ਭਾਗ-2) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਕਵਿਤਾ, ਨਿਬੰਧ, ਨਾਵਲ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਇਕਾਂਗੀ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ, ਨਾਟਕ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ: (7) 'ਸਾਹਿਤ ਬੋਧ (ਭਾਗ-2) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਛੰਦਾਂ, ਦੋ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਛੰਦ, ਇੱਕ ਅਲੰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਸ ਬਾਰੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਛੰਦਾਂ, ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਨਗੇ।

